

Bulletin slovenskej advokácie

POZVÁNKY

Slovenské dni práva
5. a 6. 10. 2017

Nemecko-česko-slovenské
advokátske fórum

**Autorskoprávne
spory v civilnom
processe**

**Procesnoprávna
úprava spolupráce
v trestných veciach
v rámci EÚ**

**Cezhraničné
premiestnenie
sídla obchodnej
spoločnosti
z hľadiska praxe**

**Nahradenie väzby
cudzinca uznaním
opatrenia dohľadu
v inom štáte EÚ**

AKTUÁLNE

2 ROZHOVOR

Advokáti na Slovensku musia mať zabezpečený komfort na prácu v elektronickom prostredí
JUDr. Tomáš Illeš

3 DISKUSIA

Doručovanie súdnych písomností do elektronickej schránky advokáta
JUDr. František Sedláčko, PhD., LL.M.

ČLÁNKY, ŠTÚDIE

6 Nahradenie väzby cudzinca uznaním opatrenia dohľadu v inom štáte EÚ
JUDr. Marek Kordík, LL.M., PhD.

19 Autorskoprávne spory v civilnom procese
JUDr. Tatiana Mičudová

28 Procesnoprávna úprava spolupráce v trestných veciach v rámci Európskej únie
doc. JUDr. Peter Polák, PhD.

37 Cezhraničné premiestnenie sídla obchodnej spoločnosti z hľadiska praxe
JUDr. Veronika Michalíková, MBA

JUDIKATÚRA

45 Obchodný zástupca a vrátenie provízie pri čiastočnom nerealizovaní zmluvy medzi zastúpeným a tretou osobou

48 Preverovanie bankového účtu advokáta ako porušenie profesijného tajomstva a práva na súkromie

ADVOKÁCIA

SAK

50 Z júnových zasadnutí predsedníctva SAK

51 Pýta(j)te sa predsedníctva

54 Nezabezpečenie preberania zásielok advokátom v mieste svojho sídla

58 Aké boli šachové podujatia v apríli 2017? Skvelé!

ZAHRANIČIE

65 Jednostranné započítanie pohľadávky advokáta na odmenu za právne služby voči pohľadávke klienta

68 *Bulletin advokácie* prináša...

70 Ohliadnutie za jubilejným XXV. ročníkom Karlovarských právnických dní

71 Zo spoločného rokovania orgánov SAK a ČAK

73 Z aktuálneho diania na európskej a medzinárodnej úrovni

ZAUJÍMAVOSTI

LITERATÚRA

76 Môj domáci právnik. Ako postupovať v ťažkých životných situáciách
JUDr. Peter Kerecman, PhD.

77 Sme čakárenská generácia
Alexander Halvoník

78 Storočnica časopisu Právny obzor
prof. JUDr. Oľga Ovečková, DrSc.

Vážené kolegyně, vážení kolegovia,

v predsedníctve Slovenskej advokátskej komory sme v letnom období viac žili témami elektronizácie, ktoré súvisia s uplatňovaním zákona o eGovernmente. Uvedomujeme si, že pre komoru i celý advokátsky stav ide o značnú výzvu a zároveň o veľmi citlivú tému. Ako advokáti denne riešime otázky lehôt, doručovaní a komunikácie s rozličnými subjektmi a vieme, aké následky môžu byť spojené s tým, ak v týchto základných otázkach procesného práva dôjde k technickému alebo inému zlyhaniu.

Prvoradým princípom, ktorým sa riadime, je kladenie dôrazu na uplatňovanie nových pravidiel bez ohrozenia práva a právom chránených záujmov klientov. Ako nezávislá stavovská organizácia sme vyvíjali veľké úsilie, aby elektronizácia v našej práci v prospech ochrany práv predstavovala pomoc, a nie prekážku.

Chcem poďakovať všetkým, ktorí sa podieľajú na príprave vzdelávacích aktivít a odovzdávajú kolegyniam a kolegom svoje poznatky a skúsenosti. Nielen na základe spätnej väzby z týchto podujatí je zrejmé, že voči novej legislatíve a najmä technickému prevedeniu zo strany verejnej správy existuje viacero výhrad, z ktorých mnohé boli dôvodné.

Za SAK chcem povedať, že my, ako advokátsky stav, sme v tejto oblasti urobili všetko potrebné a môžeme mať vo vzťahu ku klientom čisté svedomie. Verím, že vďaka poskytnutiu plnej súčinnosti našim partnerom, vzdelávacím aktivitám i aktívnemu pripomienkovaniu, sa nám podarilo predísť nejdnému problému.

Príkladom nášho aktívneho prístupu so zreteľom na ochranu práv našich klientov je aj nastavenie elektronických schránok advokátov, ktoré by mali byť bezpečnejšie a imúnnejšie voči prípadnému technickému zlyhaniu, a ktoré umožnia pokročilejšiu prácu s elektronickou korešpondenciou. Rovnako sme si splnili všetky povinnosti aj v súvislosti s registrom partnerov verejného sektora, v rámci ktorého sú advokáti oprávnenou osobou na podanie elektronického návrhu na zápis do tohto registra.

Na záver mi dovoľte konštatovať a dúfať, že prvotné problémy budú postupne opadávať a po neľahkej príprave už bude mať aktuálny vývoj potenciál adekvátne prispieť k zefektívneniu poskytovania právnych služieb.

JUDr. Tomáš Illeš
podpredsa SAK

K fotografii na obálke

Víťazné české družstvo v 3. medzištátnom šachovom zápase advokátov medzi tímami SAK a ČAK. Sprava: Jan Příborský, Kristýna Novosadová, Michal Vávra, Pavel Lev, IM Tomáš Kulhánek a Petr Vaněk. Viac na s. 58.

ROZHOVOR

Advokáti na Slovensku musia mať zabezpečený komfort na prácu v elektronickom prostredí

V predsedníctve Slovenskej advokátskej komory pôsobí už druhé volebné obdobie, kolegovia ho zvolili do funkcie podpredsedu. **JUDr. Tomáša Illeša** sme sa spýtali na jeho kompetenciu a priority v pôsobnosti P SAK.

■ Čo považujete vo Vašom druhom volebnom období za prioritné v rámci pôsobnosti predsedníctva SAK?

Za prioritné považujem z môjho pohľadu predovšetkým dve kľúčové oblasti. Prvou je elektronizácia výkonu advokácie, ktorá súvisí s aktuálnym celosvetovým trendom vstupu technologického pokroku aj do oblasti poskytovania právnych služieb. Hlavnou prioritou je preto zabezpečenie kompatibility elektronického poskytovania právnych služieb advokátmi na Slovensku so súčasnými trendmi vo svete, ale aj v rámci domácej legislatívy a vytvorenie všetkej potrebnej pomoci a prostriedkov na to, aby advokáti na Slovensku mali zabezpečený dostatočný komfort na prácu v novom elektronickom

prostredí. Druhou prioritou, ktorú považujem za dôležitú aj v kontexte s elektronizáciou výkonu povolania advokáta, je zriadenie regionálneho centra SAK v Košiciach, ktoré by malo priblížiť advokátom v danom regióne kontakt so SAK v oblasti elektronizácie, ale aj v oblasti vzdelávacích, kultúrnych, športových alebo iných aktivít. Som presvedčený, že uvedený model by mohol byť zároveň inšpiráciou pre ostatné regióny, kde sa budeme snažiť v spolupráci s regionálnymi zástupcami o vytvorenie štandardov pre ostatné regionálne centrá.

■ Aký druh agendy spadá pod Vašu kompetenciu?

V mojej kompetencii je predovšetkým oblasť elektronizácie poskytovania právnych služieb. Za týmto účelom bola zriadená aj pracovná skupina pre elektronizáciu výkonu advokácie, ktorá v lete tohto roku pripravuje koncepčný dokument pre oblasť elektronizácie v oblastiach vzdelávania, zmeny webovej stránky SAK, vydávania a používania advokátskych preukazov, práce na portáli slovensko.sk a ďalších. Samozrejme, ako podpredseda komory sa budem v rámci svojej pôsobnosti venovať okrem už spomínanej regionálnej oblasti aj témam súvisiacim najmä s etickým výkonom povolania advokáta a ochranou slobody a nezávislosti advokácie, ktorá v poslednom období čelí významným atakom zo strany národných legislatív na celom svete. V tejto súvislosti by som vyzdvihol doterajšiu prácu SAK na legislatívnom procese SR, kde sa podarilo základné princípy slobody a nezávislosti advokácie zachovať.

■ V akom rozsahu nadviažete na doterajšie pôsobenie v predsedníctve SAK?

Myslím, že kontinuita v mojom prípade je daná úplne jasne. Moje pôsobenie na regionálnej úrovni ako aj v oblasti elektronizácie je z predchádzajúceho obdobia zjavná, takže budem naďalej pokračovať v tom, o čo som sa snažil aj v minulom období.

■ Ako vnímate a hodnotíte Bulletin slovenskej advokácie?

Mám dojem, že mnohí kolegovia si dnes asi neuvedomujú nesmierny význam bulletinu. Okrem toho, že po odbornej,

ale aj komunitnej stránke má veľmi dôležitý vplyv na rozvoj právneho myslenia a vzdelávania právnickej verejnosti na Slovensku, ako jeden z najväčších prínosov považujem možnosť uplatnenia sa mladých advokátov a adeptov práva, ktorí by inak nemali relevantnú možnosť prezentovať sa v slovenskej právnej spisbe. V tejto súvislosti ako aj v kontexte s témou elektronizácie vítam veľmi dôležitý počin kolegov advokátov pod vedením JUDr. Petra Kerecmana, ktorí sa podujali na digitalizáciu všetkých doterajších vydaní bulletinu, ku ktorému budú mať všetci advokáti prístup.

■ Ako hodnotíte webovú stránku SAK a prístup advokátov k elektronickým službám?

Ako som už uviedol, dynamika technologického napredovania je tak intenzívna aj v oblasti práva, že webová stránka si nevyhnutne vyžaduje update smerujúci k interaktívnej a aktuálnej komunikácii s advokátmi. Nedá mi však poznamenať, že množstvo kolegov sa telefonicky alebo mailom informuje na SAK o otázkach, ktoré sú na stránke

k dispozícii. Webová stránka SAK má obrovský potenciál poskytnúť advokátom väčší komfort kontaktu s komorou, informovanosti a vzdelávania. Vzhľadom na charakter výkonu advokácie, najmä na množstvo citlivých informácií, s ktorými v našom povolaní často pracujeme si treba uvedomiť, že zmena musí uvedené atribúty bezpečnosti dostatočne reflektovať, a preto trvá istý čas, aby k žiadanej zmene došlo.

■ Aké zmeny alebo zlepšenia možno očakávať v tejto oblasti?

Otázka koncepcie zmeny webovej stránky SAK je momentálne predmetom diskusie na úrovni pracovnej skupiny pre elektronizáciu a výsledok bude k dispozícii v septembri tohto roka. Preto, ak dovoľíte, nebudem predbiehať, ale s určitou istotou môžem povedať, že je tu veľmi silná podpora a angažovanosť zo strany SAK a kolegov advokátov smerujúca k zmenám v oblasti informovanosti, interakcie a vzdelávania advokátov.

DISKUSIA

Doručovanie súdnych písomností do elektronickej schránky advokáta

Svoje námety na nové témy, krátke glosy alebo stručné poznámky do kontaktnej rubriky zasielajte na e-mailovú adresu office@sak.sk. Vaše podnety publikačne spracuje JUDr. František Sedlačko, PhD., LL.M.

V nadväznosti na pomerne intenzívne reakcie advokátov na predchádzajúci príspevok (BSA 6/2017 „Povinná elektronická komunikácia advokáta so súdom“), ako aj na aktuálnosť témy a relatívne neprehľadnú legislatívu v danej oblasti je tento príspevok zameraný na praktické otázky spojené s doručovaním súdnych písomností do aktivovanej elektronickej schránky advokáta.

Primárne je nevyhnutné zdôrazniť, že procesné pravidlá pre doručovanie v zmysle § 105 až § 116 CSP sa prednostne vzťahujú na „klasické“ doručovanie listinných zásielok prostredníctvom doručujúcich orgánov (§ 107 ods. 1 CSP). Pokiaľ súd písomnosť doručuje ako tzv. elektronický úradný dokument do elektronickej schránky sporovej strany alebo jej advokáta, je potrebné zohľadniť aj osobitnú úpravu podľa § 29 a nasl. zákona č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente) v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZeG“) a podľa § 82l zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení

niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZoS“).

Aj elektronické doručovanie dôsledne rozlišuje medzi doručovaním do vlastných rúk a doručovaním, ktoré sa nevykonáva do vlastných rúk. V zmysle § 29 ods. 2 ZeG sa do vlastných rúk elektronicky doručujú elektronické dokumenty, ktoré sú podľa tohto zákona z hľadiska právnych účinkov totožné s dokumentom v listinnej podobe, o ktorom osobitné predpisy ustanovujú, že sa doručuje do vlastných rúk. To znamená, že v rámci civilného sporového konania bude súd do vlastných rúk elektronicky doručovať písomnosti, pri ktorých tak ustanovuje zákon, a písomnosti, pri ktorých to súd nariadi (§ 111 ods. 2 CSP).

Civilný sporový poriadok obligatórne ukladá doručovanie do vlastných rúk iba v niekoľkých prípadoch – uznesenie o pripustení zmeny žaloby podľa § 142 ods. 2 CSP; žalobu, výzvu a podania podľa § 167 CSP; predvolanie na predbežné pojednanie sporu podľa § 169 ods. 2 CSP; rozsudok podľa § 223 ods. 1 CSP; platobný rozkaz a uznesenie o jeho zrušení po po-

daní odporu podľa § 266 ods. 1 a § 267 ods. 4 CSP. Iné písomnosti môže súd doručovať aj inak ako do vlastných rúk.

Pri elektronickom doručovaní do vlastných rúk sa doručenie zo strany adresáta potvrdzuje prostredníctvom tzv. elektronickej doručky, ktorú súd adresátovi zašle ako „prvú“. V rámci elektronickej schránky sa zobrazí správa obsahujúca doručku a o. i. aj praktický údaj o úložnej lehote; teda koľko dní ešte adresátovi ostáva na potvrdenie doručky. Úložná lehota je zákonom stanovená na 15 dní a začína plynúť dňom nasledujúcim po uložení elektronickej úradnej správy (§ 32 ods. 2 ZeG). Márnym uplynutím úložnej lehoty sa zásielka považuje za doručení do vlastných rúk, a to aj vtedy, ak sa o nej adresát nedozvedel [§ 32 ods. 5 písm. b) ZeG].

Takáto zásielka už nie je adresátovi v elektronickej schránke k dispozícii, a to ani v prípade, ak by chcel elektronicke doručku po pätnásťdňovej lehote potvrdiť. Ide o rovnaký následok, aký nastane v prípade márneho uplynutia úložnej lehoty pri doručovaní poštou – zásielka bude „vrátená“ ako nevyzdvihnutá. Elektronicke úradná správa, vrátane všetkých elektronicke dokumentov, ktoré obsahuje, ostáva uložená v elektronickej schránke adresáta až po jej riadnom doručení (§ 32 ods. 8 ZeG).

Samotné potvrdenie doručenia prostredníctvom elektronickej doručky, na ktoré sa vyžaduje autentifikácia občianskym preukazom a bezpečnostným osobným kódom alebo iným autentifikátorom podľa § 21 ods. 1 ZeG, je zákonnou podmienkou reálneho sprístupnenia obsahu elektronickej úradnej správy prijímateľovi. Bez potvrdenia doručenia sa teda adresát nemôže s elektronicke úradným dokumentom súdu oboznámiť. Údaje uvedené v elektronickej doručke, ktorá bola potvrdená podľa ZeG, sa považujú za pravdivé, kým nie je preukázaný opak (§ 30 ods. 5 ZeG). Za moment doručenia do vlastných rúk sa považuje deň, hodina, minúta a sekunda uvedené na potvrdenej elektronickej doručke.

K zásadným zmenám dochádza pri doručovaní inak ako do vlastných rúk, čo predstavuje prevažnú časť súdom doručovaných písomností. Elektronicke doručovanie takýchto zásielok sa výrazne odlišuje od pravidla formulovaného v § 112 CSP. Zákonná fikcia doručenia sa totiž bez ďalšieho viaže na deň bezprostredne nasledujúci po uložení elektronickej úradnej správy [§ 32 ods. 5 písm. c) ZeG]. Uložením sa pritom v zmysle § 32 ods. 1 ZeG rozumie okamih, odkedy je elektronicke úradná správa objektívne dostupná prijímateľovi v elektronickej schránke adresáta. Aplikácia tejto fikcie doručenia nie je podmienená prihlásením sa do elektronickej schránky, oboznámením sa so správou, potvrdením elektronickej doručky, ani iným úkonom adresáta, ktorý môže byť dokonca vo vzťahu k svojej aktivovanej elektronickej schránke úplne nečinný(!).

Vyššie uvedené znamená, že elektronicke doručenie súdnej písomnosti (ktorá sa nedoručuje do vlastných rúk) do elektronickej schránky sporovej strany alebo jej advokáta má automaticky za následok fikciu doručenia, ktorá sa uplatní v bezprostredne nasledujúci deň. To platí aj v prípade, ak je takýmto dňom deň pracovného pokoja.

Vo vzťahu k plynutiu lehôt sa aplikuje generálny § 32 ods. 9 ZeG, podľa ktorého, ak k elektronicke doručeniu

dôjde v deň štátneho sviatku alebo v deň pracovného pokoja, lehota na konanie alebo na vykonanie úkonu, ktorej začiatok je spojený s okamihom elektronicke doručenia, začne plynúť najbližší nasledujúci pracovný deň; to neplatí, ak osobitný predpis ustanovuje alebo z povahy konania alebo úkonu vyplýva, že orgán verejnej moci alebo iná osoba sú povinní konať aj v deň, ktorý je štátnym sviatkom, alebo v deň pracovného pokoja.

Ďalšou významnou zmenou, ktorá bezprostredne súvisí s elektronicke doručovaním súdnych písomností do elektronickej schránky, je uplatňovanie fikcie doručenia pri elektronicke úradných dokumentoch, kde to vylučuje samotný CSP alebo iný predpis. Typickým príkladom je doručovanie platobného rozkazu žalovanému (§ 266 ods. 2 CSP a § 9 ods. 4 ZUK) alebo upovedomenia o začatí exekúcie povinnému (§ 61b ods. 1 EP).

Samotný ZeG v § 32 ods. 6 písm. a) uvádza, že § 32 ods. 5 písm. b) a c) o fikcii doručenia sa nepoužije, ak ide o márne uplynutie úložnej lehoty a osobitný predpis neumožňuje použitie náhradného doručenia. Daná právna norma má však iba všeobecný charakter, pokiaľ ide o elektronicke podobu výkonu verejnej moci. Vo vzťahu ku konaniu pred súdmi je potrebné zohľadniť osobitnú úpravu v zmysle § 82l ZoS.

V súlade s § 82l ZoS (úč. od 1. 1. 2017) platí, že prihlásenie sa do elektronickej schránky bez potvrdenia elektronickej doručky počas úložnej lehoty pri doručovaní elektronicke úradného dokumentu, ktorý sa doručuje do vlastných rúk a u ktorého je vylúčené náhradné doručenie sa považuje za bezdôvodné odopretie prijatia doručovaného elektronicke úradného dokumentu; elektronicke úradný dokument sa v takom prípade považuje za doručení dňom nasledujúcim po uplynutí úložnej lehoty.

Uvedené pravidlo teda umožňuje uplatnenie fikcie doručenia aj pri platobnom rozkaze, upovedomení o začatí exekúcie a pod.(!); pokiaľ sa adresát alebo ním oprávnená osoba prihlási do elektronickej schránky po uložení elektronickej doručky a následne túto elektronicke doručku počas úložnej lehoty nepotvrdí.

Vzhľadom na to, že v súčasnosti majú súdy pomerne intenzívnu tendenciu doručovať elektronicke do vlastných rúk aj písomnosti, pri ktorých to CSP ani iný zákon neukladá, je potrebné v záujme identifikovania momentu doručenia zohľadniť, či bola elektronicke úradná správa zaslaná s elektronicke doručkou alebo nie. Pokiaľ áno, spravuje sa doručovanie bez ďalšieho pravidlami pre doručovanie elektronicke úradného dokumentu do vlastných rúk. V prípade písomnosti, pri ktorej zákon doručovanie do vlastných rúk neukladá, možno vychádzať zo skutočnosti, že zaslaním takejto elektronickej úradnej správy s elektronicke doručkou súd nariadil jej doručovanie do vlastných rúk (§ 111 ods. 2 i. f. CSP).

Pri iných elektronicke úradných dokumentoch je nevyhnutné dôsledne zohľadniť vyššie uvedené pravidlá o fikcii doručenia ku dňu bezprostredne nasledujúcemu po uložení elektronickej úradnej správy do elektronickej schránky adresáta. ■

POZVÁNKA

XXIII. Slovenské dni práva

5. a 6. október 2017

Konferenčné priestory hotela Devín, Bratislava

PROGRAM

Štvrtok 5. októbra doobeda

Nosná téma: **Transformácia obchodných spoločností v praxi**

Nároky spoločníkov pri transformáciách obchodných spoločností
prof. JUDr. Mária Patakyová, PhD., *PF UK v Bratislave*

Účastníctvo a práva veriteľov pri zrušení obchodnej spoločnosti.
JUDr. Jaroslav Macek, *predseda Okresného súdu v Žiline*

Jednoduchá spoločnosť na akcie: základné imanie veriteľov neochráni.
JUDr. Radovan Pala, PhD. LL.M., *advokát*

Štvrtok 5. októbra poobede

Nosná téma: **Zásada 3x a dosť v trestnom konaní**

Zásada trikrát a dosť pri treste zákazu činnosti.
JUDr. Peter Šamko ml., *Krajský súd v Bratislave*

Vybrané aspekty trestania – spravodlivosť a efektívnosť.
JUDr. Libor Duľa, *predseda trestnoprávneho kolégia NS SR*

Zásada 3x a dosť v trestnom konaní z pohľadu advokáta
JUDr. Štefan Detvai, *advokát*

Piatok 6. októbra doobeda

Nosná téma: **Interpretácia právnych textov – právna hermeneutika**

Emmanuel Levinas a právna veda. Nepravdepodobné spojenie?
doc. Mgr. Ladislav Tkáčik, PhD. *Trnavská univerzita v Trnave*

Interpretácia a právo Európskej únie
JUDr. Milan Hodás, PhD., *PF UK v Bratislave*

Hermeneutické metódy interpretácie právneho textu
prof. JUDr. Marek Števíček, PhD., *PF UK v Bratislave*

Na konferenciu sa môžete **prihlásiť prostredníctvom webového sídla komory** www.sak.sk v sekcii *Vzdelávanie a podujatia/Zoznam podujatí*. Po prihlásení Vám bude doručená na e-mailovú adresu uvedenú v záväznej prihláške správa o zaregistrovaní so zálohovou faktúrou, ktorú treba uhradiť najneskôr do dátumu splatnosti.

Termín uzávierky prihlášok je 20. 9. 2017.

Kontakt na organizátora: Mgr. Blanka Farkašová, odbor výchovy a vzdelávania, farkasova@sak.sk, 02/20422747

Účastnícky poplatok pre advokátov 99 eur (vrátane DPH) zahŕňa účasť na podujatí, zborník, občerstvenie, obed vo štvrtok a recepciu. Ubytovanie si každý účastník zabezpečuje vo vlastnej réžii.

Prihláška je záväzná. V prípade neúčasti sa účastnícky poplatok nevracia, namiesto prihláseného účastníka sa môže na konferencii zúčastniť kolega alebo kolegyňa.

Všetky informácie nájdete na webstránke www.sak.sk.

Nahradenie väzby cudzinca uznaním opatrenia dohľadu v inom štáte EÚ

JUDr. Marek Kordík, LL.M., PhD.

Zákon č. 161/2013 Z. z. o odovzdávaní, uznávaní a výkone rozhodnutí o opatreniach dohľadu ako náhrade väzby v Európskej únii (ďalej len „ZUOD“) implementuje do slovenského právneho poriadku Rámcové rozhodnutie Rady 2009/829/SVV z 23. októbra 2009 o uplatňovaní zásady vzájomného uznávania na rozhodnutia o opatreniach dohľadu ako alternatíve väzby medzi členskými štátmi Európskej únie (Ú. v. EÚ L 294, 11. novembra 2009). Cieľom Rámcového rozhodnutia v zmysle čl. 2 ods. 1 je uľahčenie riadneho výkonu spravodlivosti, a najmä to, aby sa dotknutá osoba dostavila k súdu, výkonu väzby a vo vhodných prípadoch zmiernenie negatívnych vplyvov výkonu väzby na obvineného tým, že účel väzby sa naplní dohľadom štátneho orgánu v štáte, ktorý nevedie trestné stíhanie, ale kde sa obvinený obvykle zdržiava, a taktiež zlepšiť ochranu obetí a verejnosti.¹ Tento zákon sa použije len vo vzťahu k tomu členskému štátu, ktorý prevzal do svojho právneho poriadku uvedené Rámcové rozhodnutie.²

V zmysle § 27 ZUOD, ak ustanovenia druhej a tretej časti zákona neustanovujú inak, na konanie podľa tohto zákona sa použije zákon č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len TP).

Je veľmi dôležité vymedziť vzájomný vzťah medzi ZUOD a zákonom č. 398/2015 Z. z. o európskom ochrannom príkaze v trestných veciach a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len ZEOP), t. j., či súd bude postupovať pri odovzdaní, resp. uznaní a vykonaní opatrenia dohľadu nad primeraným obmedzením alebo povinnosťou podľa § 82 ods. 1, písm. h), j) a k) TP³ ako náhrady väzby podľa ZUOD, alebo sa vo vzťahu k týmto špeciálnym obmedzeniam a povinnostiam bude spravovať ustanoveniami ZEOP.

Vzhľadom na skutočnosť, že ZUOD sa týka uznania a výkonu dohľadu nad všetkými opatreniami nahrádzajúcimi väzbu a ZEOP sa vzťahuje výlučne na špecifické primerané

obmedzenia a povinnosti, je špeciálnou normou vo vzťahu k ZUOD a súd by mal teda postupovať podľa ZEOP a považovať takéto obmedzenie alebo povinnosť za ochranný príkaz v zmysle citovaných ustanovení ZEOP.

V zmysle § 1 ZUOD, ktorý stanovuje vecnú pôsobnosť, tento zákon upravuje postup orgánov Slovenskej republiky pri

- a) odovzdávaní výkonu rozhodnutia o opatreniach dohľadu ako náhrade väzby v trestnom konaní do iného členského štátu Európskej únie (ďalej len „členský štát“),
- b) uznávaní a výkone rozhodnutia o opatreniach dohľadu ako náhrade väzby v trestnom konaní vydaného v inom členskom štáte a kontrole dodržiavania opatrení dohľadu na území Slovenskej republiky.

1 Doterajší systém umožňoval voči osobám, ktoré nemajú bydlisko v členskom štáte EU, v ktorom sa vedie trestné stíhanie, v zásade iba dvojaký postup. Alebo bola osoba vo väzbe, hoci inak, ak by sa trestné stíhanie viedlo v členskom štáte, kde má obvyklý pobyt, by vo väzbe nebola, alebo bola prepustená z väzby na slobodu a voľný pohyb bez dohľadu a obmedzení.

2 Aktuálny stav je možné preveriť na stránkach európskej justičnej siete.

3 Podľa § 82 ods. 1 písm. h) TP – zákaz styku s určitými osobami alebo zákaz úmyselne sa priblížiť k určitej osobe na vzdialenosť menšiu ako päť metrov; podľa § 82 ods. 1 písm. j) TP – zákaz alebo obmedzenie kontaktu s určenou osobou v akejkoľvek forme

JUDr. Marek Kordík, LL.M., PhD.

absolvoval Právnickú fakultu Univerzity Komenského v Bratislave. Od roku 2010 pôsobí ako odborný asistent na Právnickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave, je členom Redakčnej rady *Bulletinu slovenskej advokácie*.

vrátane kontaktovania prostredníctvom elektro-
nickej komunikačnej služby
alebo inými obdobnými
prostriedkami a podľa § 82
ods. 1 písm. k) TP – zákaz
zdržiavať sa v blízkosti
obydliá určenej osoby
alebo v určenom mieste,
kde sa takáto osoba zdržuje
alebo ktoré navštevuje.

4 Opatrenie dohľadu podľa
§ 3 ods. 1 písm. a) síce
nemá svoj ekvivalent
v príslušných ustanoveni-
ach Trestného poriadku,
ale nakoľko sú povinnosti
a obmedzenia podľa § 82
ods. 1 písm. a) Trestného
poriadku tiež len exemplifi-
katívne, príslušnému súdu
nič nebráni, aby zabezpečil
kontrolu jeho dodržiavania
aj na území Slovenskej
republiky. In: Dôvodová
správa k § 3 návrhu zákona
o odovzdávaní, uznáva-
ní a výkone rozhodnutí
o opatreniach dohľadu ako
náhrade väzby v Európskej
únii.

Dostupné dňa 19. 4. 2017
na [http://www.nrsr.sk/web/
Default.aspx?sid=zakony/
zakon&MasterID=4356](http://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=zakony/zakon&MasterID=4356).

5 K odovzdaniu primeraných
povinností alebo obme-
dzení podľa § podľa § 82
ods. 1 písm. h), písm. j)
a písm. k) TP, na ktoré sa
vzťahuje európsky ochran-
ný príkaz, viď osobitný
postup opísaný v úvode
príspevku.

6 K odovzdaniu primeraných
povinností alebo obme-
dzení podľa § podľa § 82
ods. 1 písm. h), písm. j)
a písm. k) TP, na ktoré sa
vzťahuje európsky ochran-
ný príkaz, viď osobitný
postup opísaný v úvode
príspevku.

§ 2 ZUOD definuje všeobecné pojmy, ktoré na účely tohto zákona sú:

- a) štátom pôvodu členský štát, v ktorom bolo vydané rozhodnutie o opatreniach dohľadu,
- b) vykonávajúcim štátom členský štát, v ktorom sa vykonáva kontrola dodržiavania opatrení dohľadu,
- c) justičným orgánom súd alebo iný príslušný orgán štátu pôvodu alebo vykonávajúceho štátu s právomocou prijímať rozhodnutia vo veciach opatrení dohľadu podľa právneho poriadku tohto štátu; na účely zasielania a prijímania písomností a výmeny informácií v konaní podľa tohto zákona sa justičným orgánom rozumie aj ústredný orgán oznámený štátom pôvodu alebo vykonávajúcim štátom,
- d) opatreniami dohľadu povinnosti alebo obmedzenia uložené dotknutej osobe justičným orgánom štátu pôvodu ako náhrada väzby v trestnom konaní,
- e) rozhodnutím o opatreniach dohľadu vykonateľné rozhodnutie prijaté v priebehu trestného konania justičným orgánom štátu pôvodu, ktorým sa fyzickej osobe ukladá jedno alebo viacero opatrení dohľadu,
- f) dotknutou osobou fyzická osoba, ktorej boli uložené opatrenia dohľadu justičným orgánom štátu pôvodu,
- g) obvyklým pobytom legálny trvalý pobyt alebo legálny prechodný pobyt dotknutej osoby v členskom štáte.

V zmysle § 3 ods. 1 ZUOD dopĺňa všeobecný § 1 ZUOD, formuláciou konkrétnych povinností, ktoré môžu tvoriť náhradu väzby opatrenia dohľadu. Uvedenými opatreniami, ktorých kontrolu dodržiavania možno odovzdávať medzi Slovenskou republikou a iným členským štátom, sú:

- a) povinnosť dotknutej osoby informovať príslušný orgán vo vykonávajúcom štáte o každej zmene miesta pobytu najmä na účely doručovania predvolaní na výsluch alebo na konanie pred súdom v rámci trestného konania v štáte pôvodu,⁴
- b) povinnosť nevstupovať do určitých lokalít, na miesta alebo do vymedzených oblastí v štáte pôvodu alebo vo vykonávajúcom štáte,⁵
- c) povinnosť zdržiavať sa v určenom čase, ak je ustanovený, na určenom mieste,
- d) povinnosť zahŕňajúca obmedzenia týkajúce sa opustenia územia vykonávajúceho štátu,
- e) povinnosť hlásiť sa v určenom čase určitému orgánu,
- f) povinnosť vyhýbať sa kontaktu s určitými osobami súvisiacimi s údajne spáchanými trestnými činmi.⁶

V zmysle § 3 ods. 2 ZUOD medzi Slovenskou republikou a iným členským štátom možno odovzdávať kontrolu dodržiavania aj iných opatrení dohľadu, ak členský štát oznámil, že bude kontrolovať ich dodržiavanie na svojom území. Takéto opatrenia dohľadu zahŕňajú najmä

- a) povinnosť zdržať sa určitých činností v súvislosti s údajne spáchanými trestnými činmi, najmä výkonu určitých povolaní alebo výkonu určitého druhu zamestnania,
- b) zákaz viesť motorové vozidlo,
- c) povinnosť zložiť určenú sumu peňazí alebo dať iný druh záruky, ktorú možno splniť prostredníctvom určeného počtu splátok alebo naraz,
- d) povinnosť podstúpiť liečenie alebo liečbu závislosti,
- e) povinnosť vyhýbať sa kontaktu s určitými predmetmi súvisiacimi s údajne spáchanými trestnými činmi.

Týmto oznámením sa má na mysli formálne oznámenie sekretariátu Rady EÚ v zmysle čl. 8 ods. 2 Rámcového rozhodnutia.

V zmysle § 4 ods. 1 ZUOD rozhodnutie o opatreniach dohľadu možno v Slovenskej republike uznať a vykonať, ak

- a) skutok, pre ktorý bolo rozhodnutie o opatreniach dohľadu vydané, je trestným činom aj podľa právneho poriadku Slovenskej republiky, ibaže je označený ako jeden alebo viac trestných činov, ktoré sú uvedené nižšie
- b) dotknutá osoba má na území Slovenskej republiky obvyklý pobyt,
- c) ukladá dotknutej osobe opatrenia dohľadu podľa § 3 ods. 1 alebo ods. 2 písm. a) alebo písm. b), ktorými sú:
  - povinnosť dotknutej osoby informovať príslušný orgán vo vykonávajúcom štáte o každej zmene miesta pobytu najmä na účely doručovania predvolaní na výsluch alebo na konanie pred súdom v rámci trestného konania v štáte pôvodu,

- povinnosť nevstupovať do určitých lokalít, na miesta alebo do vymedzených oblastí v štáte pôvodu alebo vo vykonávajúcom štáte,
- povinnosť zdržiavať sa v určenom čase, ak je ustanovený, na určenom mieste,
- povinnosť zahŕňajúca obmedzenia týkajúce sa opustenia územia vykonávajúceho štátu,
- povinnosť hlásiť sa v určenom čase určitému orgánu,
- povinnosť vyhýbať sa kontaktu s určitými osobami súvisiacimi s údajne spáchanými trestnými činmi.
- povinnosť zdržať sa určitých činností v súvislosti s údajne spáchanými trestnými činmi, najmä výkonu určitých povolaní alebo výkonu určitého druhu zamestnania,
- zákaz viesť motorové vozidlo,

Zákonodarca sa rozhodol neimplementovať *expressis verbis* povinnosti a opatrenia podľa čl. 8 ods. 2 písm. c), d) a e) Smernice⁷ t. j.

- povinnosť zložiť určenú sumu peňazí alebo dať iný druh záruky, ktorú možno splniť prostredníctvom určeného počtu splátok alebo naraz;
- povinnosť podstúpiť liečenie alebo liečbu závislosti;
- povinnosť vyhýbať sa kontaktu s určitými predmetmi v súvislosti s údajne spáchanými trestnými činmi

Oznámením Slovenskej republiky budú pri vykonávaní tretej časti tohto zákona vylúčené opatrenia dohľadu podľa § 8 ods. 2 písm. c) až e) z dôvodu, že by kontrola ich dodržiavania nebola kompatibilná s postupmi zaužívanými v Slovenskej republike, príp. by bola problematická, alebo povinnosti alebo obmedzenia, ktoré z nich vyplývajú, možno v Slovenskej republike uložiť len odsudzujúcim rozsudkom, alebo ich právny poriadok Slovenskej republiky nepozná.⁸

V zmysle § 4 ods. 2 ZUOD, ak sa žiada o uznanie a výkon rozhodnutia o opatreniach dohľadu pre trestný čin, za ktorý možno v štáte pôvodu uložiť trest odňatia slobody s hornou hranicou trestnej sadzby najmenej tri roky a ktorý je v osvedčení o vydaní rozhodnutia o opatreniach dohľadu (ďalej len „osvedčenie“) označený justičným orgánom štátu pôvodu priradením k jednej alebo k viacerým kategóriám trestných činov v osvedčení,⁹ súd príslušný na konanie neskúma, či ide o čin trestný podľa právneho poriadku Slovenskej republiky. Na priradenie trestného činu k niektorej z kategórií trestných činov uvedených v odseku 3 sa nevyžaduje, aby sa pomenovanie alebo znaky trestného činu podľa právneho poriadku štátu pôvodu a Slovenskej republiky zhodovali.

V zmysle § 5 ZUOD súd príslušný na konanie pri overovaní skutočností vychádza z údajov uvedených v osvedčení, a ak je to potrebné, aj z dodatočných informácií poskytnutých justičným orgánom štátu pôvodu alebo z vlastných zistení.

Postup slovenských orgánov ako justičných orgánov štátu pôvodu

1. Príslušnosť a právomoc

Uvedený postup je vnútroštátnou implementáciou 1. dielu Rámcového rozhodnutia a predstavuje zrkadlový postup k uznaniu a výkonu rozhodnutia o dohľade, alebo opatrení, ktorým sa nahrádza väzba iného členského štátu. Z povahy veci vyplýva, že rozhodnutie vydané slovenským súdom je možné do iného členského štátu zaslať za účelom uznania, len ak tento štát implementoval Rámcové rozhodnutie,¹⁰ pretože tieto nemajú priamy účinok a pôsobia až po svojej implementácii spôsobom *inter partes*.

Vzhľadom na skutočnosť, že ZUOD, ani ZEOP neriešia vzájomný vzťah špeciálneho a všeobecného predpisu pri odovzdaní opatrenia dohľadu nad primeranými povinnosťami alebo obmedzeniami podľa § 82 ods. 1, písm. h), písm. j) a písm. k) TP,¹¹ ktoré sú súčasne predmetom európskeho ochranného príkazu podľa ZEOP, je potrebné vychádzať z toho, či osoba požiadala o vydanie európskeho ochranného príkazu v zmysle § 3 ods. 1, písm. c) ZEOP. Ak chránená osoba požiadala o vydanie európskeho ochranného príkazu, treba ďalej postupovať podľa ZEOP. Ak chránená osoba nepožiadala o vydanie európskeho ochranného príkazu a sú splnené

7 Rámcové rozhodnutie Rady 2009/829/SVV z 23. októbra 2009 o uplatňovaní zásady vzájomného uznávania na rozhodnutia o opatreniach dohľadu ako alternatíve väzby medzi členskými štátmi Európskej únie (Ú. v. EÚ L 294, 11. novembra 2009). Dostupné dňa 19. 4. 2017, na: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/HTML/?uri=CELEX:32009F0829&from=SK>

8 Dôvodová správa k § 3 Návrhu zákona o odovzďavaní, uznávaní a výkone rozhodnutí o opatreniach dohľadu ako náhrade väzby v Európskej únii, Dostupné dňa 19. 4. 2017 na <http://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=zakony/zakon&MasterID=4356>

9 32 kategórií trestných činov, ktoré sú v jednotlivých nástrojoch uvádzané ako tie, pri ktorých sa neskúma obojstranná trestnosť.

10 Aktuálny zoznam je k dispozícii na webových stránkach európskej justičnej siete.

11 Podľa § 82 ods. 1 písm. h) TP zákaz styku s určitými osobami alebo zákaz úmyselne sa priblížiť k určitej osobe na vzdialenosť men-

šiu ako päť metrov; podľa § 82 ods. 1, písm. j) TP zákaz alebo obmedzenie kontaktu s určenou osobou v akejkoľvek forme vrátane kontaktovania prostredníctvom elektronickej komunikačnej služby alebo inými obdobnými prostriedkami, a podľa § 82 ods. 1, písm. k) TP zákaz zdržiavať sa v blízkosti obydlija určenej osoby alebo v určenom mieste, kde sa takáto osoba zdržuje alebo ktoré navštevuje.

podmienky na odovzdanie opatrenia dohľadu do iného členského štátu, súd bude postupovať podľa ZUOD.

V zmysle § 6 ZUOD súdom príslušným na konanie o odovzdaní výkonu rozhodnutia o opatreniach dohľadu je súd alebo sudca pre prípravné konanie, ktorý rozhoduje o väzbe podľa všeobecného predpisu o trestnom konaní, t. j. ak príslušný súd nevezme do väzby obvineného z dôvodov podľa § 71 TP a rozhodne sa nahradiť väzbu iným opatrením, toto rozhodnutie je možné zaslať za účelom uznania a výkonu do iného členského štátu, pričom je podmienkou, že súd môže v zmysle § 7 ZUOD odovzdať výkon rozhodnutia o opatreniach dohľadu do iného členského štátu, ak dotknutá osoba bola s uloženými opatreniami dohľadu oboznámená, má v tomto členskom štáte obvyklý pobyt a so svojím návratom do tohto členského štátu súhlasí. *Expressis verbis* v zmysle čl. 2 ods. 2 Rámcového rozhodnutia sa ustanovuje, že týmto sa nezakladá právo osoby na náhradu väzby. Toto rozhodovanie prináleží vnútroštátnemu súdu podľa vnútroštátnych predpisov.

Na žiadosť dotknutej osoby môže súd odovzdať výkon rozhodnutia o opatreniach dohľadu aj do iného členského štátu, ako je členský štát, v ktorom má dotknutá osoba svoj obvyklý pobyt, ak s tým súhlasí justičný orgán členského štátu, do ktorého sa má výkon rozhodnutia o opatreniach dohľadu odovzdať; na tento účel súd požiada justičný orgán tohto členského štátu o súhlas.

V zmysle požiadavky rámcového rozhodnutia je základnou podmienkou oboznámenie dotknutej osoby s uloženými opatreniami dohľadu, jej obvyklý pobyt vo vykonávajúcom štáte, ako aj jej súhlas s odovzdaním kontroly dodržiavania opatrení dohľadu do tohto štátu. Na žiadosť dotknutej osoby možno kontrolu dodržiavania opatrení dohľadu odovzdať aj do iného členského štátu EÚ, než je členský štát jej pobytu, ak s tým justičný orgán tohto členského štátu súhlasí. Súčasťou tohto postupu je poučenie osoby príslušným súdom o jej povinnosti dostaviť sa na základe predvolania na súd v súvislosti s jej trestným konaním, ako aj jej povinnosti dodržiavať opatrenia dohľadu vo vykonávajúcom štáte vrátane možných dôsledkov porušenia týchto povinností. Odovzdanie výkonu rozhodnutia o opatreniach dohľadu do vykonávajúceho štátu sa realizuje prostredníctvom osvedčenia, ktorého vzor je uvedený v prílohe č. 1 návrhu zákona, pričom súd pri tomto postupe stotožňuje povinnosti alebo obmedzenia uložené dotknutej osobe v zmysle relevantných ustanovení Trestného poriadku s opatreniami dohľadu uvedenými v osvedčení tak, aby sa svojou podstatou zhodovali. Súd v osvedčení ďalej určí dĺžku obdobia, počas ktorého bude potrebné kontrolovať dodržiavanie opatrení dohľadu vo vykonávajúcom štáte, pričom toto obdobie by nemalo presiahnuť hornú hranicu maximálnej zákonnej doby trvania väzby (a teda aj jej nahradenia). Vzhľadom na jazykový režim stanovený rámcovým rozhodnutím sa osvedčenie vždy prekladá do úradného jazyka vykonávajúceho štátu, resp. jazyka, ktorý je tento členský štát ochotný akceptovať, v zmysle § 23 ZUOD.

Obvyklý pobyt je miestom, kde sa osoba fakticky spravidla zdržiava, kde má svoju domácnosť, svoje zamestnanie, pričom toto miesto sa môže odlišovať od trvalého pobytu a taktiež sa môže viazať na existenciu pracovného pomeru, plánu štúdia a pod.

Výkon rozhodnutia o opatreniach dohľadu možno odovzdať len do jedného členského štátu. V súvislosti s týmto postupom súd poučí dotknutú osobu o jej povinnosti dostaviť sa pred súd na základe predvolania a dodržiavať uložené opatrenia dohľadu vo vykonávajúcom štáte, ako aj o možnosti vyžiadať si ju na základe európskeho zatýkacieho rozkazu, ak tieto povinnosti poruší.

Z povahy veci sa tento postup uplatní pri rozhodovaní o návrhu prokurátora na vzatie obvineného do väzby, alebo pri rozhodovaní o žiadosti na prepustenie obvineného z väzby, príp. pri rozhodovaní o predĺžení lehoty trvania väzby.

V zásade je možné špecifikovať dve základné situácie:

V prvom prípade¹² bude súd schopný správne vyplniť tlačivo o odovzdaní a uznaní rozhodnutia o náhrade väzby, identifikovať členský štát, získať preklady, kde sa má vykonávať opatrenie dohľadu, získať stanovisko obvineného atď. v rámci 48-hodinovej lehoty¹³ na rozhodnutie o návrhu prokurátora na vzatie obvineného do väzby a pri rozhodovaní o návrhu prokurátora, rozhodne taktiež v zmysle ZUOD.¹⁴

Druhou situáciou bude, že súd vezme obvineného do väzby, čím vyhovie návrhu prokurátora, ale len do okamihu, kým nebude zo strany vykonávacieho štátu daný súhlas a začaté konanie podľa Rámcového rozhodnutia; právoplatné uznané opatrenie dohľadu alebo náhrady väzby

12 Je odôvodnené predpokladať, že táto situácia bude skôr hypotetická.

13 Z povahy veci neuvažujeme o lehote 72 hodín od okamihu odovzdania osoby súdu pri obzvlášť závažných zločinoch a ani o 96-hodinovej lehote pri terorizme. I keď Zákon a ani Rámcové rozhodnutie *per se* takýto postup nevylučuje. Avšak v tomto prípade sa naráža na väzobný dôvod podľa § 71 ods. 1 písm. a), ktorý spočíva v hrozbe vysokým trestom.

14 Tento prípad taktiež nepočíta so situáciou, že prokurátor spravidla podáva sťažnosť, ktorá má odkladný účinok, proti uzneseniu o nezatí obvineného do väzby, čím sa právoplatnosť a vykonateľnosť rozhodnutia oddiali.

s tým, že štát bude vykonávať dohľad nad daným opatrením, t. j. väzba by v tomto prípade mala trvať najviac 90 dní, po ktorých uplynutí by súd, resp. prokurátor osobu prepustil z väzby na slobodu.

§ 8 ZUOD vymedzuje právomoc príslušného súdu Slovenskej republiky vo vzťahu ku kontrole dodržiavania opatrení dohľadu uložených dotknutej osobe, ktorá mu patrí až do momentu, kým justičný orgán vykonávajúceho štátu príslušné rozhodnutie slovenského súdu neuzná a túto skutočnosť mu neoznámí. Toto ustanovenie ďalej špecifikuje, za akých okolností môže príslušný súd vziať osvedčenie späť, ako aj prípady, kedy sa mu vracia právomoc v súvislosti s vykonávaním kontroly dodržiavania opatrení dohľadu, ktorá už prešla na justičný orgán vykonávajúceho štátu.

Týmto ustanovením sa zabezpečuje neprerušovaný výkon dohľadu spôsobom, že do okamihu právoplatného rozhodnutia o uznaní a výkone dohľadu je príslušný na kontrolu všeobecný súd SR. Základným predpokladom tohto ustanovenia je skutočnosť, že osoba, voči ktorej kontrola dohľadu smeruje, sa nachádza v čase tejto kontroly na území SR. Súd SR nie je oprávnený kontrolovať dodržiavanie dohľadu na území vykonávajúceho štátu. Je možné očakávať, že sa na zabezpečenie tohto dohľadu uplatnia *mutatis mutandis* ustanovenia § 82 ods. 3 TP, v zmysle ktorého plnenie a kontrolu uložených povinností alebo obmedzení vykonáva súdom určený probačný a mediačný úradník.

Následne po splnení podmienok súd, ktorý vydal rozhodnutie o opatreniach dohľadu, zašle rovnopis tohto rozhodnutia s riadne vyplneným a podpísaným osvedčením justičnému orgánu vykonávajúceho štátu. Kópiu rozhodnutia o opatreniach dohľadu a osvedčenia zašle súd aj Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“). Na účely riadneho vyplnenia osvedčenia sa obmedzenia a povinnosti uložené dotknutej osobe podľa všeobecného predpisu o trestnom konaní stotožnia s opatreniami dohľadu uvedenými vyššie; opatrenia dohľadu podľa § 3 ods. 2 ZÚOD alebo iné opatrenia dohľadu môžu byť súčasťou osvedčenia len vtedy, ak vykonávajúci štát oznámil, že bude kontrolovať ich dodržiavanie. Súd v osvedčení uvedie dĺžku obdobia, počas ktorého bude potrebné kontrolovať dodržiavanie opatrení dohľadu vo vykonávajúcim štáte s prihliadnutím na všetky známe okolnosti konkrétneho prípadu.

Ak justičný orgán vykonávajúceho štátu oznámí, že po uznaní rozhodnutia o opatreniach dohľadu by dotknutú osobu pri porušení opatrení dohľadu odmietol odovzdať na základe európskeho zatýkacieho rozkazu, súd môže rozhodnúť o vzatí osvedčenia späť; v takom prípade svoje rozhodnutie oznámí najneskôr do desiatich dní od oznámenia justičného orgánu vykonávajúceho štátu. Späťvzatie osvedčenia z tohto dôvodu znamená opätovnú príslušnosť súdu na rozhodnutie o väzbe. Je na mieste otázka, či súd môže začať opäť konať o väzbe na základe pôvodného návrhu, je možné domnievať sa, že nakoľko uznávacie konanie bolo neúspešné, čím sa nevyčerpal predmet konania (rozhodnutie o väzbe), súd môže pokračovať v rozhodovaní o väzbe na základe pôvodného návrhu.

Právomoc kontrolovať dodržiavanie opatrení dohľadu, ktorá prešla na justičný orgán vykonávajúceho štátu, sa príslušnému súdu vracia späť, ak

- a) justičný orgán vykonávajúceho štátu oznámí, že dotknutá osoba už nemá obvyklý pobyt vo vykonávajúcim štáte,
- b) kontrola dodržiavania opatrení dohľadu vo vykonávajúcim štáte sa ešte nezačala a súd na základe zaslaných informácií o maximálnej dĺžke obdobia, počas ktorého možno kontrolovať dodržiavanie opatrení dohľadu vo vykonávajúcim štáte, alebo o prispôbení opatrení dohľadu justičným orgánom vykonávajúceho štátu rozhodne o vzatí osvedčenia späť a svoje rozhodnutie justičnému orgánu vykonávajúceho štátu oznámí najneskôr v lehote do desať dní od prijatia týchto informácií,
- c) súd zmení opatrenia dohľadu a justičný orgán vykonávajúceho štátu odmietne kontrolovať dodržiavanie takto zmenených opatrení dohľadu, pretože nie sú opatreniami dohľadu podľa § 3 ods. 1 ZUOD alebo opatreniami dohľadu oznámenými vykonávajúcim štátom podľa § 3 ods. 2 ZUOD,
- d) justičný orgán vykonávajúceho štátu oznámí, že uplynula maximálna dĺžka obdobia, počas ktorého možno kontrolovať dodržiavanie opatrení dohľadu vo vykonávajúcim štáte, a súd predtým nepožiadaval o jeho predĺženie podľa § 10 ZUOD,
- e) justičný orgán vykonávajúceho štátu oznámí, že rozhodol o ukončení kontroly dodržiavania opatrení dohľadu, pretože súd po viacerých oznámeniach týkajúcich sa porušenia

opatrení dohľadu dotknutou osobou alebo inej relevantnej skutočnosti ani na základe opakovanej výzvy neprijal následné rozhodnutie podľa § 9,

- f) justičný orgán vykonávajúceho štátu oznámi, že rozhodol o ukončení kontroly dodržiavania opatrení dohľadu z dôvodu, že jeho právny poriadok vyžaduje pravidelné potvrdzovanie vo vzťahu k predĺženiu kontroly dodržiavania opatrení dohľadu a súd mu ani na základe opakovanej výzvy také potvrdenie neposkytol.

2. Prijímanie následných rozhodnutí, oznamovanie

V zmysle § 9 ZUOD súd prijíma všetky následné rozhodnutia vo vzťahu k rozhodnutiu o opatreniach dohľadu, ktorých kontrola dodržiavania bola odovzdaná do vykonávajúceho štátu. Predmetné ustanovenie stanovuje, že príslušný súd Slovenskej republiky je aj po odovzdaní kontroly dodržiavania opatrení dohľadu do vykonávajúceho štátu oprávnený prijímať vo veci následné rozhodnutia, ktoré spočívajú najmä v preskúmaní alebo zrušení uložených opatrení dohľadu alebo v ich zmene na iné opatrenia dohľadu, ak si to vyžadujú okolnosti prípadu na základe informácií od justičného orgánu vykonávajúceho štátu, a v krajnom prípade aj vo vydaní európskeho zatýkacieho rozkazu podľa osobitného predpisu, ak dotknutá osoba vážne porušila uložené opatrenia dohľadu, príp. nerešpektuje výzvu dostaví sa na základe predvolania na príslušný súd.¹⁵

Následnými rozhodnutiami sú najmä

- a) preskúmanie rozhodnutia o opatreniach dohľadu a zrušenie rozhodnutia o opatreniach dohľadu,
- b) zmena opatrení dohľadu uložených dotknutej osobe,
- c) vydanie európskeho zatýkacieho rozkazu podľa osobitného predpisu.

Uvedené ustanovenie obsahovo nadväzuje na § 8 ZUOD a na právnu skutočnosť, že došlo k prevozu takejto osoby, alebo takéto osoba sa už fyzicky nachádza na území štátu, ktorý má vykonávať dohľad. Následne počas výkonu dohľadu a na jeho konci vykonávajúci štát formou správ hodnotí dodržiavanie opatrení obvineným a informuje súd SR. Na podklade tejto správy súd SR po vyhodnotení správy od vykonávajúceho štátu a na základe ďalších skutočností môže rozhodnúť niektorým zo spôsobov podľa a) až c).

Zákon *expressis verbis* nerieši otázku späť vzatia osvedčenia slovenským súdom, iba v prípade oznámenia vykonávajúceho štátu, že by v prípade porušenia dohľadu odmietol osobu vydať na základe EZR. Okrem tohto prípadu zákon so späť vzatím osvedčenia nepočíta. V zmysle čl. 19 ods. 6 Rámcového rozhodnutia vykonávajúci štát ukončí dohľad, ak štát pôvodu vzal osvedčenie späť. Možná interpretácia uvedeného ustanovenia je i taká, že štát pôvodu môže vziať osvedčenie späť, kým vykonávajúci štát neskončí výkon dohľadu počas doby špecifikovanej v osvedčení alebo predĺženej kontroly podľa § 10 ZUOD. Je na mieste otázka, či súd môže začať opäť konať o väzbe na základe pôvodného návrhu, je možné domnievať sa, že nakoľko uznávacie konanie bolo neúspešné, čím sa nevyčerpal predmet konania (rozhodnutie o väzbe), súd môže pokračovať v rozhodovaní o väzbe na základe pôvodného návrhu.

Vzhľadom na okolnosti konkrétneho prípadu môže príslušný súd v zmysle § 10 ZUOD požiadať justičný orgán vykonávajúceho štátu o predĺženie obdobia, počas ktorého je možné kontrolovať dodržiavanie opatrení dohľadu vo vykonávajúcom štáte nad rámec obdobia uvedeného v zaslanom osvedčení, a to predovšetkým z dôvodu prechádzania vrátenia právomoci v tejto veci do Slovenskej republiky podľa § 8 ods. 3 písm. d) ZUOD.

V zmysle § 11 ZUOD súd justičnému orgánu vykonávajúceho štátu bezodkladne oznámi každé rozhodnutie prijaté podľa § 9, ako aj skutočnosť, že proti rozhodnutiu o opatreniach dohľadu bol podaný opravný prostriedok. V zmysle relevantných požiadaviek rámcového rozhodnutia toto ustanovenie určuje povinnosť príslušného súdu oznamovať justičnému orgánu vykonávajúceho štátu jednotlivé skutočnosti, ktoré môžu nastať pri vykonávaní tohto zákona v konkrétnom prípade, a to buď na základe vlastnej iniciatívy alebo na základe žiadosti tohto justičného orgánu. Z vlastnej iniciatívy je súd povinný predovšetkým informovať justičný orgán vykonávajúceho štátu o prijatí následných opatrení, ako aj o skutočnosti, že proti rozhodnutiu o opatrení dohľadu vydaného týmto súdom v rámci trestného konania bol podaný opravný

15 Dôvodová správa k návrhu zákona o odovzdávaní, uznávaní a výkone rozhodnutí o opatreniach dohľadu ako náhrade väzby v Európskej únii, Dostupné dňa 19. 4. 2017 na <http://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=zakony/zakon&MasterID=4356>.

prostriedok (ak je táto skutočnosť známa už pri postupe podľa § 7 ZUOD, vyznačuje sa priamo v osvedčení).¹⁶

Na výzvu justičného orgánu vykonávajúceho štátu súd bezodkladne oznámi, či je kontrola dodržiavania opatrení dohľadu podľa okolností konkrétneho prípadu vo vykonávajúcim štáte stále potrebná, a ak je to vhodné, zároveň prijme následné rozhodnutie podľa § 9. Pred uplynutím obdobia vyznačeného v osvedčení, počas ktorého je potrebné kontrolovať dodržiavanie opatrení dohľadu vo vykonávajúcim štáte, súd z vlastnej iniciatívy alebo na žiadosť justičného orgánu vykonávajúceho štátu oznámi, aké dodatočné obdobie bude ešte potrebné na kontrolu dodržiavania týchto opatrení dohľadu.

3. Právomoc justičného orgánu štátu pôvodu

Podľa § 18 ZUOD právomoc kontrolovať dodržiavanie opatrení dohľadu patrí justičnému orgánu štátu pôvodu, kým súd nerozhodne o uznaní a výkone opatrenia dohľadu a toto rozhodnutie mu neoznami. Po rozhodnutí súdu o uznaní a výkone opatrenia dohľadu sa právomoc kontrolovať dodržiavanie opatrení dohľadu vracia justičnému orgánu štátu pôvodu, ak

- a) dotknutá osoba už nemá obvyklý pobyt v Slovenskej republike,
- b) kontrola dodržiavania opatrení dohľadu sa v Slovenskej republike ešte nezačala a justičný orgán štátu pôvodu po poskytnutí informácií o nemožnosti ďalej sledovať dodržiavanie dohľadu alebo rozhodnutí o zmene opatrenia dohľadu na opatrenie podľa slovenského právneho poriadku oznámi vzatie osvedčenia späť,
- c) súd odmietne kontrolovať dodržiavanie zmenených opatrení dohľadu, ktoré boli zmenené justičným orgánom štátu pôvodu, pretože nie sú opatreniami dohľadu podľa § 3 ods. 1 alebo opatreniami dohľadu oznámenými Slovenskou republikou podľa § 3 ods. 2,
- d) uplynulo obdobie maximálnej možnej dĺžky sledovania podľa slovenského právneho poriadku a justičný orgán štátu pôvodu nepožiadal o predĺženie,
- e) súd rozhodne o ukončení kontrolovania opatrení dohľadu a oznámi to justičnému orgánu štátu pôvodu.

V zmysle § 19 ZUOD pri žiadosti justičného orgánu štátu pôvodu o odovzdanie dotknutej osoby na základe európskeho zatýkacieho rozkazu sa postupuje podľa ZEZR; v takom prípade súd ukončí kontrolu dodržiavania opatrení dohľadu na území Slovenskej republiky.

V zmysle § 20 ZUOD, ak tomu nebránia vážne prekážky, justičné orgány štátu pôvodu a vykonávajúceho štátu navzájom konzultujú

- a) v prípadoch podľa § 8 ods. 3 a § 18 ods. 2 s cieľom predísť vráteniu právomoci kontrolovať dodržiavanie opatrení dohľadu justičnému orgánu štátu pôvodu,
- b) počas prípravy alebo pred zaslaním rozhodnutia o opatreniach dohľadu spolu s osvedčením vykonávajúcemu štátu,
- c) s cieľom zabezpečiť plynulú a efektívnu kontrolu dodržiavania opatrení dohľadu vo vykonávajúcim štáte,
- d) ak dotknutá osoba vážne porušila uložené opatrenia dohľadu.

Justičné orgány štátu pôvodu a vykonávajúceho štátu si za týmto účelom vymieňajú všetky užitočné informácie vrátane informácií

- a) umožňujúcich overenie totožnosti dotknutej osoby a miesta jej pobytu,
- b) získaných z registra trestov v súlade s použiteľnými právnymi nástrojmi.

V zmysle § 21 ods. 3 ZUOD súd príslušný podľa § 6 ZUOD zohľadní skutočnosti oznámené justičným orgánom vykonávajúceho štátu o rizikách, ktoré môže dotknutá osoba predstavovať pre obeť a verejnosť, na účely možného postupu podľa § 9 ZUOD.

V zmysle § 21 ZUOD na účel vypočítania dotknutej osoby možno použiť postupy ustanovené v uplatniteľných medzinárodných dohovoroch a právne záväzných aktoch Európskej únie, ktoré umožňujú vykonať výsluch formou telefonickú konferencie a videokonferencie najmä pri prijímaní následných rozhodnutí podľa § 9 alebo § 15 ods. 3, ak právne predpisy štátu pôvodu požadujú, aby pred prijatím následného rozhodnutia bola dotknutá osoba vypočítaná pred súdom tohto členského štátu.

V zmysle § 22 ZUOD justičné orgány štátu pôvodu a vykonávajúceho štátu navzájom komunikujú priamo. Na zistenie príslušného justičného orgánu vykonávajúceho štátu môže súd

16 Dôvodová správa k návrhu zákona o odovzdávaní, uznávaní a výkone rozhodnutí o opatreniach dohľadu ako náhrade väzby v Európskej únii, Dostupné dňa 19. 4. 2017 na <http://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=zakony/zakon&MasterID=4356>.

príslušný na konanie podľa § 6 ZUOD požiadať o súčinnosť ministerstvo alebo použiť kontaktné body Európskej justičnej siete. Rozhodnutie o opatreniach dohľadu a osvedčenie možno zasielať do iného členského štátu alebo prijímať z iného členského štátu poštou alebo inou bezpečnou formou, ktorá umožňuje vyhotovenie písomného znenia za predpokladu, že možno overiť ich hodnovernosť. Na základe žiadosti justičného orgánu vykonávajúceho štátu súd príslušný podľa § 6 zašle originál rozhodnutia o opatreniach dohľadu a originál osvedčenia. Ak súd príslušný podľa § 12 ods. 1 na účely postupu podľa tretej časti zákona považuje za potrebné overiť hodnovernosť rozhodnutia o opatreniach dohľadu a osvedčenia, požiada justičný orgán štátu pôvodu o zaslanie ich originálov.

V zmysle § 23 ZUOD sa osvedčenie justičnému orgánu vykonávajúceho štátu zasiela v úradnom jazyku alebo v jednom z úradných jazykov tohto štátu; ak vykonávajúcí štát svojím vyhlásením umožnil prijatie osvedčenia aj v inom jazyku, možno osvedčenie zaslať aj v inom jazyku. Osvedčenie adresované orgánom Slovenskej republiky možno na ďalšie konanie prijať, ak je vyhotovené v štátnom jazyku. Tieto ustanovenia sa neuplatnia vo vzťahu k členským štátom, v ktorých je použitie jazykov pri vzájomnom styku orgánov v konaní podľa tohto zákona upravené na základe vzájomnosti vyhlásenej ministerstvom. Preklad rozhodnutia o opatreniach dohľadu a ostatných písomností sa nevyžaduje.

V zmysle § 25 ZUOD na preskúmanie správnosti a zákonnosti rozhodnutia vydaného v Slovenskej republike sú príslušné súdy Slovenskej republiky.

V zmysle § 27 ZUOD, ak ustanovenia druhej a tretej časti ZUOD neustanovujú inak, na konanie podľa tohto zákona sa použije Trestný poriadok.

17 Modelový príklad: Súd rozhodne o podmienечnom odklade výkonu trestu odňatia slobody s probačným dohľadom s uložením obmedzení alebo povinností, ktoré môžu byť predmetom európskeho ochranného príkazu (takéto rozhodnutie sa v zmysle § 2 písm. a) zákona považuje za ochranný príkaz). Odsúdený v rámci skúšobnej doby zmení svoj obvyklý pobyt a presťahuje sa do iného členského štátu. Súčasne chránená osoba, vo vzťahu ktorej bolo uložené obmedzenie alebo povinnosť v ochrannom príkaze, požiada o vydanie európskeho ochranného príkazu vo vzťahu k tomu istému členskému štátu z dôvodu, že sa na území tohto štátu plánuje zdržiavať. V takomto prípade je účelnejšie postupovať podľa zákona č. 533/2011 Z. z. uznávaní a výkone rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia nespojená s odňatím slobody alebo probačné opatrenie na účely dohľadu v Európskej únii a odovzdať výkon ochranného príkazu do daného členského štátu.

Postup slovenských orgánov ako justičných orgánov vykonávajúceho štátu

1. Príslušnosť súdu na uznanie a výkon rozhodnutia o opatreniach dohľadu

V prípade stretu žiadosti o uznanie opatrenia dohľadu, ktoré má charakter primeraných povinností a obmedzení v zmysle § 82 ods.1, písm. h), j) a k) TP, na ktoré sa súčasne vzťahuje európsky ochranný príkaz podľa ZEOP, je potrebné postupovať v zmysle § 9 ZEOP v zmysle § 17 ods. 1, ods. 2 ZEOP. V zmysle § 9 ZEOP ak sú splnené podmienky pre odovzdanie výkonu ochranného príkazu danému členskému štátu podľa ZUOD alebo ZVSNOS postupuje sa prednostne podľa osobitného predpisu.¹⁷ V zmysle § 17 ods. 1 ZEOP, ak bolo Slovenskej republike súčasne zaslané rozhodnutie na účely jeho uznania a výkonu podľa ZUOD, obsahujúce obmedzujúce opatrenie uvedené v európskom ochrannom príkaze a súd sa o tejto skutočnosti dozvie skôr, ako vydá rozhodnutie o uznaní európskeho ochranného príkazu, rozhodnutie odloží, kým sa právoplatne nerozhodne o uznaní a výkone rozhodnutia podľa osobitných predpisov. Ak sa právoplatne rozhodlo o uznaní a výkone rozhodnutia podľa osobitných predpisov, súd konanie o uznaní európskeho ochranného príkazu skončí a o tejto skutočnosti vrátane uvedenia dôvodov informuje justičný orgán štátu pôvodu, prokurátora a chránenú osobu. V opačnom prípade súd v konaní pokračuje.

V zmysle § 17 ods. 2 ZEOP, ak bolo Slovenskej republike zaslané rozhodnutie na účely jeho uznania a výkonu podľa ZVSNOS, obsahujúce obmedzujúce opatrenie uvedené v európskom ochrannom príkaze a súd sa o tejto skutočnosti dozvie potom, ako rozhodol o uznaní európskeho ochranného príkazu a uložení následného opatrenia ohrozujúcej osobe, pokračuje vo výkone následného opatrenia, kým sa právoplatne nerozhodne o uznaní a výkone rozhodnutia podľa osobitných predpisov. Ak sa právoplatne rozhodlo o uznaní a výkone rozhodnutia podľa osobitných predpisov, súd rozhodne o zrušení následného opatrenia. V opačnom prípade ponechá následné opatrenie v platnosti.

Ustanovenie § 12 ZUOD určuje príslušnosť súdu pre konanie podľa tretej časti zákona, v ktorom Slovenská republika vystupuje v pozícii vykonávajúceho štátu, ktorý má prevziať kontrolu dodržiavania opatrení dohľadu uložených dotknutej osobe v inom členskom štáte EÚ. Príslušný

súd je určený podľa miesta obvyklého pobytu dotknutej osoby, pričom tento súd rozhoduje aj o všetkých ďalších otázkach súvisiacich s uznaním a výkonom cudzozemského rozhodnutia o opatreniach dohľadu. Toto ustanovenie ďalej stanovuje povinnosť súdu zasielať Ministerstvu spravodlivosti SR na vedomie kópie všetkých relevantných písomností týkajúcich sa jednotlivých prípadov prevzatia dohľadu. Ak sa relevantné písomnosti zo zahraničia doručia súdu, ktorý nie je príslušný, bezodkladne sa musia postúpiť príslušnému súdu určenému podľa miesta obvyklého pobytu osoby. V prípade, že vôbec nie sú splnené podmienky určujúce právomoc slovenského súdu na uznanie a výkon rozhodnutia o opatreniach dohľadu vydaného justičným orgánom štátu pôvodu, súd, ktorý prijal zaslané písomnosti, ich vráti tomuto orgánu bez vybavenia s uvedením dôvodu pre takýto postup.¹⁸ Ak je obvyklým pobytom dotknutej osoby na území Slovenskej republiky súčasne trvalý pobyt aj prechodný pobyt, príslušný je okresný súd, v obvode ktorého má dotknutá osoba trvalý pobyt.¹⁹

Súd príslušný na uznanie a výkon rozhodnutia o opatreniach dohľadu rozhoduje o všetkých otázkach súvisiacich s uznaním a výkonom rozhodnutia o opatreniach dohľadu. O doručení rozhodnutia o opatreniach dohľadu a osvedčenia justičným orgánom štátu pôvodu súd informuje ministerstvo, ktorému súčasne zašle kópie uvedených písomností. Ak je rozhodnutie o opatreniach dohľadu a osvedčenie doručené súdu, ktorý nie je príslušný na jeho uznanie a výkon, súd bezodkladne postúpi vec príslušnému súdu, o čom informuje justičný orgán štátu pôvodu. Ak nie je založená právomoc slovenských súdov na uznanie a výkon rozhodnutia o opatreniach dohľadu podľa tohto zákona, súd s uvedením tohto dôvodu vráti rozhodnutie o opatreniach dohľadu spolu s osvedčením justičnému orgánu štátu pôvodu.

2. Rozhodnutie o uznaní a vykonaní opatrení dohľadu

V ustanovení § 13 ZUOD sa definuje spôsob rozhodovania súdu pri uznávaní a výkone rozhodnutia o opatreniach dohľadu vydaného justičným orgánom štátu pôvodu. Nakoľko predmetom uznania je rozhodnutie prijaté v priebehu trestného stíhania v inom členskom štáte EÚ stanovujúce opatrenia dohľadu, ktorých kontrola dodržiavania sa má vykonávať na území Slovenskej republiky, príslušný súd o ňom rozhoduje uznesením. V zmysle relevantných požiadaviek príslušný súd takéto rozhodnutie vydá do 20 pracovných dní od doručenia relevantných písomností, ak nie je nutné zabezpečiť dodatočné informácie. V prípade, že je proti uzneseniu o uznaní a výkone rozhodnutia o opatreniach dohľadu podaná sťažnosť, súd o nej musí rozhodnúť do 20 pracovných dní od jej podania. Akékoľvek nedodržanie lehôt stanovených v tomto ustanovení je súd povinný oznámiť justičnému orgánu štátu pôvodu vrátane dôvodov pre ich nedodržanie a zároveň určiť novú lehotu, v rámci ktorej prijme rozhodnutie vo veci.

V zmysle požiadaviek rámcového rozhodnutia sa v ustanovení § 14 ZUOD taxatívne vymedzujú dôvody,²⁰ pri ktorých príslušný súd obligatórne²¹ odmietne uznať a vykonať rozhodnutie o opatreniach dohľadu, ak

- a) osvedčenie vydané justičným orgánom štátu pôvodu nie je úplné alebo ak zjavne nezodpovedá súvisiacemu rozhodnutiu o opatreniach dohľadu a nebolo riadne doplnené na základe žiadosti súdu v určenej lehote,
- b) dotknutá osoba nebola oboznámená s opatreniami dohľadu uloženými justičným orgánom štátu pôvodu alebo so svojím návratom do Slovenskej republiky nesúhlasí, alebo osvedčenie vydané justičným orgánom štátu pôvodu obsahuje opatrenia dohľadu, ktoré nie sú uvedené v § 3 ods. 1 ZUOD, ani neboli oznámené Slovenskou republikou podľa § 3 ods. 2 ZUOD,
- c) voči dotknutej osobe pre ten istý skutok už bolo vydané právoplatné rozhodnutie o opatreniach dohľadu slovenským súdom alebo ak má súd informáciu, že voči dotknutej osobe pre ten istý skutok už bolo právoplatné rozhodnutie o opatreniach dohľadu vydané justičným orgánom v inom členskom štáte, uvedený dôvod je spojený s požiadavkou právnej istoty, ktorá je formulovaná ako prekážka *ne bis in idem*.
- d) skutok, pre ktorý bolo vydané rozhodnutie o opatreniach dohľadu, nie je trestným činom podľa právneho poriadku Slovenskej republiky a súčasne sa neskúma požiadavka obojstrannej trestnosti; vo vzťahu k daniam, poplatkom, clám alebo k mene nie je možné odmietnuť výkon rozhodnutia o opatreniach dohľadu iba preto, že právny poriadok Slovenskej

18 Dôvodová správa k návrhu zákona o odovzdávaní, uznávaní a výkone rozhodnutí o opatreniach dohľadu ako náhrade väzby v Európskej únii. Dostupné dňa 19. 4. 2017 na <http://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=zakony/zakon&MasterID=4356>.

19 Obvyklým pobytom v zmysle § 12 ods. 1 ZVSOS sa na účely zákona rozumie podľa § 3 písm. g) zákona trvalý pobyt alebo prechodný pobyt; inštitút trvalého pobytu a prechodného pobytu je upravený v zákone č. 253/1998 Z. z. Hlásenie na taký pobyt (§ 2 ods. 2, § 3 ods. 7, § 8 ods. 2 naposledy označeného zákona) má evidenčný charakter a jeho účinky, ak nedošlo k ohláseniu skončenia trvalého alebo prechodného pobytu alebo k zrušeniu záznamu o prechodnom pobyte, pretrvávajú aj v prípade, ak sa dotknutá osoba už v mieste hláseného pobytu nezdržiava. To je rozhodujúce aj pre posudzovanie príslušnosti krajského súdu podľa kritérií uvedených v § 12 ods. 1 zákona. Uznesenie NS SR zo 16. augusta 2016, sp. zn. 2 Ndt 16/2016).

20 V prípadoch podľa § 14 ods. 1 písm. a) až c) súd musí vec konzultovať s justičným orgánom štátu pôvodu, aby sa zamedzilo neodôvodnenému odmietnutiu uznania a výkonu rozhodnutia o opatreniach dohľadu.

21 Zavedenie dodatočných dôvodov odmietnutia a určenie, že sú povinné, sa v oboch prípadoch zdá byť v rozpore so znením a duchom rámcových rozhodnutí. V súvislosti s otázkou, či by malo byť uplatnenie dôvodov odmietnutia voliteľné pre príslušné orgány rozhodujúce o uznaní a vykonaní, sa v rámci

vých rozhodnutiach jasne uvádza, že príslušný orgán „môže“ odmietnuť uznať rozsudok a vykonať trest, ak existujú dôvody odmietnutia. Z tohto znenia vyplýva, že príslušný orgán by mal mať právomoc rozhodnúť podľa okolností konkrétneho prípadu, či dôvody odmietnutia zohľadní alebo nie, pričom prihliadne na aspekt sociálnej nápravy ako na nosnú zásadu všetkých troch rámcových rozhodnutí. Dôvody odmietnutia je preto potrebné vykonať ako voľiteľné pre príslušné orgány. Tento prístup kopíruje ducha rámcových rozhodnutí, ktoré si vyžadujú, aby odovzdanie podporilo vyhliadky sociálnej nápravy obvinenej alebo odsúdenej osoby do spoločnosti a môže sa uskutočniť na základe jej výslovnej žiadosti. V prípade žiadosti osoby by uplatnenie povinnosti odmietnuť takéto odovzdanie alebo neuznať súdne rozhodnutie pre jeden z dôvodov odmietnutia nebolo v záujme odsúdenej osoby. In Hodnotiaca správa Európskej komisie COM 2014/057. Dostupné, dňa 19. 4. 2017 na: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/HTML/?uri=CELEX:52014DC0057&from=EN>.

22 Je to polutovaniahodné s ohľadom na skutočnosť, že vo svojej podstate by európsky príkaz na dohľad mal byť veľmi užitočným nástrojom, ktorý osobám čakajúcim na súdne konanie v prípade relatívne menej závažných trestných činov umožňuje návrat do vlasti. Vo svetle tohto poznatku článok 21 rozhodnutia o európskom príkaze na dohľad výslovne upúšťa od bežnej požiadavky na európsky zatýkací rozkaz, podľa ktorej sa európsky zatýkací rozkaz vydá

republiky neupravuje rovnaký druh daní alebo ciel alebo neobsahuje rovnaké ustanovenia týkajúce sa daní, poplatkov, ciel alebo meny ako právny poriadok štátu pôvodu; ako dôvod odmietnutia uznať a vykonať rozhodnutie sa ustanovuje nedodržanie podmienky obojstrannej trestnosti skutku ako jednej zo základných podmienok a zásad justičnej spolupráce v trestných veciach. Zákonodarca tento dôvod zmierňuje iba pri trestných činoch, ktoré sa týkajú daní, ciel a poplatkov. Aj v tomto prípade platí, že obojstranná trestnosť podľa tohto ustanovenia sa posudzuje *in abstracto* a nie konkrétne vo vzťahu k skutkovým okolnostiam, pričom tento prieskum nevyčerpáva celkový obsah pojmu obojstranná trestnosť.

- e) trestné stíhanie je podľa právneho poriadku Slovenskej republiky premlčané a na skutok, pre ktorý bolo vydané rozhodnutie o opatreniach dohľadu, sa podľa právneho poriadku Slovenskej republiky vzťahuje právomoc slovenských orgánov; v tomto prípade platí, že obojstranná trestnosť podľa tohto ustanovenia sa posudzuje *in concreto* vo vzťahu ku skutkovým okolnostiam,
- f) dotknutá osoba je vyňatá z pôsobnosti orgánov činných v trestnom konaní a súdu, tento dôvod odmietnutia spočíva v skutočnosti, že osoba požíva výsady a imunity podľa zákona alebo medzinárodnej zmluvy,
- g) dotknutá osoba nie je podľa právneho poriadku Slovenskej republiky z dôvodu jej veku trestne zodpovedná za skutok, pre ktorý bolo vydané rozhodnutie o opatreniach dohľadu; v tomto prípade platí, že obojstranná trestnosť podľa tohto ustanovenia sa posudzuje *in concreto* vo vzťahu k skutkovým okolnostiam,
- h) pri porušení opatrení dohľadu by nebolo možné odovzdať dotknutú osobu v súlade s postupom podľa osobitného predpisu. Ide o špecifickú situáciu predstavujúcu prípad, ak by pri porušení opatrení dohľadu nebolo možné dotknutú osobu vydať na základe európskeho zatýkacieho rozkazu do členského štátu pôvodu na základe kritérií stanovených v zákone č. 154/2010 Z. z. o európskom zatýkacom rozkaze.²² Za takých okolností je ďalší postup súdu podmienený informovaním justičného orgánu štátu pôvodu a jeho následným rozhodnutím a oznámením stanoviska v určenej lehote. Uvedené ustanovenie možno hodnotiť ako implementačný nedostatok, pretože v duchu tohto rámcového rozhodnutia sa mal primerane meniť ZoEZR a nie stanoviť nemožnosť vydať osobu na základe EZR ako samostatný dôvod odmietnutia.

Ak je daný dôvod na odmietnutie uznania a výkonu rozhodnutia o opatreniach dohľadu vyššie, súd pred prijatím takého rozhodnutia požiada justičný orgán štátu pôvodu o stanovisko, a ak je to potrebné, aj o bezodkladné zaslanie dodatočných informácií nevyhnutných na jeho rozhodnutie.

Súd môže požiadať justičný orgán štátu pôvodu o stanovisko aj vtedy, ak ide o iný dôvod odmietnutia. Ak je daný dôvod na odmietnutie uznania a výkonu rozhodnutia o opatreniach dohľadu podľa odseku 1 písm. h), súd pred prijatím takého rozhodnutia o tom informuje justičný orgán štátu pôvodu. Ak justičný orgán štátu pôvodu do desiatich dní od doručenia týchto informácií súdu neoznámí, že osvedčenie berie späť, súd rozhodne, že sa rozhodnutie o opatreniach dohľadu uzná a vykoná podľa § 15; v takom prípade dotknutú osobu v dôsledku porušenia opatrení dohľadu nemožno odovzdať v súlade s postupom podľa osobitného predpisu.

3. Uznanie a výkon rozhodnutia o opatreniach dohľadu

V zmysle § 15 ZUOD, ak nie je dôvod na odmietnutie uznania a výkonu rozhodnutia o opatreniach dohľadu podľa dôvodov uvedených v § 14 ZUOD, súd rozhodne o uznaní takého rozhodnutia a súčasne rozhodne, že sa také rozhodnutie vykoná. Ustanovenie § 15 ZUOD upravuje aj prijatie následných rozhodnutí podľa § 15 ods. 3 písm. a) a b) ZUOD justičným orgánom štátu pôvodu, pričom v prípade vydania európskeho zatýkacieho rozkazu v súlade s § 15 ods. 3 písm. c) ZUOD sa postupuje podľa § 19 ZUOD. V zmysle citovaného ustanovenia sa týmto uplatňuje v praxi princíp vzájomného uznávania rozhodnutí, pretože vykonávajúci štát je povinný uznať a vykonať rozhodnutie členského štátu s výnimkou, že je tu niektorý z dôvodov pre odmietnutie.

Ak bol rozhodnutím o opatreniach dohľadu uložený taký druh opatrení dohľadu, ktoré nie sú zlučiteľné s právnym poriadkom Slovenskej republiky, súd ich nahradí takými opatreniami

dohľadu, ktoré by mohol uložiť, ak by v konaní o podobnom skutku rozhodoval sám, pričom dbá o to, aby v čo najväčšej miere zodpovedali pôvodne uloženým opatreniam dohľadu. Ustanovenie § 15 ZUOD ďalej stanovuje možnosti postupu, ak sú opatrenia dohľadu uložené dotknutej osobe v štáte pôvodu nezlučiteľné s právnym poriadkom Slovenskej republiky. Akékoľvek porušenie opatrení dohľadu dotknutou osobou sa vždy oznamuje prostredníctvom štandardného formulára uvedeného v prílohe č. 2 zákona justičnému orgánu štátu pôvodu, ktorý tak môže flexibilne reagovať na vzniknutú situáciu podľa konkrétnych okolností prípadu, a to najmä prijatím niektorého následných rozhodnutí uvedených v tomto ustanovení. V prípade, že justičný orgán štátu pôvodu oznámi, že osvedčenie súvisiace s rozhodnutím o opatreniach dohľadu berie späť, súd ukončí výkon rozhodnutia o opatreniach dohľadu na území Slovenskej republiky.

Uvedeným ustanovením sa taktiež rozširuje vecná pôsobnosť zákona aj na súvisiace rozhodnutia, ktoré procesne predchádzali vydaniu uvedeného rozhodnutia a sú nevyhnutne potrebné pre jeho uznanie a výkon, pretože pre úspešné uznanie a výkon rozhodnutia je potrebné jeho uznanie ako celku, vrátane rozhodnutí, ktoré tomu predchádzali.

Takto uložené opatrenia dohľadu nesmú byť prísnejšie než pôvodné opatrenia dohľadu uložené justičným orgánom štátu pôvodu. Počas výkonu rozhodnutia o opatreniach dohľadu môže justičný orgán štátu pôvodu prijať niektoré z následných rozhodnutí, ktorými sú najmä

- a) predĺženie platnosti rozhodnutia o opatreniach dohľadu, preskúmanie rozhodnutia o opatreniach dohľadu alebo zrušenie rozhodnutia o opatreniach dohľadu,
- b) zmena opatrení dohľadu uložených dotknutej osobe, alebo
- c) vydanie európskeho zatýkacieho rozkazu.

Ustanovenie § 15 ZUOD vymedzuje postup príslušného súdu pri uznávaní a výkone rozhodnutia o opatreniach dohľadu v Slovenskej republike vrátane reakcií na prijatie následných rozhodnutí podľa § 15 ods. 3 písm. a) a b) ZUOD justičným orgánom štátu pôvodu, pričom v prípade vydania európskeho zatýkacieho rozkazu v súlade s § 15 ods. 3 písm. c) ZUOD sa postupuje podľa § 19 ZUOD. Vzhľadom na ustanovenie § 27 ZUOD, ktorým sa stanovuje podporný charakter Trestného poriadku pri vykonávaní tohto zákona, bude výkon rozhodnutia o opatreniach dohľadu spočívajúci v kontrole dodržiavania opatrení dohľadu vykonávať súdom určený probačný a mediačný úradník. Ustanovenie § 15 ďalej stanovuje možnosti postupu, ak sú opatrenia dohľadu uložené dotknutej osobe v štáte pôvodu nezlučiteľné s právnym poriadkom Slovenskej republiky. Akékoľvek porušenie opatrení dohľadu dotknutou osobou sa vždy oznamuje prostredníctvom štandardného formulára uvedeného v prílohe č. 2 návrhu zákona justičnému orgánu štátu pôvodu, ktorý tak môže flexibilne reagovať na vzniknutú situáciu podľa konkrétnych okolností prípadu, a to najmä prijatím niektorého následných rozhodnutí uvedených v tomto ustanovení. V prípade, že justičný orgán štátu pôvodu oznámi, že osvedčenie súvisiace s rozhodnutím o opatreniach dohľadu berie späť, súd ukončí výkon rozhodnutia o opatreniach dohľadu na území Slovenskej republiky.

Pri prijatí následných rozhodnutí justičným orgánom štátu pôvodu o predĺžení platnosti, preskúmaní rozhodnutia, zrušení rozhodnutia alebo o zmene opatrení dohľadu súd postupuje primerane podľa ustanovení o uznaní a výkone rozhodnutia, pričom dôvody odmietnutia podľa § 14 už neskúma; prijatím následného rozhodnutia justičným orgánom štátu pôvodu nie je dotknuté trestné konanie, ktoré sa môže viesť proti dotknutej osobe v Slovenskej republike pre trestné činy nesúvisiace s rozhodnutím o opatreniach dohľadu. Ak počas výkonu rozhodnutia o opatreniach dohľadu justičný orgán štátu pôvodu zmení uložené opatrenia dohľadu, pričom ich povaha nie je zlučiteľná s právnym poriadkom Slovenskej republiky, súd primerane posúdi vhodné opatrenie podľa slovenského právneho poriadku alebo odmietne kontrolovať dodržiavanie takto zmenených opatrení dohľadu, ak nie sú opatreniami dohľadu podľa § 3 ods. 1 ZUOD alebo opatreniami dohľadu oznámenými Slovenskou republikou podľa § 3 ods. 2 ZUOD.

Kedykoľvek počas výkonu rozhodnutia o opatreniach dohľadu s prihliadnutím na okolnosti prípadu môže súd požiadať justičný orgán štátu pôvodu o poskytnutie informácie, či je kontrola dodržiavania opatrení dohľadu vo vzťahu k dotknutej osobe stále potrebná. Súd prostredníctvom tlačiva justičnému orgánu štátu pôvodu bezodkladne oznámi každé porušenie opatrení dohľadu dotknutou osobou alebo inú relevantnú skutočnosť, na základe ktorej by justičný orgán štátu pôvodu mohol prijať následné rozhodnutie.

v prípade trestných činov, ktoré môžu byť potrestané výkonom trestu odňatia slobody, ktorého horná hranica je najmenej 12 mesiacov. In: In: Hodnotiaca správa Európskej komisie COM 2014/057. Dostupné, dňa 19. 4. 2017 na: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/HTML/?uri=CELEX:52014DC0057&from=EN>.

Súd ukončí výkon rozhodnutia o opatreniach dohľadu bezodkladne po oznámení, že osvedčenie súvisiace s týmto rozhodnutím o opatreniach dohľadu bolo justičným orgánom štátu pôvodu vzaté späť.

4. Súčinnosť

V zmysle § 16 ZUOD s prihliadnutím na obdobie vyznačené v osvedčení, počas ktorého je potrebné kontrolovať dodržiavanie opatrení dohľadu v Slovenskej republike, môže súd požiadať justičný orgán štátu pôvodu o oznámenie, aké dodatočné obdobie bude ešte potrebné na účely kontroly dodržiavania týchto opatrení dohľadu.

Ak pred uplynutím maximálnej dĺžky obdobia, počas ktorého možno vykonávať dohľad podľa slovenského právneho poriadku, justičný orgán štátu pôvodu požiada o predĺženie tohto obdobia, súd o jeho žiadosti rozhodne, pričom zároveň môže uviesť maximálnu dĺžku takeého predĺženia; v takom prípade súd postupuje primerane o uznaní a výkone rozhodnutia, pričom dôvody odmietnutia podľa § 14 už neskúma.

Ak ani po opakovanom zaslaní oznámení podľa § 15 ods. 7 ZUOD justičný orgán štátu pôvodu neprijme niektoré z následných rozhodnutí podľa § 15 ods. 3 ZUOD, súd ho môže vyzvať, aby také následné rozhodnutie prijal, a zároveň mu na to môže určiť primeranú lehotu. Ak justičný orgán štátu pôvodu nekoná ani v určenej lehote, súd môže rozhodnúť o ukončení kontroly dodržiavania opatrení dohľadu.

V zmysle § 17 ZUOD podľa požiadaviek rámcového rozhodnutia ustanovenie § 17 vymedzuje prípady, v ktorých súd musí povinne informovať justičný orgán štátu pôvodu o jednotlivých skutočnostiach týkajúcich sa kontroly dodržiavania opatrení dohľadu uložených dotknutej osobe na území Slovenskej republiky, či už vo vzťahu k uznávaciemu konaniu alebo samotnému výkonu uznaného súd bezodkladne informuje justičný orgán štátu pôvodu o:

- a) zmene miesta pobytu dotknutej osoby,
- b) maximálnej dĺžke obdobia, počas ktorého možno kontrolovať dodržiavanie opatrení dohľadu v Slovenskej republike, ak také obmedzenie vo vzťahu ku konkrétnemu opatreniu dohľadu vyplýva z právneho poriadku Slovenskej republiky,
- c) skutočnosti, že nemožno kontrolovať dodržiavanie opatrení dohľadu, pretože po zaslaní rozhodnutia o opatreniach dohľadu a osvedčenia nemožno dotknutú osobu na území Slovenskej republiky lokalizovať; v takom prípade súd nie je povinný kontrolovať dodržiavanie opatrení dohľadu,
- d) skutočnosti, že proti uzneseniu o uznaní rozhodnutia o opatreniach dohľadu bol podaný opravný prostriedok,
- e) konečnom rozhodnutí o uznaní rozhodnutia o opatreniach dohľadu a prijatí všetkých následných krokov týkajúcich sa kontroly dodržiavania opatrení dohľadu,
- f) rozhodnutí o neuznaní rozhodnutia o opatreniach dohľadu s uvedením dôvodov jeho neuznania,
- g) rozhodnutí súdu, ktorým sa nahrádzajú pôvodne uložené opatrenia dohľadu.

Prílohou č. 1 Zákona je Osvedčenie vo forme štandardného formulára používaného jednotne medzi členskými štátmi EÚ v súvislosti s odovzdávaním kontroly dodržiavania opatrení dohľadu. Jeho obsahom sú informácie, ktoré justičný orgán štátu pôvodu zasiela justičnému orgánu vykonávajúcemu štátu za účelom uznania a výkonu rozhodnutia o opatreniach dohľadu na jeho území.²³

Prílohou č. 2 Zákona je Tlačivo vo forme štandardného formulára, ktorým justičný orgán vykonávajúcemu štátu informuje justičný orgán štátu pôvodu o skutočnosti, že dotknutá osoba porušila uložené opatrenia dohľadu, ktorých kontrola dodržiavania bola prevzatá vykonávajúcim štátom.²⁴ ■

23 Dôvodová správa k návrhu zákona o odovzdávaní, uznávaní a výkone rozhodnutí o opatreniach dohľadu ako náhrade väzby v Európskej únii, Dostupné dňa 19. 4. 2017 na <http://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=zakony/zakon&MasterID=4356>.

24 Dôvodová správa k návrhu zákona o odovzdávaní, uznávaní a výkone rozhodnutí o opatreniach dohľadu ako náhrade väzby v Európskej únii, Dostupné dňa 19. 4. 2017 na <http://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=zakony/zakon&MasterID=4356>.

RESUMÉ

Nahradenie väzby cudzinca uznaním opatrenia dohľadu v inom štáte EÚ

Príspevok sa detailne zaoberá popisom nahradenia väzby cudzinca uznaním opatrenia dohľadu v inom členskom štáte EÚ. Príspevok dáva do pozornosti možnosť nahradiť väzbu cudzinca inštitútom, ktorý doposiaľ nie je rozšírený v SR. Pričom ukladanie útekovej väzby cudzincom je pomerne časte. Predkladaný príspevok popisuje detailné procesné ustanovenia najmä pre sudcov a obhajcov, aby vedeli a poznali takúto možnosť. Do veľkej miery to môže prispieť k častejšiemu používaniu tohto inštitútu a to i napriek určitým komplikáciám, ktoré sú s tým spojené, tak ako je ďalej naznačené v texte.

SUMMARY

Replacement of Custody of a Non-National by Recognition of Surveillance Measure in Another EU Member State

The article deals in a detail with the description of replacement of custody of a non-national by recognition of a surveillance measure in another EU Member States. The article draws attention to the possibility of replacing custody of a non-national by an institute that is not yet prevalent in the Slovak Republic. Taking a non-national into custody on the basis of orders of the escape is, however, relatively frequent. The present article describes procedural aspects in a detail, and it is intended especially for judges and defence lawyers so that they are aware of this possibility. The aim is to contribute to a more frequent use of this institute despite some related complications, as it is elaborated further on in the article.

ZUSAMMENFASSUNG

Ersetzung der Haft eines Ausländers durch die Anerkennung der Sicherungsmaßnahme der Aufsicht in einem anderen Staat der EU

Der Beitrag befasst sich ausführlich mit der Beschreibung der Ersetzung der Haft eines Ausländers durch die Anerkennung der Sicherungsmaßnahme der Aufsicht in einem anderen Staat der EU. Im Beitrag wird auf die Möglichkeit der Ersetzung der Haft eines Ausländers durch ein Instrument, das bisher in der Slowakischen Republik nicht verbreitet ist, hingewiesen. Dabei ist die Anordnung auf Inhaftierung von Ausländern wegen Fluchtgefahr ziemlich häufig. Im unterbreiteten Beitrag sind ausführlich prozessuale Bestimmungen insbesondere für Richter und Verteidiger beschrieben, damit sie auch von dieser Möglichkeit Kenntnis erlangen können und es kennen. Es kann in einem großen Maß zur häufigeren Inanspruchnahme dieses Instruments trotz bestimmter Komplikationen, die damit – wie im Text angedeutet – verbunden sind, beitragen.

Autorskoprávne spory v civilnom procese

JUDr. Tatiana Mičudová

Zmeny, ktoré priniesol zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) do procesného práva, sa dotkli aj autorskoprávnych sporov a sporov súvisiacich s ochranou práva duševného vlastníctva. Aj keď CSP používa tieto pojmy, definície ich nachádzame v teórii a osobitných predpisoch.¹

V praxi vyvstávajú otázky, ktoré spory možno zaradiť medzi autorskoprávne spory a spory súvisiace s ochranou duševného vlastníctva. Nesprávne zaradenie sporu ovplyvňuje pritom správnosť aplikovania nových procesných pravidiel v konaní.

¹ Pozri napr.: Vojčík, P. et al., Právo duševného vlastníctva, 1. vydanie, Plzeň: Aleš Čeněk, s. r. o., 2012 alebo Telec, I., Tůma, P., Autorský zákon. Komentár. 2007. Praha. Vydal: C. H. Beck, alebo Lazíková, J., Autorský zákon. Komentár. 2013. Bratislava. IURA EDITION spol. s r. o., alebo zákona č. 435/2001 Z. z. o patentoch, dodatkových ochranných osvedčeniach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (patentový zákon), alebo zákon č. 517/2007 Z. z. o úžitkových vzoroch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 495/2008 a iné.

² K tomu pozri Vojčík, P. et al., Právo duševného vlastníctva. 1. Vydanie. Plzeň: Aleš Čeněk, s. r. o., 2012, s. 23.

1. Zmeny v autorskoprávnych sporoch, ktoré priniesol CSP

Civilný sporový poriadok sa v praxi aplikuje od 1. júla 2016. Zmeny, ktoré priniesol, sa dotkli aj autorskoprávnych sporov. Konkrétne sa zmeny týkajú:

- kauzálnej (vecnej) príslušnosti súdov v autorskoprávnych sporoch (t. j. príslušnosť súdu podľa predmetu prejednávanej veci) a
- povinného zastupovania strán v sporoch súvisiacich s ochranou práva duševného vlastníctva, kam patria (okrem iných) aj autorskoprávne spory.

Z hľadiska kauzálnej príslušnosti súdu možno autorskoprávne spory deliť na spory, kde sa uplatní príslušnosť súdov podľa:

- § 25 ods. 3 CSP – spor z priemyselného vlastníctva, ktorý má súčasne povahu autorskoprávneho sporu a
- § 26 CSP – autorskoprávne spory.

Pre správne aplikovanie ustanovení o vecnej príslušnosti súdov v autorskoprávnych sporoch, ale aj pravidiel o tom, či strany sporu musia obligatórne zastupovať advokáti (ak nejde o niektorú z výnimiek podľa § 90 ods. 1 písm. a) alebo b) CSP) v sporoch súvisiacich s ochranou práva duševného vlastníctva je potrebné zistiť, ktoré spory možno považovať za autorskoprávne spory a ktoré za spory súvisiace s ochranou práva duševného vlastníctva. Vzhľadom na uvedené možno predmetné spory definovať nasledovne:

I. Spor súvisiaci s ochranou práva duševného vlastníctva

Predmetom duševného vlastníctva sú nehmotné statky. Pojem nehmotný statok sa teória i prax pokúšajú vymedziť všeobecne ako statok, ktorého podstatu tvorí konkrétny duševný výtvar obsah (najčastejšie ide o výtvar duševnej činnosti, najmä tvorivej), vyjadrený v objektívnej forme, t. j. vyjadrený navonok tak, že ho možno vnímať ľudskými zmyslami.²

JUDr. Tatiana Mičudová je absolventka Právnickej fakulty UPJŠ v Košiciach (2007), kde vykonala aj rigoróznú skúšku (2008). V súčasnosti pôsobí ako vedúca Licenčného

odboru SOZA. Venuje sa publikačnej činnosti v oblasti súkromného práva. Je externou doktorandkou Právnickej fakulty UK v Bratislave.

V rámci tejto kategórie ide o širokú škálu sporov, do ktorej patria:

- konania vo veciach práv vyplývajúcich zo zákona č. 185/2015 Z. z. Autorský zákon (ďalej len „Autorský zákon“), a to konania vo veciach práv autorov, výkonných umelcov, práv výrobcov zvukových záznamov a audiovizuálnych diel (vychádzajúc z § 190 ods. 13 Autorského zákona sa do 31. 12. 2015 používal pojem zvukovo-obrazový záznam), práv vysielateľov, ale aj
- konania vo veciach práv priemyselného vlastníctva, a to vo veciach práva na vynálezy, práva úžitkových vzorov, práva dizajnov, práva topografií polovodičových výrobkov, právo nových odrôd rastlín a nových plemien zvierat,
- konania vo veciach práv na označenie (známkové právo, právo označení pôvodu výrobkov a zemepisných označení výrobkov, právo obchodných mien) a
- konania vo veciach práv obdobných a súvisiacich s priemyselnými právami (doménové mená, právo loga, právo zlepšovacích návrhov, právo nových spôsobov prevencie, diagnostik a liečenia, právo know-how, ochrana názvu a dobrej povesti právnickej osoby).

Ako vyplýva z vyššie uvedeného, autorskoprávne spory sú len podmnožinou sporov súvisiacich s ochranou práva duševného vlastníctva.

II.

Autorskoprávny spor

Pojem autorskoprávny spor vychádza z pojmu autorskoprávny vzťah. Autorskoprávny vzťah je právny vzťah, ktorého predmet upravujú normy autorského práva a subjekty tu navzájom vystupujú ako nositelia subjektívnych autorských práv a povinností. K základným prvkom autorskoprávneho vzťahu patrí subjekt (autor, prípadne iné subjekty), predmet (autorské dielo) a obsah autorského práva (práva osobnostné a majetkové).³ Pri týchto sporoch sa vychádza z hmotnoprávnej úpravy obsiahnutej v zákone č. 185/2015 Z. z. Autorský zákon v znení zákona č. 125/2016 Z. z. o niektorých opatreniach súvisiacich s prijatím Civilného sporového poriadku, Civilného mimosporového poriadku a Správneho súdneho poriadku a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Autorský zákon“), ktorý je účinný od 1. 1. 2016. Vzhľadom na zákaz retroaktivity platí, že neskorší právny predpis neuznáva práva a povinnosti, ktoré boli nadobudnuté počas platnosti skoršieho právneho predpisu (lex prior).⁴ Vzhľadom na to, že sa do 31. 12. 2015 v praxi uplatňoval zákon č. 618/2003 Z. z. o autorskom práve a právach súvisiacich s autorským právom (autorský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon č. 618/2003 Z. z.“), niektoré nároky uplatnené v súdnych konaniach pochádzajú ešte z čias, kedy sa uplatňoval tento predpis.

V súčasnosti účinný Autorský zákon upravuje autorské právo, ale aj práva súvisiace s autorským právom. Tento zákon sa z hľadiska svojej systematiky delí na šesť častí, a to: „Základné ustanovenia“, „Autorské právo“, „Práva súvisiace s autorským právom“, „Práva k databáze“, „Správa práv“, „Spoločné, prechodné a záverečné ustanovenia“.

O autorskom práve pojednáva práve druhá časť Autorského zákona (§ 3 až § 93), v ktorej je obsiahnutá charakteristika všetkých prvkov autorskoprávneho vzťahu.

Subsidiárne sa na tieto vzťahy aplikujú aj ustanovenia zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“). Uvedené vyplýva z ustanovenia § 1 ods. 3 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého sa tento zákon vzťahuje aj na právne vzťahy z duševného vlastníctva, ak tieto vzťahy neupravujú iné zákony.

O autorskoprávny spor ide, ak sú naplnené viaceré podmienky, a to:

- ide o spor z práv k autorskému dielu (podľa § 3 ods. 2 Autorského zákona je dielom literárne dielo, slovesné dielo, divadelné dielo, hudobné dielo, audiovizuálne dielo, dielo výtvarného umenia, architektonické dielo, dielo úžitkového umenia, kartografické dielo alebo iný druh umeleckého diela alebo vedeckého diela, ak spĺňa podmienky podľa § 3 ods. 1 Autorského zákona),
- ide o spor, ktorý sa týka subjektov autorskoprávneho vzťahu (napr. autora, dedičov, organizácie kolektívnej správy práv – LITA alebo SOZA, nadobúdateľa výhradnej licencie, či zamestnávateľa vo vzťahu k zamestnaneckým dielam alebo osoby, na ktoré bolo prevezené právo dielo užívať),

3 K tomu pozri Vojčík, Peter et al. Právo duševného vlastníctva. 1. Vydanie. Plzeň: Aleš Čeněk, s. r. o., 2012, s. 85.

4 K tomu pozri Ottová, E. Teória práva. Univerzita Komenského v Bratislave, 2004, s. 156.

- ide o spor, v ktorom došlo k porušeniu alebo ohrozeniu autorských práv (napr. použitie diela bez súhlasu autora).

A. Predmet (dielo) v autorskoprávnom vzťahu

Ustanovenie § 3 ods. 1 Autorského zákona obsahuje generálnu definíciu autorského diela, ktorá je následne v odseku 2 pojatá do demonštratívneho výpočtu diel. Podľa § 3 ods. 1 Autorského zákona je predmetom autorského práva dielo z oblasti literatúry, umenia alebo vedy, ktoré je jedinečným výsledkom tvorivej duševnej činnosti autora vnímateľným zmyslami, bez ohľadu na jeho podobu, obsah, kvalitu, účel, formu jeho vyjadrenia alebo mieru jeho dokončenia.

Medzi druhy autorských diel zákon zaraďuje napr. literárne dielo, slovesné dielo, divadelné dielo, hudobné dielo, audiovizuálne dielo, dielo výtvarného umenia.

B. Subjekty autorského práva a autorskoprávneho vzťahu

V rámci autorského práva rozdeľujeme subjekty na pôvodné a odvodené, v závislosti od vzniku a rozsahu nadobudnutých autorských práv.

a) Pôvodný subjekt autorských práv

Pôvodným subjektom autorských práv je vždy autor. V súlade s § 13 ods. 1 Autorského zákona je autorom fyzická osoba, ktorá dielo vytvorila. Autorom nikdy nemôže byť právnická osoba.

Napr. hudobné dielo (pieseň) „V Dolinách“ spieva Karol Duchoň alebo aj skupina Desmod. V tomto prípade je Karol Duchoň výkonným umelcom, rovnako aj skupina Desmod. Autormi piesne sú však Ľubomír Zeman (text) a Peter Hanzely (hudba).

Alebo hudobné dielo (pieseň) „Čerešne“ spieva Hana Hegerová, ale aj Zuzana Kronerová. Autormi piesne sú však Jaro Filip (hudba) a Milan Lasica (text).

b) Odvodené subjekty autorských práv

Odvodeným subjektom autorských práv môže byť okrem fyzickej osoby aj právnická osoba. Odvodený subjekt odvodzuje svoje práva od autora ako pôvodného subjektu (napr. dedič, zamestnávateľ, organizácia kolektívnej správy práv a pod.).

Dedič

Výhradné majetkové práva sú predmetom dedičstva podľa § 20 ods. 3 Autorského zákona. V súlade s § 18 ods. 3 Autorského zákona výhradné osobnostné práva smrťou autora zanikajú. Dedičom majetkových práv pritom môže byť tak fyzická osoba (pri dedení zo zákona alebo zo závetu), aj právnická osoba (len pri dedení zo závetu). Ak uplynie doba trvania majetkových práv, ak autor nemá dedičov, alebo ak dedičia odmietnu dedičstvo prijať, tak sa dielo stáva voľným.

Vráťme sa k piesni „Čerešne“, ktorej autormi piesne sú Jaro Filip (hudba) a Milan Lasica (text). Autorské majetkové práva Jara Filipa, ktorý zomrel v roku 2000, vykonáva jeho dedič, to znamená, že súhlas na použitie tejto piesne udeľuje dedič Jara Filipa a Milan Lasica.

Zamestnávateľia

Sem patria zamestnávateľia vo vzťahu k zamestnaneckým dielam, ale aj iné subjekty, ktoré sa na účely § 90 Autorského zákona považujú za zamestnávateľov (napr. užívateľský zamestnávateľ). Podľa 7 ods. 1 Zákonníka práce je zamestnávateľom právnická osoba alebo fyzická osoba, ktorá zamestnáva aspoň jednu fyzickú osobu v pracovnoprávnom vzťahu, a ak to ustanovuje osobitný predpis, aj v obdobných pracovných vzťahoch.

Pojmovými znakmi zamestnaneckého diela sú:

- existencia pracovnoprávneho, obdobného vzťahu medzi autorom a zamestnávateľom, prípadne iný vzťah definovaný v § 90 ods. 2 alebo ods. 3 Autorského zákona,
- existencia (vytvorenie) diela,
- vytvorenie diela autorom za účelom splnenia povinností vyplývajúcich z tohto právneho vzťahu.

Pojem pracovnoprávny vzťah je pojmom širším než pracovný pomer a zahŕňa v sebe aj právny vzťah založený dohodou o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru (dohodou

o pracovnej činnosti, dohodou o vykonaní práce a dohodou o brigádnickej práci študentov). Avšak uzatváranie dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru v súvislosti so vznikom autorských diel vylučuje § 223 ods. 4 zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonníka práce v znení neskorších predpisov.

Autorský zákon dispozitívne zveruje zamestnávateľovi výkon všetkých autorských majetkových práv k zamestnaneckému dielu. Zamestnávateľ je (ak sa nedohodne so zamestnancom inak) zo zákona oprávnený vykonávať majetkové práva k autorskému dielu, a to vo svojom mene a na svoj účet.

Nadobúdateľ výhradnej licencie

Podľa § 13 ods. 4 Autorského zákona sa ustanovenia tohto zákona o autorovi vzťahujú aj na osobu, ktorá je nadobúdateľom výhradnej licencie podľa § 70 ods. 2 v rozsahu nadobudnutej výhradnej licencie.

Výhradné licencie môžu byť:

- a) výlučné, pri ktorých poskytovateľ licencie nesmie poskytnúť zhodnú licenciu tretej osobe a je povinný sa i sám zdržať výkonu práva použiť dielo spôsobom, ku ktorému udelil licenciu,
- b) obmedzené, pri ktorých poskytovateľ licencie nesmie poskytnúť zhodnú licenciu tretej osobe, ale nie je povinný sa i sám zdržať výkonu práva použiť dielo spôsobom, ku ktorému udelil licenciu.⁵

Vyššie uvedené subjekty môžeme (s ohľadom na § 13 ods. 4 Autorského zákona) označiť ako nositeľov práv.

Organizácia kolektívnej správy práv

Usporiadateľ verejného kultúrneho podujatia má v úmysle použiť na tomto podujatí piesne: Čerešne a V dolinách, ktoré zaspieva domáci začínajúci interpret. Pred konaním podujatia musí usporiadateľ získať súhlas od všetkých autorov týchto piesní, a to:

- *Lubomíra Zemana a Petra Hanzelyho v súvislosti s piesňou v Dolinách,*
- *Milana Lasicu a dediča Jara Filipa v súvislosti s piesňou Čerešne.*

V zásade musí usporiadateľ s každým z vyššie menovaných nositeľov autorských práv uzatvoriť licenčnú zmluvu a dohodnúť sa na výške ich autorskej odmeny za takéto použitie ich diel. V prípade sporu by všetci autori museli byť aj účastníkmi sporu v súvislosti s použitím ich diel.

Takýto postup je administratívne nesmierne náročný. O to náročnejší je, ak má usporiadateľ verejného kultúrneho podujatia v úmysle použiť aj hudobné diela zahraničných autorov.

Za účelom zjednodušenia prístupu k používaniu diel existujú u nás, ale aj vo svete tzv. organizácie kolektívnej správy práv. Tie zastupujú nielen autorov, ale aj výkonných umelcov, či iných nositeľov práv a uľahčujú prístup k legálnemu používaniu diel mnohým používateľom.

Kolektívnu správu práv vykonávajú v súčasnosti na Slovensku nasledovné organizácie kolektívnej správy:

- SLOVGRAM, nezávislá spoločnosť výkonných umelcov, výrobcov zvukových a zvukovo-obrazových záznamov – zastupuje práva výkonných umelcov a výrobcov zvukových a zvukovo-obrazových záznamov,
- OZIS, ochranné združenie interpretov Slovenska, ktorý zastupuje práva výkonných umelcov,
- SAPA – Slovenská asociácia producentov v audiovizíii, ktorá zastupuje práva výrobcov audiovizuálnych diel,
- Slovenský ochranný zväz autorský pre práva k hudobným dielam (SOZA) – zastupujúci práva autorov hudby, textu a hudobných vydavateľov,
- LITA, autorská spoločnosť, ktorá zastupuje práva spisovateľov, scenáristov, režisérov, animátorov, choreografov, prekladateľov, autorov výtvarných diel a fotografie, architektov a autorov diel úžitkového umenia.

Ako je z vyššie uvedeného zrejme, autorské organizácie kolektívnej správy práv sú len dve, a to LITA a SOZA. Ostatné organizácie kolektívnej správy práv zastupujú subjekty práv súvisiacich s autorským právom. Tieto organizácie majú formu občianskych združení, nie sú to subjekty zriadené štátom, ani zákonom.

⁵ K tomu pozri Telec, I., Tůma, P., Autorský zákon. Komentár. 2007. Praha. Vydal: C. H. Beck. Str. 498.

C. Obsah autorskoprávneho vzťahu – osobnostné a majetkové práva autora

Autor má výhradné osobnostné práva a výhradné majetkové práva. Dôvodom tohto delenia je odlišná povaha týchto práv a odlišná právna úprava.

Autorský zákon obsahuje uzavretý taxatívny výpočet osobnostných práv autora v § 18 ods. 2. Predmetné ustanovenie Autorského zákona poskytuje ochranu nasledovným výhradným osobnostným právam autora:

- právo rozhodnúť o zverejnení diela,
- právo nárokovať si autorstvo (právo byť označený ako autor, právo na rozhodnutie o spôsobe označenia autorstva),
- právo na nedotknuteľnosť diela.

Autorský zákon v § 19 ods. 1 ustanovuje, že autor má právo použiť svoje dielo a právo udeliť súhlas na použitie svojho diela. Pojem použitie diela je definovaný prostredníctvom demonštratívneho výpočtu jednotlivých spôsobov použitia v § 19 ods. 4 Autorského zákona. Použitím diela je, v zmysle cit. ustanovenia, najmä

- a) spracovanie diela,
- b) spojenie diela s iným dielom,
- c) zaradenie diela do databázy podľa § 131,
- d) vyhotovenie rozmnoženiny diela,
- e) verejné rozširovanie originálu diela alebo rozmnoženiny diela
  1. prevodom vlastníckeho práva,
  2. vypožičaním,
  3. nájmom,
- f) uvedenie diela na verejnosti
  1. verejným vystavením originálu diela alebo rozmnoženiny diela,
  2. verejným vykonaním diela,
  3. verejným prenosom diela.

Obsahom práva použiť dielo je nielen právo autora použiť svoje dielo, ale aj právo autora (či nositeľa práv) udeliť licenciu (súhlas s použitím) diela inej osobe. Vzhľadom na to, či k použitiu diela treťou osobou (používateľom) došlo so súhlasom nositeľa práv alebo bez neho, rozlišujeme:

- a) použitie so súhlasom nositeľa práv – súhlas sa udeľuje formou licenčnej zmluvy, v prípade organizácií kolektívnej správy práv napr. formou hromadnej licenčnej zmluvy, kolektívnej licenčnej zmluvy a pod.,
- b) legálne použitie bez súhlasu nositeľa práv – takéto použitie vyplýva buď:
  - zo zákona (ex lege) – ide o niektorú z výnimiek uvedených v ustanoveniach § 34 až § 57 Autorského zákona, alebo
  - na základe rozhodnutia súdu – napr. v prípadoch, ak spoluautor bez vážneho dôvodu bráni zaobchádzaniu s dielom, alebo v prípade organizácií kolektívnej správy práv, ak ide o tzv. nútenú licenciu podľa § 165 ods. 8 a 9 Autorského zákona,
- c) protiprávne použitie – predstavuje prípady, kedy používateľ dielo použil bez prechádzajúceho súhlasu nositeľa práv (bez licenčnej zmluvy), hoci nešlo o žiadny z prípadov, kedy súhlas nositeľa práv nebol potrebný.

V súlade s § 19 ods. 3 Autorského zákona má autor (resp. nositeľ práv) právo na odmenu za každé použitie diela, ak Autorský zákon neustanoví inak (prípady výnimiek). Autorský zákon ustanovuje, že ak používateľ nevyužije udelenú licenciu vôbec alebo sčasti, nemá právo na vrátenie dohodnutej odmeny či jej časti, ak sa s nositeľom práv nedohodol inak (§ 69 ods. 6).

2. Predmet autorskoprávnych sporov

Predmetom autorskoprávnych sporov sú spory, ktoré súvisia so všetkými vzťahmi, ktoré sme opísali vyššie. Z hľadiska toho, či bol udelený súhlas s použitím diela, sú v praxi najbežnejšie nasledovné autorskoprávne spory:

a) spory o zaplatenie, kde:

- sa autor alebo iný nositeľ práv, prípadne organizácia kolektívnej správy práv domáha zaplatenia autorskej odmeny, ktorú používateľ nezaplatil, hoci mal uzatvorenú príslušnú licenčnú zmluvu,
- sa autor, alebo iný nositeľ práv, prípadne organizácia kolektívnej správy práv domáha vydania bezdôvodného obohatenia (autorskej odmeny, o ktorú sa používateľ obohatil), ak používateľ použil dielo, ale bez licencie, hoci ju mal mať (nešlo o žiadnu z výnimiek použitia diela bez súhlasu).

Práve v sporoch o vydanie bezdôvodného obohatenia je dôležité rozlišovať, či nárok nositeľa práv (prípadne nárok organizácie kolektívnej správy práv, ktorá nárok vymáha vo svojom mene ale na účet nositeľa práv) vznikol za účinnosti Autorského zákona účinného od 1. 1. 2016 alebo za účinnosti Zákona č. 618/2003 Z. z..

Podľa § 56 ods. 1 písm. g) Zákona č. 618/2003 Z. z. bolo totiž možné žiadať o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške dvojnásobku odmeny, ktorá je obvyklá za získanie licencie pri obdobných zmluvných podmienkach v čase neoprávneného zásahu do tohto práva. V novej autorskoprávnej úprave (§ 58 ods. 1 písm. i) Autorského zákona) došlo k zrušeniu vydania bezdôvodného obohatenia vo výške dvojnásobku obvyklej licenčnej odmeny. V súlade s § 190 ods. 1 Autorského zákona sa nároky z právnych vzťahov, ktoré vznikli pred 1. 1. 2016, ale aj práva zo zodpovednosti za porušenie záväzkov z nich vyplývajúcich, posudzujú podľa Zákona č. 618/2003 Z. z., okrem prípadov, ktoré ustanovuje § 190 ods. 3 (obsah, rozsah a spôsob výkonu práv nadobudnutých z licenčných zmlúv a iných zmlúv, ktoré boli uzatvorené pred 1. 1. 2016 alebo po 31. 12. 2015, ak bol návrh na uzavretie takejto zmluvy doručený osobe, ktorej je určený, pred 1. 1. 2016) a ods. 4 (povinnosť využiť výhradnú licenciu) Autorského zákona.

K tomu Súdny dvor Európskej únie dňa 25. 1. 2017 vydal rozhodnutie vo veci C-367/15, *Stowarzyszenie Oławska Telewizja Kablowa proti Stowarzyszenie Filmowców Polskich*, v ktorom poukazuje na to, že článok 13 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2004/48/ES z 29. 4. 2004 o vymožitelnosti práv duševného vlastníctva sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni vnútroštátnej právnej úprave, akou je dotknutá právna úprava vo veci samej, podľa ktorej môže majiteľ práv duševného vlastníctva, ktoré boli porušené, požadovať od porušovateľa týchto práv buď náhradu spôsobenej ujmy so zohľadnením všetkých náležitých aspektov konkrétneho prípadu, alebo zaplatenie sumy zodpovedajúcej dvojnásobku primeranej odmeny, ktorá by sa mala zaplatiť z titulu oprávnenia používať dotknuté dielo, bez toho, aby tento majiteľ práv musel preukázať existenciu skutočnej ujmy.⁶

b) spory o určenie obsahu zmluvy a nahradenie vôle uzavrieť takúto zmluvu, kde používateľ žaluje organizáciu kolektívnej správy práv. V tomto prípade ide o spor v zmysle § 165 ods. 8 a 9 Autorského zákona, kde môže používateľ:

- ktorý sa nedohodol s organizáciou kolektívnej správy práv na uzavretí zmluvy (licenčnej, hromadnej licenčnej, kolektívnej licenčnej, zmluvy o primeranej odmene alebo zmluvy o náhrade odmeny) alebo
- ktorému organizácia kolektívnej správy práv nepredložila návrh zmluvy, požadovať, aby obsah takejto zmluvy vrátane odmeny a nahradenia vôle uzavrieť takúto zmluvu určil súd. Pasívne legitimovaným je v tomto spore len organizácia kolektívnej správy práv.

S poukazom na § 137 CSP, ktorý zakotvuje členenie súkromnoprávných žalôb, možno spory uvedené pod písm. a) vyššie zaradiť medzi žaloby na plnenie a spory uvedené pod písm. b) vyššie – medzi iné žaloby, ktoré nie sú upravené v predmetnom ustanovení CSP. Ustanovenie § 137 uvádza jednotlivé druhy žalôb demonštratívne. Iná súkromnoprávna žaloba, teda v § 137 neuvedená, je prípustná, ale iba za predpokladu, že osobitný petit vyplýva z hmotného práva.⁷ Príkladom na takúto žalobu môže byť spor o určenie obsahu zmluvy podľa § 165 ods. 8 a 9 Autorského zákona.

Ustanovenie § 58 Autorského zákona upravuje súkromnoprávne skutkové podstaty neoprávnených zásahov do autorských práv, z ktorých sa odvíja aj diapazón ďalších autorskoprávnych sporov. Z daného vyplývajú aj jednotlivé nároky z ochrany autorského práva. Autorovi (prípadne iným nositeľom práv) Autorský zákon priznáva:

6 K tomu pozri rozhodnutie Súdneho dvoru Európskej únie zo dňa 25. 1. 2017 vo veci C-367/15, *Stowarzyszenie „Oławska Telewizja Kablowa“ proti Stowarzyszenie Filmowców Polskich* dostupné na <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=187122&pageIndex=0&doclang=SK&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=477044>.

7 K tomu pozri Števíček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mešiarčinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M. a kol. *Civilný sporový poriadok. Komentár*. Praha: C. H. Beck. 2016. Str. 495.

- určovací nárok – čiže nárok na určenie autorstva, [§ 58 ods.1 písm. a)], pričom túto žalobu je možné z pohľadu § 137 CSP možné zaradiť medzi žaloby o určenie, či tu právo je alebo nie je (§ 137 písm. c) CSP),
- zdržovací (negatívny) nárok – umožňuje nositeľovi práv domáhať sa zákazu ohrozenia autorských práv [§ 58 ods.1 písm. b)], alebo domáhať sa zákazu porušovania autorských práv [§ 58 ods.1 písm. c)],
- informačný nárok – ktorý umožňuje domáhať sa povinnosti poskytnúť zákonom stanovené informácie [§ 58 ods.1 písm. d) a e)],
- reštitučný nárok (odstraňovací) – umožňujúci domáhať sa odstránenia následkov, ktoré boli spôsobené ohrozením alebo porušením autorských práv [§ 58 ods.1 písm. f)],
- satisfakčný nárok (nárok na primerané zadosťučinenie) – na základe ktorého možno priznať náhradu ujmy, náhradu škody a vydanie bezdôvodného obohatenia [§ 58 ods.1 písm. g) až i)],

príčom žaloby pod písm. b) až e) z pohľadu § 137 CSP zaradujeme medzi žaloby o splnenie povinnosti (§ 137 písm. a) CSP).

V súvislosti so zákazom ohrozenia alebo porušovania autorských práv si dovoľíme poukázať na prípad, ktorý prejednával Súdny dvor Európskej únie. Išlo o prípad vo veci C-314/12 UPC Telekabel Wien GmbH proti Constantin Film Verleih GmbH, Wega Filmproduktionsgesellschaft mbH. Súdny dvor v tomto prípade rozhodol, že základné práva priznané právom Únie sa majú vykladať v tom zmysle, že nebránia tomu, aby sa formou príkazu vydaného súdom zakázalo poskytovateľovi prístupu na internet poskytovať svojim zákazníkom prístup na webovú stránku, na ktorej sa on-line umiestňujú predmety ochrany bez povolenia nositeľov práv, pokiaľ tento príkaz bližšie nešpecifikuje, aké opatrenia má tento poskytovateľ prístupu prijať a ak poskytovateľ môže odvrátiť uplatnenie sankcií za porušenie uvedeného príkazu dôkazom, že sám prijal všetky primerané opatrenia, avšak pod podmienkou, že jednak prijaté opatrenia zbytočne nezbavujú užívateľov internetu možnosti zákonného prístupu k dostupným informáciám a že jednak tieto opatrenia majú za následok zabránenie alebo sťaženie nedovoleného prehliadania predmetov ochrany a ozajstné odradenie užívateľov internetu, ktorí využívajú služby adresáta tohto príkazu, od prehliadania týchto predmetov, ku ktorým majú prístup v rozpore s právom duševného vlastníctva, čo prináleží overiť vnútroštátnym orgánom a súdom.⁸

8 K tomu pozri rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie zo dňa 27. 3. 2014 vo veci C-314/12, Telekabel Wien GmbH proti Constantin Film Verleih GmbH, Wega Filmproduktionsgesellschaft mbH dostupné na <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?jsessionid=9ea7d2dc30d58d3bb3c966414777ad19c7a472a1c3b4.e34KaxiLc3qMb40Rch0SaxyLaxb0?text=&docId=149924&pageIndex=0&doclang=sk&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=410275>.

3. Kauzálna príslušnosť autorskoprávneho sporu

Podstatou zakotvenia kauzálnej príslušnosti súdov je nahradenie pravidiel všeobecnej miestnej príslušnosti príslušnosťou špeciálnou, ktorú určuje konkrétny špecializovaný súd, ktorý rozhodne autorskoprávny spor.

CSP upravuje kauzálnu (vecnú) príslušnosť autorskoprávných sporov v § 25 ods. 3 a v § 26 CSP. Z dikcie § 25 ods. 3 CSP vyplýva, že ak má spor z priemyselného vlastníctva súčasne povahu autorskoprávneho sporu, je príslušným súdom:

- a) v prvostupňovom konaní – Okresný súd Banská Bystrica pre celé územie Slovenskej republiky,
- b) v odvolacom (druhostupňovom) konaní – Krajský súd v Banskej Bystrici.

Príkladom sporu z priemyselného vlastníctva, ktorý má súčasne povahu autorskoprávneho sporu je žaloba o určenie, že ochranná známka zasahuje do práv na autorské dielo (napr. použitie mena postavy pri slovných ochranných známkach alebo použitie autorského diela pri vyobrazení ochrannej známky).

CSP ďalej v § 26 upravuje kauzálnu (vecnú) príslušnosť autorskoprávných sporov, ktoré nemajú zmiešaný charakter so spormi z priemyselného vlastníctva. Na konanie v týchto veciach je v prvostupňovom konaní príslušný:

- a) Okresný súd Bratislava I pre obvody Krajského súdu v Bratislave, Krajského súdu v Trnave a Krajského súdu v Nitre,
- b) Okresný súd Banská Bystrica pre obvody Krajského súdu v Banskej Bystrici, Krajského súdu v Žiline a Krajského súdu v Trenčíne,

c) Okresný súd Košice I pre obvody Krajského súdu v Košiciach a Krajského súdu v Prešove, a v druhostupňovom konaní, t. j. v konaní o odvolaní proti rozhodnutiu vydanému v konaní v sporoch podľa vyššie uvedeného je príslušný

- a) Krajský súd v Bratislave pre obvody súdov v Bratislave, Trnave a Nitre,
- b) Krajský súd v Banskej Bystrici pre obvody súdov v Banskej Bystrici, Žiline a v Trenčíne,
- c) Krajský súd v Košiciach pre obvody súdov uvedených v Košiciach a Prešove.

Z uvedeného vyplýva, že ak sa napr.:

- SOZA domáha zaplataenia autorskej odmeny z uzavretej hromadnej licenčnej zmluvy, alebo
- LITA domáha vydania bezdôvodného obohatenia z použitia diela, kde používateľ použil dielo bez súhlasu (bez udelenia licencie),

príslušným v prvostupňovom konaní bude niektorý z okresných súdov Bratislava I, Banská Bystrica alebo Košice I.

V súlade s § 40 CSP súd skúma kauzálnu príslušnosť počas celého konania. Ak súd zistí, že nie je príslušný na konanie v zmysle § 43 ods. 1 CSP, bezodkladne postúpi spor príslušnému súdu. V súlade s § 43 ods. 3 CSP však právne účinky spojené s podaním žaloby zostávajú zachované aj pri postúpení sporu.

4. Povinné zastupovanie v autorskoprávnych sporoch

Z dikcie § 90 ods. 1 CSP vyplýva, že v sporoch súvisiacich s ochranou práva duševného vlastníctva, kam patria aj autorskoprávne spory, musí strany sporu povinne zastupovať advokát, okrem tam uvedených výnimiek, a to, ak je:

- a) stranou fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) stranou právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.

Povinné zastúpenie sa vzťahuje na osobitné druhy sporov, pri ktorých všeobecná hmotnoprávna aj procesnoprávna náročnosť odôvodňuje požiadavku na obligatórne profesionálne zastúpenie.⁹ Povinné zastúpenie strany sporu je procesnou podmienkou, ak nejde o niektorú z výnimiek podľa § 90 ods. 1 písm. a) alebo b) CSP.

Ak nie je niektorá strana sporu zastúpená, ide o odstrániteľný nedostatok procesnej podmienky, ktorý súd môže odstrániť výzvou adresovanou nezastúpenej strane, aby si v primeranej lehote našla advokáta. Ak si strana ani na výzvu súdu nezvolí advokáta v lehote, ktorú jej na to poskytol súd, na úkony nezastúpenej strany sa nebude prihliadať. Neprihliadanie sa úkony sporovej strany má za následok to, že tieto úkony nevyvolávajú vo vzťahu k súdu žiadne právne účinky a súd postupuje v konaní tak, ako keby strana žiaden z úkonov, na ktoré sa neprihliada, neuskutočnila.¹⁰ Laicky povedané – táto sporová strana je v konaní „akoby nemá“.

Iný druh problému nastáva, ak súd nevyzve stranu sporu, aby si ustanovila advokáta, napr. z dôvodu, že opomenie, že ide o autorskoprávny spor. V takom prípade je konanie zaťažené vadou, pretože nie sú splnené procesné podmienky, čo je dôvodom na podanie odvolania podľa § 365 ods. 1 písm. a) CSP. Taký postup súdu, kde súd opomenie svoju povinnosť vyzvať stranu sporu, aby si zvolila advokáta, môže viesť aj k podaniu odvolania z dôvodu ustanoveného v § 365 ods. 1 písm. b) CSP, čiže dôvodu spočívajúcom v nesprávnom procesnom postupe, ktorým bolo strane znemožnené, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Porušenie tohto práva môže totiž viesť k porušeniu zásady rovnosti zbraní.

Žalobcu aj žalovaného musí povinne zastupovať advokát, či osoba podľa § 90 ods. 1 CSP, nielen v prvostupňovom konaní, aj v odvolacom konaní, v konaní o žalobe na obnovu konania, či v dovolacom konaní.

Vezmúc do úvahy príklad ohľadne SOZA a LITA vyššie, tak v týchto sporoch musí strany sporu obligatórne zastupovať advokát, ak nejde o niektorú z výnimiek podľa § 90 ods. 1 CSP. ■

9 K tomu pozri Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mešiarčinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M. a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck. 2016. Str. 306.

10 K tomu pozri Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mešiarčinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M. a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck. 2016. Str. 309.

RESUMÉ

Autorskoprávne spory v civilnom procese

Autorskoprávne spory predstavujú z hľadiska CSP novú kategóriu sporov. Špecifikom týchto sporov je kauzálna príslušnosť súdov a obligatórne zastupovanie oboch strán sporu (žalobcu aj žalovaného) advokátom, ak nejde o niektorú z výnimiek podľa § 90 ods. 1 CSP. Prípadné opomenutie povinnosti súdu vyzvať stranu na zvolenie si právneho zástupcu v spore má vplyv na splnenie procesných podmienok v konaní a na prípadné dôvody odvolania. Naproti tomu – opomenutie povinnosti zvoliť si advokáta stranou sporu, hoci bola na to súdom vyzvaná, ovplyvňuje kvalitu jej procesnej obrany, pretože nezastúpená strana je v spore nemou stranou.

SUMMARY

Copyright Disputes in Civil Proceedings

Copyright disputes present a new category of disputes in the light of the Code of Civil Litigation Procedure. These disputes are specified by causal jurisdiction of courts and mandatory representation of both parties to the dispute (plaintiff and defendant) by a lawyer. Potential dereliction of a duty of a judge to ask the party to appoint a legal representative in the dispute affects the fulfilment of procedural requirements in the proceedings and possible reasons for appeal. On the other hand, omission to appoint a lawyer by the party to the dispute, despite being asked to do so by the judge, affects the quality of procedural defence due to the fact the unrepresented party is a mute party.

ZUSAMMENFASSUNG

Urheberrechtliche Streitigkeiten im Zivilprozess

Urheberrechtliche Streitigkeiten stellen vom Sichtpunkt der Zivilstreitordnung eine neue Kategorie der Streitigkeiten dar. Das Spezifikum dieser Streitigkeiten liegt in der kausalen Zuständigkeit der Gerichte und in der obligatorischen Vertretung der beiden Vertragsparteien (des Klägers sowie des Beklagten) durch einen Rechtsanwalt (Anwaltpflicht). Eventuelle Unterlassung der Pflicht des Gerichtes zur Aufforderung der Partei zur Hinzuziehung eines Rechtsanwalts zu deren Vertretung hat Auswirkungen auf die Erfüllung von Prozessbedingungen im Verfahren und auf eventuelle Anhaltspunkte der Berufung. Die Unterlassung des Anwaltszwanges durch die Partei im Streit, obwohl sie dazu vom Gericht aufgefordert wurde, beeinflusst andererseits die Qualität der prozessualen Verteidigung, weil eine im Prozess anwaltlich nicht vertretene Partei eine stumme Partei ist.

Procesnoprávna úprava spolupráce v trestných veciach v rámci Európskej únie

doc. JUDr. Peter Polák, PhD.

V príspevku je prezentovaný logicky usporiadaný prehľad všetkých platných právnych dokumentov upravujúcich jednak základné práva v trestnom konaní na úrovni Európskej únie, ďalej prehľad právnych dokumentov upravujúcich spoluprácu v trestných veciach medzi justičnými orgánmi členských štátov Európskej únie, ako aj prehľad právnych dokumentov upravujúcich špecifické formy spolupráce v trestných veciach, a to spoluprácu v trestných veciach v rámci schengenského priestoru, spoločné vyšetrovacie tímy a spoluprácu v trestných veciach s nečlenskými štátmi Európskej únie.

Úvod

Možno konštatovať, že problémy súvisiace s možnými spôsobmi justičnej a policajnej spolupráce pri odhaľovaní, vyšetrovaní a postihovaní nadnárodnej a cezhraničnej kriminality existovali už od počiatku budovania európskych integračných zoskupení, teda od čias prvých zakladajúcich integračných zmlúv „(aj keď táto problematika nebola v pôvodných zakladajúcich zmluvách riešená výslovne)“, cez Európske hospodárske spoločenstvo, Európske spoločenstvo

Doc. JUDr. Peter Polák, PhD.

pôsobí ako vedúci Ústavu verejného práva Fakulty práva Paneurópskej vysokej školy, v rokoch 1981 až 1993 vyšetrovateľ Policajného

zboru, v rokoch 1994 až 1997 konzultant ministra vnútra, generálny riaditeľ Kancelárie ministra vnútra v rokoch 1998 až 2003, od roku 2004 vysokoškolský pedagóg.

tieho piliera označila vytvorenie „priestoru slobody, bezpečnosti a práva“. Zmenila sa štruktúra VI. Hlavy ZEÚ a aj jej názov na „Ustanovenia o policajnej a justičnej spolupráci v trestných veciach“. Agenda Tretieho piliera sa rozšírila o oblasť harmonizácie trestného práva hmotného a aj trestného práva procesného na základe aproximácie trestnoprávných predpisov v členských štátoch EÚ. Za účelom harmonizácie trestnoprávných úprav umožňujúcich policajnú a justičnú spoluprácu v trestných veciach vydávala EÚ právne akty vo forme „Rámcových rozhodnutí“, ktoré boli pre členské štáty EÚ záväznú čo do výsledku, ktorý sa mal dosiahnuť, pričom voľba metód a foriem sa ponechávala na vnútroštátne orgány vo všeobecnosti výslovne sa vylučoval ich priamy účinok v právnych poriadkoch členských štátov. Zásadný predel rozvoja policajnej a justičnej spolupráce je spájaný s prijatím Lisabonskej zmluvy,¹ ktorá zrušila predchádzajúci trojpilierový systém integrácie a prešla na nové chápanie integračného procesu. Podľa čl. 5

až po vytvorenie Európskej únie po prijatí Maastrichtskej zmluvy, ktorá zaviedla takzvané trojpilierové členenie integračných snáh a únijným acquis. Tretí pilier, legislatívne vymedzený v VI. Hlave Zmluvy o európskej únii (ZEÚ), bol zameraný na spoluprácu v oblasti spravodlivosti a vnútorných záležitostí, pričom jeho cieľom bol rozvoj úzkej spolupráce v oblasti justície na základe vzájomnej výmeny informácií a koordinácie súvisiacich činností. Významná zmena v tejto oblasti je spájaná s Amsterdamskou zmluvou (nadbudla platnosť 1. 5. 1999), ktorá za cieľ tre-

1 Lisabonská zmluva alebo celým názvom Lisabonská zmluva, ktorou sa mení Zmluva o Európskej únii a Zmluva o založení Európskeho spoločenstva, pozostáva z preambuly, siedmich článkov, dvanástich protokolov a 51 vyhlásení. Je to medzinárodná zmluva, ktorá mení zakladajúce zmluvy Európskej únie najmä tak, že Zmluva v prvom článku mení **Zmluvu o Európskej únii (v skratke ZEÚ, konsolidované znenie – Ú. v. C 326/13, 26. 12. 2012)**, v druhom článku mení Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva s tým že Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva premenúva na **Zmluvu o fungovaní Európskej únie (v skratke ZFEÚ, konsolidované znenie – Ú. v. C 326/47, 26. 10. 2012)**. Ostatných päť článkov obsahujú prechodné a záverečné ustanovenia. Lisabonská zmluva sa stala platnou 1. 12. 2009.

ods. 2 ZEÚ platí zásada prenesenia právomocí, podľa ktorej Európska únia koná len v medziach právomocí, ktoré na ňu preniesli členské štáty v zakladajúcich zmluvách. Právomoci, ktoré na Európsku úniu neboli prenesené, zostávajú právomocami členských štátov. Právomoci Európskej únie sú rozdelené do dvoch základných kategórií, ktorými sú výlučné právomoci Európskej únie (čl. 3 ZFEÚ) a spoločné (zdieľané) právomoci Európskej únie (čl. 4 ZFEÚ). Okrem toho sú definované aj takzvané podporné, koordinačné a doplnujúce kompetencie (čl. 5 a 6 ZFEÚ). Zmluva o Európskej únii v znení Lisabonskej zmluvy v čl. 3 ods. 2 špecifikuje takzvaný „priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti“ slovami „Únia ponúka svojim občanom priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti bez vnútorných hraníc, v ktorom je zaručený voľný pohyb osôb spolu s príslušnými opatreniami týkajúcimi sa kontroly na vonkajších hraniciach, azylu, prisťahovalectva a predchádzania trestnej činnosti a boja s ňou“. Priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti je jednou z jedenástich oblastí, v ktorých sa uplatňujú spoločné právomoci. Po nadobudnutí platnosti Lisabonskej zmluvy bola oblasť justičnej a policajnej spolupráce zaradená do V. hlavy ZFEÚ nazvanej „Priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, konkrétne do jej 4. kapitoly s názvom „Justičná spolupráca v trestných veciach“, a do jej 5. kapitoly s názvom „Policajná spolupráca“.²

Základné východiská pre úniou reguláciu trestného práva hmotného predstavujú predovšetkým ustanovenia čl. 83 ZFEÚ, pričom v jeho prvom odseku sú druhovo vymedzené trestné činy, na ktoré sa vzťahuje harmonizácia.³ Zmyslom je harmonizovať skutkové podstaty trestných činov a sankcií v oblastiach obzvlášť závažnej trestnej činnosti s cezhraničným rozmerom vyplývajúcim z povahy alebo dôsledkov týchto trestných činov alebo z osobitnej potreby bojovať proti nim na spoločnom základe. Treba povedať, že existujú ešte aj iné ustanovenia ZFEÚ, ktoré uvádzajú aj ďalšie druhovo vymedzené trestné činy, ktoré tiež podliehajú harmonizácii.⁴ Okrem toho v spomínanom ustanovení ZFEÚ je uvedená takzvaná „evolutívna klauzula“, podľa ktorej „Európska rada môže na základe jednomyselného rozhodnutia s prihliadnutím na vývoj kriminality stanoviť ďalšie oblasti trestnej činnosti, ktorých skutkové podstaty možno harmonizovať“. Harmonizácia sa uskutočňuje predovšetkým prostredníctvom právnych aktov vo forme „smerníc“.

Právny rámec pre úniou reguláciu trestného práva procesného vytvárajú predovšetkým ustanovenia čl. 82 ZFEÚ. Toto ustanovenie upravuje právny základ na vydávanie právnych aktov Európskej únie v oblasti trestného práva procesného dvoma postupmi. Prvý spôsob, upravený v čl. 82 ods. 1 ZFEÚ, vytvára právny základ na **povinnosť** Európskeho parlamentu a Rady prijímať potrebné **opatrenia** zamerané na a) vytvorenie pravidiel a postupov, ktoré zabezpečia uznanie všetkých foriem rozsudkov a iných súdnych rozhodnutí, b) predchádzanie sporov o právomoc medzi členskými štátmi, c) podporu vzdelávania sudcov a justičných pracovníkov, uľahčovanie spolupráce medzi justičnými orgánmi alebo rovnocennými orgánmi členských štátov v rámci trestného stíhania a výkonu rozhodnutí, pričom túto povinnosť relativizuje skutočnosť, že Európsky parlament a Rada môžu konať až na základe návrhu oprávneného subjektu. Druhý postup, upravený v čl. 82 ods. 2 ZFEÚ, **umožňuje** Európskemu parlamentu a Rade prostredníctvom „smerníc“ ustanoviť „**minimálne pravidlá**“ na uľahčenie vzájomného uznávania rozsudkov a iných súdnych rozhodnutí, ako aj policajnú a justičnú spoluprácu v trestných veciach, ktoré majú cezhraničný rozmer. Spomínané minimálne pravidlá sa týkajú a) vzájomnej prípustnosti dôkazov medzi členskými štátmi, b) práv jednotlivcov v trestnom konaní, c) práv obetí trestných činov. Ustanovenie čl. 82 ods. 2 pís. d) ZFEÚ obsahuje taktiež „evolutívnu klauzulu“, podľa ktorej môže Európska rada rozšíriť oblasti trestného konania, na ktoré sa vzťahujú minimálne pravidlá. Do oblasti trestného práva procesného možno zaradiť aj ustanovenia piatej kapitoly V. hlavy ZFEÚ, ktoré sa týkajú policajnej spolupráce. Konkrétny právny rámec pre rôzne oblasti policajnej spolupráce pri predchádzaní, odhaľovaní alebo vyšetrovaní trestných činov vytvárajú ustanovenia čl. 87 ZFEÚ, podľa ktorých môžu Európsky parlament a Rada prijať opatrenia, ktoré sa týkajú a) zhromažďovania, uchovávaní, spracúvania, analýzy a výmeny príslušných informácií, b) podpory odborného vzdelávania personálu, spolupráce v oblasti výmeny personálu a v oblasti výskumu v kriminalistike, c) spoločných techník vyšetrovania pri odhaľovaní závažných foriem organizovanej trestnej činnosti.⁵

Od samého začiatku vývoja európskej integrácie až po jej súčasnosť hľadala Európska únia vhodné právne a inštitucionálne formy, ktoré by zabezpečili justičnú a policajnú spoluprácu v trestných veciach. Tieto boli ovplyvňované cieľmi spolupráce v jednotlivých

2 Porovnaj Ivor, J., Klimek, L., Záhora, J.: Trestné právo Európskej únie a jeho vplyv na právny poriadok Slovenskej republiky. Žilina: EUROKÓDEX, 20103, s. 97 – 104

3 Ide o trestné činy terorizmu, obchodovania s ľuďmi, nedovolené obchodovanie s drogami, nedovolené obchodovanie so zbraňami, pranie špinavých peňazí, korupciu, falšovanie platobných prostriedkov, počítačovú kriminalitu a organizovanú kriminalitu – poznámka autora.

4 Ide o čl. 192 ZFEÚ, v ktorom sú uvedené požiadavky harmonizácie postupov pri postihu konaní namierených proti životnému prostrediu, ako aj o čl. 325 ZFEÚ, v ktorom sú uvedené opatrenia na boj proti podvodom a iným protiprávnym konaniam poškodzujúcim finančné záujmy Európskej únie – poznámka autora.

5 Porovnaj Ivor, J., Klimek, L., Záhora, J.: Trestné právo Európskej únie a jeho vplyv na právny poriadok Slovenskej republiky. Žilina: EUROKÓDEX, 20103, s. 115 – 118

oblastiach, pričom tieto ciele sa menili počas integračného vývoja Európskej únie v závislosti od zmien úpravy zakladajúcich zmlúv. Právo Európskej únie (ďalej len „EÚ“) obsahuje celý rad právnych dokumentov (právnych aktov a iných dokumentov obsahujúcich právne normy), ktoré upravujú trestnoprávne otázky. Ich systém je veľmi komplikovaný a takmer neprehľadný. Mnohé z nich vznikli v priebehu naznačeného vývoja integračného procesu vnútri Európskej únie, vrátane obdobia pred prijatím Lisabonskej zmluvy. Aj keď del'ba práva na hmotné a procesné v rámci práva EÚ výslovne neexistuje, možno sa aj tak celkom úspešne v rámci sprehľadnenia právnych dokumentov EÚ s trestnoprávnym obsahom zamerať na procesnú oblasť prameňov práva. Vzhľadom na charakter obsahu jednotlivých právnych dokumentov trestno-procesného zamerania je ich možné zadeliť do troch základných oblastí. Ide o **právne dokumenty upravujúce základné práva v trestnom konaní**, ďalej o **právne dokumenty upravujúce spoluprácu v trestných veciach medzi členskými štátmi EÚ**, ako aj o **právne dokumenty upravujúce spoluprácu v rámci schengenského priestoru, spoločné vyšetrovacie tímy a spoluprácu v trestných veciach s nečlenskými štátmi EÚ**.

Základné práva v trestnom konaní v Európskej únii

V rámci vnútroštátneho kontextu trestného konania sú základné procesné práva osoby, proti ktorej je vedené trestné konanie, obsiahnuté napríklad v Ústave alebo Trestného poriadku. Právo EÚ obsahuje vlastnú právnu úpravu základných práv v trestnom konaní, a to v nasledujúcich rozmeroch:⁶

- **Charta základných práv Európskej únie**, v ktorej sú jednotlivé oblasti základných práv, medzi ktoré patria aj práva súvisiace s trestným právom, a
- **smernice upravujúce procesné práva** v trestnom konaní a v konaní o európskom zatykačom rozkaze, konkrétne:
  - **smernica Európskeho parlamentu a Rady 2010/64/EÚ z 20. októbra 2010 o práve na tlmočenie a preklad v trestnom konaní**; Úradný vestník EÚ, L 280/1, 26. 10. 2010; smernica bola implementovaná do zákona č. 301/2005 Z. z. – Trestný poriadok v znení neskorších predpisov;
  - **smernica Európskeho parlamentu a Rady 2012/13/EÚ z 22. mája 2012 o práve na informácie v trestnom konaní**; Úradný vestník EÚ, L 142/1, 1. 6. 2012; smernica bola implementovaná do zákona č. 301/2005 Z. z. – Trestný poriadok v znení neskorších predpisov;
  - **smernica Európskeho parlamentu a Rady 2013/48/EÚ z 22. októbra 2013 o práve na prístup k obhajcovi v trestnom konaní a v konaní o európskom zatykači a o práve na informovanie tretej osoby po pozbavení osobnej slobody a na komunikáciu s tretími osobami a s konzulárnymi úradmi po pozbavení osobnej slobody**; Úradný vestník EÚ, L 294/1, 6. 11. 2013; smernica bola implementovaná do zákona č. 301/2005 Z. z. – Trestný poriadok v znení neskorších predpisov;
  - **smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/343 z 9. marca 2016 o posilnení určitých aspektov prezumpcie nevinoty a práva byť prítomný na konaní pred súdom v trestnom konaní**; Úradný vestník EÚ, L 65/1, 11. 3. 2016; smernica doposiaľ nebola implementovaná do nášho právneho poriadku;
  - **smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/800 z 11. mája 2016 o procesných zárukách pre deti, ktoré sú podozrivými alebo obvinenými osobami v trestnom konaní**; Úradný vestník EÚ, L 132/1, 21. 5. 2016; smernica doposiaľ nebola implementovaná do nášho právneho poriadku.

Pokiaľ ide o jedno z najzakladanejších práv trestného konania – **prezumpciu nevinoty**, Charta základných práv Európskej únie zaručuje, že každý, kto je obvinený, sa považuje za nevinného, kým jeho vina nebola preukázaná zákonným spôsobom (čl. 48 ods. 1 Charty). Osobitné záruky prezumpcie nevinoty v EÚ poskytuje smernica (EÚ) 2016/343 o posilnení určitých aspektov prezumpcie nevinoty a práva byť prítomný na konaní pred súdom v trestnom konaní. Táto smernica

6 Ivor, J. – Klimek, L. – Záhora, J.: Trestné právo Európskej únie a jeho vplyv na právny poriadok Slovenskej republiky. Žilina: Eurokódex, 2013, s. 433 a nasl.; Klimek, L.: Základy trestného práva Európskej únie. Bratislava: Wolters Kluwer, 2017, s. 123 a nasl.

sa vzťahuje na fyzické osoby, ktoré sú podozrivými alebo obvinenými osobami v trestnom konaní v EÚ. Uplatňuje sa vo všetkých štádiách trestného konania, a to od momentu, keď je osoba podozrivá alebo obvinená zo spáchania trestného činu alebo údajného trestného činu, až po nadobudnutie právoplatnosti konečného rozhodnutia o tom, či osoba trestný čin spáchala alebo nespáchala.

V prípade **práva na informácie** osobitné záruky v EÚ poskytuje smernica 2012/13/EÚ o práve na informácie v trestnom konaní. Táto smernica sa vzťahuje na akúkoľvek osobu od chvíle, keď sa od príslušných orgánov členského štátu EÚ dozvedela, že je podozrivá alebo obvinená zo spáchania trestného činu, a to až do ukončenia konania, čím sa rozumie až do právoplatného rozhodnutia o otázke, či osoba spáchala trestný čin, vrátane prípadného vynesenia rozsudku a rozhodnutia o opravnom prostriedku. V prípade, ak právo členského štátu ustanovuje uloženie sankcie pre menej závažné trestné činy iným orgánom ako súdom s právomocou v trestných veciach a proti uloženiu takej sankcie možno podať na takomto súde opravný prostriedok, smernica sa vzťahuje iba na konania pred týmto súdom po podaní opravného prostriedku. Smernica 2012/13/EÚ zaručuje nasledujúce práva:

- právo na informácie o právach,
- právo na písomné poučenie o právach pri zatknutí, t. j. právo na listinu práv v trestnom konaní,
- právo na písomné poučenie o právach pri európskom zatýkacom rozkaze t. j. právo na listinu práv v konaní o európskom zatýkacom rozkaze,
- právo na informácie o obvinení, a
- právo na prístup k spisovému materiálu.

Osobitné záruky **práva na tlmočenie a preklad** v EÚ poskytuje smernica 2010/64/EÚ o práve na tlmočenie a preklad v trestnom konaní. Táto smernica upravuje pre členské štáty EÚ spoločné pravidlá týkajúce sa práva na tlmočenie a preklad v trestnom konaní a v konaní o európskom zatýkacom rozkaze. Teda, smernica sa neobmedzuje len na trestné konanie, ale týka sa aj konania o európskom zatýkacom rozkaze. Smernica 2010/64/EÚ zaručuje nasledujúce práva:

- právo na tlmočenie v trestnom konaní,
- právo na tlmočenie v konaní o európskom zatýkacom rozkaze,
- právo na preklad základných dokumentov v trestnom konaní, a
- právo na preklad základných dokumentov v konaní o európskom zatýkacom rozkaze.

Pokiaľ ide o **právo na obhajobu**, Charta základných práv Európskej únie garantuje, že každý, kto je obvinený, má zaručené právo na obhajobu (čl. 48 ods. 2 Charty). Osobitné záruky práva na obhajobu v EÚ poskytuje smernica 2013/48/EÚ o práve na prístup k obhajcovi v trestnom konaní a v konaní o európskom zatýkači a o práve na informovanie tretej osoby po pozbavení osobnej slobody a na komunikáciu s tretími osobami a s konzulárnymi úradmi po pozbavení osobnej slobody. Táto smernica upravuje pre členské štáty EÚ spoločné pravidlá týkajúce sa práva na prístup k obhajcovi v trestnom konaní a v konaní o európskom zatýkacom rozkaze. V preambule smernice je výslovne uvedené, že spoločné minimálne pravidlá by mali viesť k zvýšenej dôvere v trestnoprávne justičné systémy všetkých členských štátov, čo by malo viesť k účinnejšej justičnej spolupráci v atmosfére vzájomnej dôvery a podpory kultúry základných práv v Únii (bod č. 8 preambuly smernice).

Smernica 2013/48/EÚ sa vzťahuje na podozrivú alebo obvinenú osobu v trestnom konaní od chvíle, keď ju orgány členského štátu EÚ upovedomili, že je podozrivá alebo obvinená zo spáchania trestného činu. Smernica sa uplatňuje do ukončenia konania, čím sa rozumie právoplatné rozhodnutie o tom, či osoba spáchala trestný čin, vrátane uloženia trestu a rozhodnutia o prípadnom opravnom prostriedku. Avšak, pokiaľ ide o konanie o európskom zatýkacom rozkaze, smernica sa uplatňuje na vyžiadanú osobu od momentu jej zadržania v členskom štáte EÚ, ktorý má európsky zatýkací rozkaz vykonať. Smernica 2013/48/EÚ zaručuje nasledujúce práva:

- právo na prístup k obhajcovi v trestnom konaní,
- právo informovať tretiu osobu o pozbavení osobnej slobody,
- právo komunikovať s treťou osobou počas pozbavenia osobnej slobody,
- právo komunikovať s konzulárnymi úradmi, a
- právo na prístup k obhajcovi v konaní o európskom zatýkacom rozkaze.

Spolupráca v trestných veciach medzi justičnými orgánmi členských štátov EÚ

V rámci spolupráce v trestných veciach v Európskej únii sa vyvinul systém **vzájomnej právnej pomoci**. Táto forma spolupráce je založená na medzinárodných zmluvách. Príkladmi sú:

- **Dohovor o vzájomnej pomoci v trestných veciach medzi členskými štátmi Európskej únie** z roku 2000, a
- **Dohovor, ktorým sa vykonáva Schengenská dohoda zo 14. júna 1985, uzatvorená medzi vládami štátov hospodárskej únie Beneluxu, Nemeckej spolkovej republiky a Francúzskej republiky o postupnom zrušení kontrol na ich spoločných hraniciach** z roku 1990.

Inou formou spolupráce je **prístupnosť**. Spolupráca založená na prístupnosti spočíva v tom, že informácie, ktoré majú vnútroštátne orgány činné v trestnom konaní v jednom štáte EÚ, sú priamo prístupné orgánom činným v trestnom konaní iného členského štátu. Ide napr. o informácie týkajúce sa už existujúcich DNA profilov páchateľov trestných činov. Avšak, táto forma nie je veľmi zaujímavá pre členské štáty. Aj napriek tomu možno v týchto súvislostiach poukázať na **Prümsku zmluvu** z roku 2005, od ktorej sa očakávalo zefektívnenie spolupráce najmä policajných orgánov. Avšak bola uzatvorená len medzi obmedzeným počtom členských štátov EÚ.

Najúspešnejšou formou spolupráce je **vzájomné uznávanie justičných rozhodnutí**. Je kľúčovou formou spolupráce v trestných veciach medzi členskými štátmi EÚ. Jej realizácia sa stala jedným z hlavných okruhov aktivity EÚ v oblasti trestného práva a v jej očiach, pričom má od neho veľké očakávania.⁷ Dosiaľ bolo za účelom aplikácie vzájomného uznávania prijatých desať právnych aktov, a to:⁸

● **Rámcové rozhodnutie Rady 2002/584/SVV z 13. júna 2002 o európskom zatykači a postupoch odovzdávania osôb medzi členskými štátmi v znení Rámcového rozhodnutia Rady 2009/299/SVV z 26. februára 2009**; Úradný vestník ES, L 190/1, 18. 6. 2002; rámcové rozhodnutie bolo implementované zákonom č. 154/2010 Z. z. o európskom zatykacom rozkaze v znení neskorších predpisov. Týmto rámcovým rozhodnutím bol predstavený európsky zatykáci rozkaz. Jeho účelom je nahradíť medzinárodný zatykáci rozkaz založený na vydávaní osôb (extradiácie), a to európskym zatykáci rozkazom založenom na odovzdávaní osôb v rámci EÚ. Na základe tohto rámcového rozhodnutia, európskym zatykáci rozkazom sa rozumie justičné rozhodnutie vydané členským štátom EÚ s cieľom zatknúť a odovzdať vyžiadanú osobu inému členskému štátu na účely vedenia trestného stíhania alebo výkonu trestu alebo ochranného opatrenia.⁹

● **Rámcové rozhodnutie Rady 2003/577/SVV z 22. júla 2003 o vykonaní príkazu na zaistenie majetku alebo dôkazov v Európskej únii**; Úradný vestník EÚ, L 196/45, 2. 8. 2003. Týmto rámcovým rozhodnutím bol predstavený príkaz na zaistenie majetku alebo dôkazov v EÚ. Jeho cieľom je ustanoviť pravidlá, podľa ktorých členský štát EÚ uzná a vykoná na svojom území príkaz na zaistenie vydaný orgánom iného členského štátu v rámci trestného konania. Toto rámcové rozhodnutie bolo do právneho poriadku Slovenskej republiky implementované zákonom č. 650/2005 Z. z. o vykonaní príkazu na zaistenie majetku alebo dôkazov v Európskej únii.

● **Rámcové rozhodnutie Rady 2005/214/SVV z 24. februára 2005 o uplatňovaní zásady vzájomného uznávania na peňažné sankcie v znení Rámcového rozhodnutia Rady 2009/299/SVV z 26. februára 2009**; Úradný vestník EÚ, L 76/16, 22. 3. 2005; rámcové rozhodnutie bolo implementované zákonom č. 183/2011 Z. z. o uznávaní a výkone rozhodnutí o peňažnej sankcii v Európskej únii a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Účelom tohto rámcového rozhodnutia je rozšíriť mechanizmus vzájomného uznávania na peňažné sankcie. Rámcové rozhodnutie očakáva, že zásada vzájomného uznávania by sa mala uplatňovať na peňažné sankcie, ktoré uložili justičné alebo správne orgány s cieľom uľahčiť výkon týchto sankcií v inom členskom štáte EÚ.¹⁰

● **Rámcové rozhodnutie Rady 2006/783/SVV zo 6. októbra 2006 o uplatňovaní zásady vzájomného uznávania na príkazy na konfiškáciu v znení Rámcového rozhodnutia Rady 2009/299/SVV z 26. februára 2009**; Úradný vestník EÚ, L 328/59, 24. 11. 2006; rámcové rozhodnutie bolo implementované zákonom č. 316/2016 Z. z. o uznávaní a výkone majetkového rozhodnutia vydaného v trestnom konaní v Európskej únii. Účelom tohto rámcového rozhod-

7 Klimek, L.: Mutual Recognition of Judicial Decisions in European Criminal Law. Cham: Springer, 2017, s. 5.

8 Klimek, L.: Základy trestného práva Európskej únie. Bratislava: Wolters Kluwer, 2017, s. 156 a nasl.

9 Bližšie pozri: Klimek, L.: European Arrest Warrant. Cham – Heidelberg – New York – Dordrecht – London: Springer, 2015, 375 strán; taktiež Klimek, L.: Mutual Recognition of Judicial Decisions in European Criminal Law. Cham: Springer, 2017, s. 137 a nasl.

10 Bližšie pozri: KLIMEK, L. – ŠRAMEL, B.: Vzájomné uznávanie peňažných sankcií v Európskej únii. Bratislava: Wolters Kluwer, 2017, 249 strán.

nutia je stanoviť pravidlá, podľa ktorých členský štát EÚ uzná a na svojom území vykoná príkaz na konfiškáciu vydaný v inom členskom štáte.

● **Rámcové rozhodnutie Rady 2008/909/SVV z 27. novembra 2008 o uplatňovaní zásady vzájomného uznávania na rozsudky v trestných veciach, ktorými sa ukladajú tresty odňatia slobody alebo opatrenia zahŕňajúce pozbavenie osobnej slobody, na účely ich výkonu v Európskej únii v znení Rámcového rozhodnutia Rady 2009/299/SVV z 26. februára 2009;** Úradný vestník EÚ, L 327/27, 5. 12. 2008; rámcové rozhodnutie bolo implementované zákonom č. 549/2011 Z. z. o uznávaní a výkone rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody v Európskej únii. Účelom tohto rámcového rozhodnutia je vytvoriť pravidlá, podľa ktorých členský štát EÚ uzná rozsudok a vykoná trest, a to trest odňatia slobody alebo opatrenia zahŕňajúceho pozbavenie osobnej slobody. Ak však popri nich boli uložené pokuty a/alebo príkazy na konfiškáciu, ktoré ešte neboli uhradené, vymáhané ani vykonané, ich uznávanie a výkon v inom členskom štáte EÚ sa zakladá na rámcovom rozhodnutí 2005/214/SVV a rámcovom rozhodnutí 2006/783/SVV.

● **Rámcové rozhodnutie Rady 2008/947/SVV z 27. novembra 2008 o uplatňovaní zásady vzájomného uznávania na rozsudky a probačné rozhodnutia na účely dohľadu nad probačnými opatreniami a alternatívnymi sankciami v znení Rámcového rozhodnutia Rady 2009/299/SVV z 26. februára 2009;** Úradný vestník EÚ, L 337/102, 16. 12. 2008; rámcové rozhodnutie bolo implementované zákonom č. 533/2011 Z. z. o uznávaní a výkone rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia nespojená s odňatím slobody alebo probačné opatrenie na účely dohľadu v Európskej únii. Vyššie prezentované Rámcové rozhodnutie 2008/909/SVV sa týka vzájomného uznávania a výkonu trestov odňatia slobody alebo opatrení zahŕňajúcich pozbavenie osobnej slobody. Vyskytla sa potreba ďalších spoločných pravidiel vzájomného uznávania, najmä ak ide o trest nezahŕňajúci odňatie slobody, ale zahŕňajúci dohľad nad probačnými opatreniami alebo alternatívnymi sankciami uložený osobe, ktorá nemá svoje legálne a zvyčajné bydlisko v štáte odsúdenia. V tejto súvislosti bolo prijaté rámcové rozhodnutie 2008/947/SVV. Jeho cieľom je uľahčenie sociálnej nápravy odsúdených osôb, zlepšenie ochrany obetí a širokej verejnosti a uľahčenie uplatňovania vhodných probačných opatrení a alternatívnych sankcií v prípade páchatelov, ktorí nežijú v štáte odsúdenia. Na účely dosiahnutia týchto cieľov Rámcové rozhodnutie ustanovuje pravidlá, podľa ktorých iný členský štát EÚ než členský štát, v ktorom bola dotknutá osoba odsúdená, uznáva rozsudky a prípadné probačné rozhodnutia a dohliada na probačné opatrenia uložené na základe takého rozsudku alebo alternatívne sankcie uvedené v takomto rozsudku a prijíma všetky ďalšie rozhodnutia súvisiace s týmto rozsudkom.

● **Rámcové rozhodnutie Rady 2008/978/SVV z 18. decembra 2008 o európskom príkaze na zabezpečenie dôkazov na účely získavania predmetov, dokumentov a údajov na použitie v konaniach v trestných veciach;** Úradný vestník EÚ, L 350/72, 30. 12. 2008; rámcové rozhodnutie doposiaľ nebolo implementované do nášho právneho poriadku a vzhľadom na to, že v roku 2016 bolo zrušené [nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/95 z 20. januára 2016, ktorým sa zrušujú určité akty v oblasti policajnej spolupráce a justičnej spolupráce v trestných veciach], už nie je potrebné ho implementovať. Navyše, ešte pred ním ho prekonala taktiež Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/41/EÚ z 3. apríla 2014 o európskom vyšetrovacom príkaze v trestných veciach (viac v texte nižšie). Týmto rámcovým rozhodnutím bol predstavený európsky príkaz na získanie dôkazov. Už vyššie uvedené rámcové rozhodnutie 2003/577/SVV rieši potrebu okamžitého vzájomného uznávania príkazov, aby sa zabránilo ničeniu, pozmeňovaniu, pohybu, presunu dôkazov alebo nakladaniu s nimi. Zaoberá sa však len časťou spektra justičnej spolupráce v trestných veciach, pokiaľ ide o dôkazy, ale následný presun dôkazov ponecháva na postupy vzájomnej pomoci. Rámcové rozhodnutie 2003/577/SVV rieši síce potrebu okamžitého vzájomného uznávania príkazov, aby sa zabránilo ničeniu, pozmeňovaniu, pohybu, presunu dôkazov alebo nakladaniu s nimi, avšak, zaoberá sa len časťou justičnej spolupráce, pokiaľ ide o dôkazy. Následný cezhraničný presun dôkazov z jedného členského štátu EÚ do iného ponecháva na postupy vzájomnej pomoci (vzájomná pomoc je predchodcom vzájomného uznávania). Mechanizmus rámcového rozhodnutia 2003/577/SVV vyžaduje, aby k príkazu na zaistenie bola doložená žiadosť o presun dôkazov.

● **Rámcové rozhodnutie Rady 2009/829/SVV z 23. októbra 2009 o uplatňovaní zásady vzájomného uznávania na rozhodnutia o opatreniach dohľadu ako alternatíve väzby**

medzi členskými štátmi Európskej únie; Úradný vestník EÚ, L 294/20, 11. 11. 2009; rámcové rozhodnutie bolo implementované zákonom č. 161/2013 Z. z. o odovzdávaní, uznávaní a výkone rozhodnutí o opatreniach dohľadu ako náhrade väzby v Európskej únii. Týmto rámcovým rozhodnutím bol predstavený európsky príkaz na dohľad v predsúdnom konaní. Rámcové rozhodnutie ustanovuje pravidlá, podľa ktorých členský štát EÚ uznáva rozhodnutie o opatreniach dohľadu vydané v inom členskom štáte ako alternatívu väzby, monitoruje opatrenia dohľadu uložené fyzickej osobe a odovzdáva dotknutú osobu štátu pôvodu v prípade porušenia týchto opatrení.

● **Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/99/EÚ z 13. decembra 2011 o európskom ochrannom príkaze;** Úradný vestník EÚ, L 338/2, 21. 12. 2011; smernica bola implementovaná zákonom č. 398/2015 Z. z. o európskom ochrannom príkaze v trestných veciach. Touto smernicou bol predstavený európsky ochranný príkaz, ktorý bol vytvorený s cieľom umožniť voľný pohyb príkazov na ochranu obetí trestných činov v EÚ. Tento nástroj vychádza z myšlienky, že ochranné opatrenia voči páchatelom trestných činov nesmú byť obmedzené len na území členského štátu EÚ, v ktorom boli uložené. Udržiavanie obmedzeného postoja k ochrane obetí trestných činov len na území jedného členského štátu EÚ by znamenalo obmedzenie slobody voľného pohybu chránenej obeti.

● **Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/41/EÚ z 3. apríla 2014 o európskom vyšetrovacom príkaze v trestných veciach;** Úradný vestník EÚ, L 130/1, 1. 5. 2014; smernica dosiaľ nebola implementovaná do nášho právneho poriadku. Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky však už návrh zákona o európskom vyšetrovacom príkaze v trestných veciach a o zmene a doplnení niektorých zákonov predložilo na medzirezortné pripomienkové konanie. Tento návrh zákona bol predložený na základe plánu legislatívnych úloh vlády Slovenskej republiky na mesiace jún až december 2016 a plánu legislatívnych úloh vlády Slovenskej republiky na rok 2017. Spomínaná Smernica nadväzuje na vyššie uvedené rámcové rozhodnutia, ktoré boli prijaté v oblasti dôkazov. V rámcovom rozhodnutí 2003/577/SVV je riešená potreba okamžitého vzájomného uznávania príkazov, aby sa zabránilo ničeniu, pozmeňovaniu, pohybu, odoslaniu dôkazov alebo zaobchádzania s nimi. Vzhľadom na to, že uvedený nástroj sa obmedzuje na fázu zaistenia, musí sa v súlade s normami vzťahujúcimi sa na vzájomnú pomoc v trestných veciach k príkazu na zaistenie pripojiť samostatná žiadosť o odoslanie dôkazov do štátu vydávajúceho príkaz. To vedie k dvojstupňovému postupu, ktorý má negatívny vplyv na efektivitu. Okrem toho, paralelne k tomuto režimu existujú tradičné nástroje spolupráce, a preto ho príslušné orgány v praxi zriedkavo využívajú. S cieľom uplatňovať zásadu vzájomného uznávania na účely získavania predmetov, dokumentov a údajov na použitie v konaniach v trestných veciach bolo prijaté rámcové rozhodnutie 2008/978/SVV. Európsky príkaz na zabezpečenie dôkazov sa však uplatňuje iba na dôkazy, ktoré už existujú, vzťahuje sa teda len na obmedzené spektrum justičnej spolupráce v trestných veciach v súvislosti s dôkazmi. Vzhľadom na jeho obmedzený rozsah pôsobnosti môžu príslušné orgány používať nový režim alebo postupy vzájomnej právnej pomoci, ktoré sa naďalej vzťahujú na dôkazy, ktoré nepatria do pôsobnosti európskeho príkazu na zabezpečenie dôkazov. Táto smernica by mala nahradiť uvedené rámcové rozhodnutia a zjednotiť ich komplikovaný vzťah.

Spolupráca v rámci schengenského priestoru

Právna úprava schengenského priestoru, tzv. *schengenskému acquis*, je upravená v mimoriadne rozsiahlom počte právnych aktov EÚ, v ktorom je náročné nachádzať systém. Za najzákladnejšie dokumenty možno považovať:

- **Schengenská dohoda** z roku 1985 a **Dohovor, ktorým sa vykonáva Schengenská dohoda** z roku 1990 (už vyššie zmienený),
- **Protokol o schengenskom acquis začlenenom do rámca Európskej únie** z roku 1997, ktorým bola právna úprava schengenskej spolupráce začlenená do práva EÚ.

Medzi právne predpisy upravujúce schengenskú spoluprácu v trestných veciach patrí aj právna úprava Schengenského informačného systému, a to:

- **Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1987/2006 z 20. decembra 2006 o zriadení, prevádzke a využívaní Schengenského informačného systému druhej generácie**; Úradný vestník EÚ, L 381/4, 28. 12. 2006, a
- **Rozhodnutie Rady 2007/533/SVV z 12. júna 2007 o zriadení, prevádzke a využívaní Schengenského informačného systému druhej generácie (SIS II)**; Úradný vestník EÚ, L 205/6, 7. 8. 2007.

Spoločné vyšetrovacie tímy Európskej únie

Právnym základom spoločných vyšetrovacích tímov na úrovni EÚ je **rámcové rozhodnutie Rady 2002/465/SVV z 13. júna 2002 o spoločných vyšetrovacích tímoch**; Úradný vestník ES, L 162/1 20. 6. 2002; rámcové rozhodnutie bolo implementované do zákona č. 301/2005 Z. z. – Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (§ 10 ods. 9). Právny základ spoločných vyšetrovacích tímov, ako nástroja spolupráce v trestných veciach v EÚ, bol predstavený v Dohovore o vzájomnej pomoci v trestných veciach medzi členskými štátmi Európskej únie z roku 2000. Avšak, jeho ratifikácia bola zdĺhavá. Aby štáty mohli zriadiť takéto tímy, bola potrebná ratifikácia dohovoru vo všetkých členských štátoch EÚ. Aby možnosť vytvorenia spoločných vyšetrovacích tímov bola urýchlená, EÚ prijala rámcové rozhodnutie 2002/465/SVV, ktoré obsahuje takmer totožné ustanovenia ako dohovor, pokiaľ ide o spoločné vyšetrovacie tímy. Štáty, ktoré ho implementovali do vnútroštátneho právneho poriadku, mohli spolu zriadiť takéto tímy, a to aj bez nutnosti, aby tak urobili všetky členské štáty.¹¹

11 KLIMEK, L.: Joint Investigation Teams in the European Union. In: Internal Security, No. 1/2012, pp. 63 – 67.

Spolupráca v trestných veciach s nečlenskými štátmi Európskej únie

Štáty EÚ spolupracujú v trestných veciach aj s nečlenskými štátmi. Uvedenú skutočnosť možno dokumentovať na základe dvoch medzinárodných zmlúv, a to so Spojenými štátmi americkými a s Japonskom.

Právnym základom spolupráce medzi EÚ a Spojenými štátmi americkými je **Dohoda o vzájomnej právnej pomoci medzi Európskou úniou a Spojenými štátmi americkými** z roku 2002. Aj keď jej zmluvnými stranami sú EÚ a Spojené štáty americké, spolupráca funguje medzi konkrétnym štátom EÚ a Spojenými štátmi americkými. Zmluva je záväzná pre členské štáty, pretože EÚ prevzala na seba záväzok, že zabezpečí uplatňovanie ustanovení tejto dohody vo vzťahu k bilaterálnym zmluvám o vzájomnej právnej pomoci medzi členskými štátmi a Spojenými štátmi americkými, platnými v čase nadobudnutia platnosti tejto dohody.

Právnym základom spolupráce medzi EÚ a Japonskom je **Dohoda medzi Európskou úniou a Japonskom o vzájomnej právnej pomoci v trestných veciach** z roku 2010. V tomto prípade možno taktiež uviesť, že aj keď jej zmluvnými stranami sú EÚ a Japonsko, tak spolupráca funguje medzi konkrétnym štátom EÚ a Japonskom.

V tejto súvislosti treba ale poukázať na skutočnosť, že aplikácia týchto zmlúv nie je každodenným pravidlom, ale skôr nepravidelnou výnimkou.

Záver

Platné právne dokumenty Európskej únie predstavujú zložitý systém. Je ich nespočetné množstvo, pričom zasahujú do mnohých oblastí práva jednotlivých členských štátov Európskej únie. Výnimkou nie je ani trestné právo.

Tie právne dokumenty Európskej únie, ktoré upravujú spoluprácu v trestných veciach medzi členskými štátmi EÚ, možno z hľadiska ich obsahu logicky rozdeliť do troch základných oblastí. Ide o právne dokumenty upravujúce základné práva v trestnom konaní na úrovni Európskej únie, o právne dokumenty upravujúce spoluprácu justičných orgánov v trestných veciach medzi členskými štátmi EÚ, ako aj o právne dokumenty upravujúce špecifické formy spolupráce

v trestných veciach, a to spoluprácu v rámci schengenského priestoru, spoločné vyšetrovacie tímy a spoluprácu v trestných veciach s nečlenskými štátmi EÚ.

Pokiaľ v minulosti boli najzásadnejšími právnymi dokumentmi Európskej únie v oblasti spolupráce v trestných veciach rámcové rozhodnutia (do roku 2009), dnes ide už o smernice (od roku 2009). Čo sa týka ich zavedenia do právneho poriadku Slovenskej republiky, slovenský zákonodarca ich implementuje spravidla do Trestného poriadku alebo do osobitných zákonov. Samozrejme, neopomenuteľné miesto majú aj medzinárodné zmluvy v akejkoľvek podobe. ■

RESUMÉ

Procesnoprávna úprava spolupráce v trestných veciach v rámci Európskej únie

Platné právne dokumenty Európskej únie, ktoré upravujú spoluprácu v trestných veciach medzi členskými štátmi EÚ, možno z hľadiska ich obsahu logicky rozdeliť do troch základných oblastí. Ide o právne dokumenty upravujúce základné práva v trestnom konaní na úrovni Európskej únie, o právne dokumenty upravujúce spoluprácu justičných orgánov v trestných veciach medzi členskými štátmi EÚ, ako aj o právne dokumenty upravujúce špecifické formy spolupráce v trestných veciach, a to spoluprácu v rámci schengenského priestoru, spoločné vyšetrovacie tímy a spoluprácu v trestných veciach s nečlenskými štátmi Európskej únie. Obsah príspevku tvorí prehľad takto usporiadaných právnych dokumentov EÚ.

SUMMARY

Procedural regulation of the cooperation in criminal matters within the European union

The valid legal documents of the European union, which regulate the cooperation in criminal matters between the Member states of the European union, may be logically divided based on their content into three basic categories. The first category contains legal documents which regulate the fundamental rights in the criminal proceeding at the European union level, second category contains the legal documents which regulate the cooperation of the judicial bodies in criminal matters between the Member states of the European union and the third category is represented by the legal documents which regulate specific forms of cooperation in criminal matters, particularly the cooperation within the Schengen area, joint investigation teams and the cooperation in criminal matters with non-EU countries. The content of this article is formed as the overview of the legal documents of the European union organized on the basis of such categorisation.

ZUSAMMENFASSUNG

Prozessrechtliche Regelung der Zusammenarbeit in Strafsachen im Rahmen der Europäischen Union

Gültige Rechtsdokumente der Europäischen Union, mit denen die Zusammenarbeit in Strafsachen zwischen den Mitgliedsstaaten der Europäischen Union geregelt wird, kann man vom Sichtpunkt deren Inhaltes logisch in drei grundlegende Bereiche verteilen. Es handelt sich um amtliche rechtliche Dokumente, durch die die grundlegenden Rechte im Strafverfahren auf der Ebene der Europäischen Union geregelt werden, um amtliche Dokumente, die die Zusammenarbeit der Justizbehörden in Strafsachen zwischen den Mitgliedsstaaten der Europäischen Union regeln sowie um rechtliche Dokumente, durch welche die spezifischen Formen der Zusammenarbeit in Strafsachen geregelt werden, d.i. die Zusammenarbeit im Rahmen des Schengener Raumes, gemeinsame Ermittlungsteams und die Zusammenarbeit in Strafsachen mit den Nichtmitgliedstaaten der Europäischen Union. Der Beitrag beinhaltet die Übersicht von derart geordneten amtlichen rechtlichen Dokumenten der Europäischen Union.

Cezhraničné premiestnenie sídla obchodnej spoločnosti z hľadiska praxe

JUDr. Veronika Michalíková, MBA

Právo usadiť sa predstavuje dôležitý prvok slobody pohybu osôb v rámci jednotného vnútorného trhu Európskej únie ako jedného zo základných princípov, na ktorých je Európska únia postavená. Napriek tomu, že sloboda usadenia sa je zakotvená v čl. 49¹ a 54² Zmluvy o fungovaní Európskej únie, do dnešného dňa neexistuje harmonizovaná právna úprava cezhraničného premiestnenia sídla v rámci Európskej únie a vo viacerých členských štátoch absentuje aj vnútroštátna právna úprava. V článku sumarizujeme aktuálnu právnu úpravu cezhraničného premiestnenia sídla v Slovenskej republike s dôrazom na praktické skúsenosti pri premiestňovaní registrového sídla maďarskej spoločnosti Korlátolt Felelősségű Társaság (obdoby právnej formy slovenskej spoločnosti s ručením obmedzeným) na územie Slovenskej republiky s využitím judikatúry Európskeho súdneho dvora a načrtávame problémy, ku ktorým v praxi dochádza z dôvodu absencie podrobnejšej právnej úpravy.

¹ Článok 49 (pôvodný článok 43 ZES) „V rámci nasledujúcich ustanovení sa zakazujú obmedzenia slobody usadiť sa štátnych príslušníkov jedného členského štátu na území iného členského štátu. Zakazujú sa aj obmedzenia, ktoré sa týkajú zakladania obchodných zastúpení, organizačných zložiek a dcérskych spoločností štátnymi príslušníkmi jedného členského štátu na území iného členského štátu. Sloboda usadiť sa zahŕňa aj právo zahájiť a vykonávať samostatnú zárobkovú činnosť, založiť a viesť podniky, najmä spoločnosti v zmysle druhého pododseku článku 54, za podmienok stanovených pre vlastných štátnych príslušníkov právom štátu, v ktorom dochádza k usadeniu sa, pokiaľ ustanovenia kapitoly o pohybe kapitálu nestanovujú inak.“

Úvod

Pri zvyšujúcej sa miere medzinárodného obchodu a prehĺbovaní integrácie členských štátov Európskej únie predstavuje právo usadiť sa dôležitý prvok slobody pohybu v rámci jednotného trhu Európskej únie. V praxi čoraz častejšie dochádza k situáciám, kedy obchodné spoločnosti z rôznych dôvodov zvažujú svoj presun, vrátane presunu registrového sídla, zo štátu založenia obchodnej spoločnosti do iného členského štátu Európskej únie.

Slovenská právna úprava síce výslovne zakotvuje možnosť premiestnenia sídla v zákone č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Obchodný zákonník“),³ avšak v právnom poriadku absentuje právna úprava zakotvujúca konkrétny postup, ktorý je pri premiestnení sídla potrebné dodržať. O niečo lepšia situácia je v Českej republike, kde zákon č. 89/2012 Sb. Občanský zákoník a zákon č. 125/2008 Sb. o premenách obchodných spoločností a družstiev upravujú premiestnenie sídla pomerne komplexnejšie.

Vzhľadom na uvedené dôležitým zdrojom pri premiestnení sídla z jedného členského štátu Európskej únie do druhého členského štátu Európskej únie sú rozsudky Súdného dvora Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor EÚ“), predovšetkým Rozsudok Súdného dvora EÚ zo 16. decembra 2008 vo veci C-210/06 Cartesio Oktató és Szolgáltató bt. Zb. 2008 ECR I-9641 (ďalej len „**Cartesio**“) a Rozsudok Súdného dvora EÚ z 12. júla 2012 vo veci C-378/10 VALE Építési Kft. ECLI:EU:C2012:440 (ďalej len „**Vale**“).

JUDr. Veronika Michalíková, MBA

pôsobí ako advokátka v A|K|M|V advokátska kancelária s. r. o. a venuje sa prevažne oblasti obchodného práva. Je absolventkou Právnickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave a Franklin University, Ohio, USA.

Momentálne pôsobí ako externá doktorandka na Katedre obchodného práva a hospodárskeho práva Právnickej fakulty Univerzity P. J. Šafárika v Košiciach.

Ťažiskom článku je načrtnutie postupu a objasnenie niektorých praktických problémov premiestnenia sídla v podmienkach slovenského právneho poriadku v dôsledku nedostatočnosti právnej úpravy či už na národnej úrovni alebo na úrovni Európskej únie na konkrétnom príklade premiestnenia sídla obchodnej spoločnosti s právnou formou Korlátolt Felelősségű Társaság (obdoba slovenskej spoločnosti s ručením obmedzeným) z Maďarskej republiky na územie Slovenskej republiky.

Považujeme za potrebné uviesť, že v článku sa venujeme výhradne premiestneniu registrového sídla⁴ na rozdiel od premiestnenia ústredia či hlavného miesta podnikateľskej činnosti.

Slovenská právna úprava cezhraničného premiestnenia sídla obchodnej spoločnosti

Premiestnenie sídla zahraničnej právnickej osoby do tuzemska upravuje Obchodný zákonník v § 26, podľa ktorého môže zahraničná právnická osoba založená na účel podnikania *premiestniť svoje sídlo zo zahraničia na územie Slovenskej republiky v dvoch prípadoch: (i) ak tak ustanoví právo Európskej únie alebo (ii) ak to umožňuje medzinárodná zmluva, ktorou je Slovenská republika viazaná a ktorá bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom*,⁵ pričom to isté platí aj na premiestnenie sídla slovenskej právnickej osoby do zahraničia. V obidvoch uvedených prípadoch je premiestnenie sídla podľa slovenského práva účinné odo dňa jeho zápisu do obchodného registra.

Viacerí autori sa zhodujú, že žiadna medzinárodná zmluva, ktorá by upravovala cezhraničné premiestnenie sídla nebola (prinajmenšom medzi Slovenskou republikou alebo Českou republikou) prijatá. Slovenská odborná právna literatúra⁶ považuje toto ustanovenie za obsolentné a podobné názory sa objavujú aj v českých odborných kruhoch.⁷

Okrem vyššie uvedeného ustanovenia Obchodného zákonníka otázky premiestnenia sídla v rámci slovenského právneho poriadku bližšie neupravuje žiaden právny predpis, a to ani zákon č. 530/2008 Z. z. o obchodnom registri a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ani Vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 25/2004 Z. z., ktorou sa ustanovujú vzory tlačív na podávanie návrhov na zápis do obchodného registra a zoznam listín, ktoré je potrebné k návrhu na zápis priložiť (ďalej len „**Vyhláška**“). Žiadny právny predpis Slovenskej republiky neustanovuje náležitosti návrhu na zápis do obchodného registra, ani prílohy, ktoré je k návrhu potrebné priložiť, ani neuvádza, ktorý formulár návrhu na zápis do obchodného registra pre premiestnenie sídla zahraničnej právnickej osoby na územie Slovenskej republiky je potrebné predložiť (pretože, ako požaduje Vyhláška⁸ je potrebné návrh na zápis do obchodného registra podať výhradne na tlačivách, ktorých vzory tvoria jej prílohu). Tým vznikajú viaceré otázky, akým spôsobom je potrebné postupovať pri zápise premiestnenia tohto registrového sídla do slovenského obchodného registra.

Vzhľadom na právnu úpravu a v nadväznosti na slobodu usadiť sa zakotvenú vo vyššie citovaných článkoch 49 a 54 Zmluvy o Európskej únii možno konštatovať, že slovenské právne predpisy umožňujú premiestnenie sídla zahraničnej obchodnej spoločnosti na územie Slovenskej republiky bez potreby jej zrušenia a likvidácie v štáte odchodu (ďalej ako „premiestnenie sídla“) a to pod podmienkou opustenia legislatívy štátu odchodu, ako to potvrdzuje aj judikatúra Súdneho dvora EÚ vo veci Cartesio a Vale. Rovnaké názory zastáva aj slovenská odborná právna literatúra.⁹ Právny poriadok Slovenskej republiky však pre takýto postup nezakotvuje dostatočne podrobnú právnu úpravu.

Významné rozhodnutia Súdneho dvora EÚ vo veci premiestnenia sídla

Vzhľadom na uvedenú absenciu právnej úpravy predstavuje dôležitý zdroj informácií ohľadne postupu pri cezhraničnom premiestnení sídla obchodnej spoločnosti predovšetkým rozhodovacia činnosť Súdneho dvora EÚ.

2 Článok 54 (pôvodný článok 48 ZES) „So spoločnosťami založenými podľa zákonov členského štátu a ktoré majú svoje sídlo, ústredie alebo hlavné miesto podnikateľskej činnosti v Únii, sa pre účel tejto kapitoly zaobchádza rovnako ako s fyzickými osobami, ktoré sú štátnymi príslušníkmi členských štátov. Spoločnosťami sa rozumiejú spoločnosti založené podľa občianskeho alebo obchodného práva vrátane družstiev a iných právnických osôb podľa verejného alebo súkromného práva s výnimkou neziskových spoločností.“

3 Podľa 26 Obchodného zákonníka „Zahraničná právnická osoba založená na účel podnikania môže *premiestniť svoje sídlo zo zahraničia na územie Slovenskej republiky, ak tak ustanoví právo Európskej únie alebo ak to umožňuje medzinárodná zmluva, ktorou je Slovenská republika viazaná a ktorá bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom. To isté platí aj na premiestnenie sídla slovenskej právnickej osoby do zahraničia. Premiestnenie sídla podľa odseku 1 je účinné odo dňa jeho zápisu do obchodného registra.*“

4 Vid vyššie citovaný článok 54 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, ktorý rozoznáva sídlo, ústredie alebo hlavné miesto podnikateľskej činnosti. Rovnocosnosťou sídiel sa zaoberal rozsudok Súdneho Dvora EÚ z 5. 11. 2002 vo veci C-208/00 (Daily mail), ktorý konštatoval: „Je v rozpore s článkami 43 ES a 48 ES, ak spoločnosti založenej podľa práva členského štátu, na území ktorého má svoje štatutárne sídlo a na ktorú sa vzťahujú ustanovenia práva iného členského štátu,

ktoré považujú jej skutočné sídlo za premiestnené do tohto členského štátu, tento iný členský štát poprie právnú spôsobilosť a následne procesnú spôsobilosť voči svojim súdom potrebnú na to, aby sa mohla domáhať svojich práv vyplývajúcich zo zmluvy uzatvorenej so spoločnosťou usadenou v tomto štáte. Ak spoločnosť založená podľa práva členského štátu, na území ktorého má svoje štatutárne sídlo, vykonáva svoju slobodu usadiť sa v inom členskom štáte, články 43 ES a 48 ES ukladajú tomuto inému členskému štátu povinnosť rešpektovať právnú spôsobilosť a následne procesnú spôsobilosť, ktorú táto spoločnosť má na základe právnej úpravy štátu, v ktorom bola založená.”

5 Zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov, § 26.

6 Poznámka autora: napr. Prof. JUDr. Mária Patakyová, PhD. vyslovila tento názor v publikácii: PATAKYOVÁ, Mária, et al. 2010. *Obchodný zákonník. Komentár*. Praha: C. H. Beck. ISBN: 978-80-7400-314-1, str. 64

7 Poznámka autora: napr. prof. JUDr. Monika Pauknerová, CSc., DSc. vyslovila tento názor v publikácii: PAUKNEROVÁ, M., 2005. *Koliznoprávna úprava obchodných spoločností*. In: *Právni rozhledy*. č. 7, s. 249, ISSN 1210-6410.

8 podľa ust. § 2 Vyhlášky „Návrh na zápis údajov do obchodného registra, návrh na zápis zmeny zapísaných údajov a návrh na výmaz zapísaných údajov sa podávajú na tlačivách, ktorých vzory sú uvedené v prílohách.”

V odbornej právnej literatúre sa často spomína predovšetkým už vyššie zmienený rozsudok *Cartesio*, podľa ktorého: „V súčasnom stave práva Spoločenstva sa majú články 43 ES a 48 ES vykladať v tom zmysle, že v rozpore s nimi nie je právna úprava členského štátu, ktorá bráni spoločnosti založenej podľa vnútroštátneho práva tohto členského štátu premiestniť svoje sídlo do iného členského štátu, pričom by si ponechala svoje postavenie spoločnosti podliehajúcej vnútroštátnemu právu členského štátu, podľa ktorého právnej úpravy bola založená. Takýto prípad premiestnenia sídla spoločnosti založenej podľa práva členského štátu do iného členského štátu bez zmeny práva, ktoré sa na ňu vzťahuje, však musí byť odlišný od prípadu, keď ide o premiestnenie spoločnosti založenej v jednom členskom štáte do iného členského štátu so zmenou vnútroštátneho práva, ktoré sa na ňu vzťahuje, pričom v takom prípade sa spoločnosť zmení na formu spoločnosti upravenú vnútroštátnym právom členského štátu, do ktorého došlo k premiestneniu.” Rozsudok vo veci *Cartesio* načrtol, že pri cezhraničnom premiestnení sídla obchodnej spoločnosti **dôjde k zmene vnútroštátneho práva, ktorým sa „premiestnená spoločnosť“ bude riadiť a navyše, premiestnená spoločnosť zmení právnú formu na tú, ktorej úpravu pozná vnútroštátne právo štátu príchodu.**

„V dôsledku uvedeného názoru ESD sa v právnej praxi začali realizovať premiestnenia zapísaných sídiel spoločnosti, pri dodržaní postupnosti krokov, ktorá z judikátu vyplývala – **rozhodnutie o zmene právnej formy podľa národnej úpravy štátu, kde má byť sídlo premiestnené**, splnenie podmienok pre zápis do verejnoprávnej registratúry (napr. **získanie oprávnenia na predmet činnosti**) a samotný **zápis do obchodného registra**. Rozhodujúcou skutočnosťou pri zápise premiestnenia sídla podľa prípadu *Cartesio* je ponímanie účinkov zápisu zmeny sídla do obchodného registra. Sme toho názoru, že postup aplikovaný pri cezhraničnom zlúčení / splynutí by sa per analogiam legis mal aplikovať aj pri premiestnení sídla podľa *Cartesia*, najmä ohľadne zápisu sídla do obchodného registra zvoleného právneho poriadku.¹⁰

V zmysle uvedeného je potrebné, aby bolo premiestňujúce sa sídlo zapísané v ustanovenom registri štátu príchodu (na Slovensku obchodný register) a až následne vymazané z registra štátu odchodu. Aj keď v praxi sa v niektorých prípadoch postupovalo aj odlišne.“¹¹

Uvedené ďalej rozvinulo rozhodnutie Súdneho dvora EÚ vo veci *Vale*: „... cezhraničná premena vedie v hostiteľskom členskom štáte k založeniu spoločnosti podľa práva tohto členského štátu... v prípade neexistencie právnych predpisov Únie upravuje zápis v **hostiteľskom členskom štáte právo tohto štátu, ktoré tiež v zásade stanovuje dôkazy, ktoré musí spoločnosť žiadajúca o svoju premenu predložiť** a ktoré osvedčujú, že podmienky zlučiteľné s právom Únie a požadované členským štátom pôvodu boli v tejto súvislosti splnené... orgány hostiteľského štátu majú pri žiadosti o zápis spoločnosti na základe zásady efektivity **povinnosť náležite zohľadniť dokumenty vydané orgánmi členského štátu pôvodu**, ktoré osvedčujú, že táto spoločnosť skutočne konala v súlade s podmienkami tohto štátu, pokiaľ sú tieto v súlade s právom Únie.“ Pričom „články 49 ZFEÚ a 54 ZFEÚ sa majú v kontexte cezhraničnej premeny spoločnosti vykladať v tom zmysle, že **hostiteľský členský štát môže** určiť vnútroštátne právo príslušné na takúto operáciu **a uplatniť tak ustanovenia svojho vnútroštátneho práva týkajúce sa založenia a fungovania spoločnosti**, akými sú požiadavky súvisiace s vypracovaním účtovnej závierky a súpisu aktív.“¹²

Vychádzajúc z rozsudkov Súdneho dvora EÚ *Cartesio* a *Vale* sme toho názoru, že by sa malo postupovať podobne ako pri premene spoločnosti. Rozsudok ESD *Vale* hovorí o založení spoločnosti podľa práva členského štátu príchodu, rozsudok Súdneho dvora EÚ *Cartesio* načrtáva postup ako pri zmene právnej formy. Vzhľadom na rozsudok *Vale*, slovenský právny poriadok by mal stanoviť postup, ako aj prílohy, ktoré požaduje obchodný register k zápisu zahraničnej spoločnosti premiestňujúcej sídlo predložiť.

Aj keď uvedené dve rozhodnutia považujeme za ťažiskové, Súdny dvor EÚ sa aj v ďalších svojich rozhodnutiach venoval problematike premiestnenia sídla.¹³

Česká právna úprava cezhraničného premiestnenia sídla obchodnej spoločnosti

Česká republika, na rozdiel od mnohých iných členských štátov Európskej únie, disponuje pomerne ucelenou a podrobnou právnou úpravou premiestnenia sídla zo zahraničia na územie Českej republiky a rovnako aj z územia Českej republiky do zahraničia.

Právna úprava cezhraničného premiestnenia sídla je obsiahnutá v zákone č. 89/2012 Sb. Občanský zákoník (ďalej ako „NOZ“) a v zákone č. 125/2008 Sb. o premenách obchodných spoločností a družstiev (ďalej ako „zákon o premenách“) a v mnohom korešponduje s odporúčaniami pre Komisiu o dlho pripravovanej 14. smernici o práve obchodných spoločností.

NOZ v § 138 a nasledujúcich upravuje prenesenie sídla právnických osôb vo všeobecnosti. Uvedená právna úprava umožňuje, aby právnická osoba so sídlom v zahraničí premiestnila svoje sídlo do Českej republiky, pokiaľ to pripúšťa právny poriadok štátu, v ktorom má táto právnická osoba sídlo a pokiaľ nejde o zakázanú právnickú osobu v zmysle § 145 NOZ.¹⁴ Právnická osoba, ktorá premiestňuje svoje sídlo do Českej republiky si zvolí právnu formu českej právnickej osoby a jej právne pomery po premiestnení sídla sa budú riadiť českým právnym poriadkom.

NOZ upravuje aj premiestnenie sídla právnickej osoby z Českej republiky do zahraničia v prípade, že prenesenie sídla neodporuje verejnému poriadku a pokiaľ to pripúšťa právny poriadok štátu, do ktorého má byť sídlo premiestnené. Pre prípad premiestnenia sídla právnickej osoby z Českej republiky do zahraničia zakotvuje NOZ v rámci ochrany práv veriteľov povinnosť zverejnenia zámeru premiestnenia sídla spolu s uvedením adresy nového sídla a právnej formy po premiestnení sídla aspoň tri mesiace pred predpokladaným premiestnením sídla, pričom veritelia majú právo požadovať dostatočné zaistenie svojich nesplatených pohľadávok do dvoch mesiacov od zverejnenia, pokiaľ by premiestnením sídla malo dôjsť k zhoršeniu vymožitelnosti ich pohľadávok.¹⁵

Právna úprava zakotvená v zákone o premenách upravuje iba premiestnenie sídla obchodných spoločností a družstiev. V zmysle § 3 ods. 3 písm. d) uvedeného zákona: „*Při přeshraničním přemístění sídla zahraniční právnická osoba přemísťující sídlo do České republiky nebo česká společnost nebo družstvo přemísťující sídlo do jiného členského státu než České republiky.*“¹⁶ Vzhľadom na to, že členským štátom sa na účely zákona o premenách rozumie členský štát Európskej únie alebo iný štát tvoriaci Európsky hospodársky priestor, nevzťahuje sa táto právna úprava na tretie štáty.

Premiestnenie sídla je zákonom o premenách považované, ako aj fúzia spoločnosti alebo družstva, rozdelenie spoločnosti alebo družstva, prevod majetku na spoločníka a zmena právnej formy, za premenu spoločnosti / družstva.

Prenesenie sídla obchodnej spoločnosti do Českej republiky je upravené v § 384a a nasledujúcich zákona o premenách. Zahraničná právnická osoba môže premiestniť sídlo do Českej republiky bez toho, aby došlo k jej zániku a vzniku novej právnickej osoby, pokiaľ to nezakazujú právne predpisy štátu, v ktorom má sídlo, ani právne predpisy štátu, ktorým sa riadia jej vnútorné právne pomery. Pokiaľ by však spoločnosť pri premiestnení sídla do Českej republiky zmenila svoju právnu formu na českú spoločnosť alebo české družstvo, budú sa právne pomery takejto spoločnosti spravovať českým právnym poriadkom.

Po splnení všetkých zákonom požadovaných podmienok vydá notár osvedčenie pre zápis do obchodného registra pri premiestnení sídla do Českej republiky. Premiestnenie sídla nadobudne účinnosť dňom zápisu premiestnenia sídla do obchodného registra alebo dňom výmazu zo zahraničného obchodného registra (ak s tým zahraničný právny poriadok spája právne účinky zmeny právnej formy).

Čo sa týka premiestnenia sídla z Českej republiky do zahraničia, podľa právnej úpravy zákona o premenách, česká spoločnosť alebo družstvo môže premiestniť sídlo do iného členského štátu Európskej únie / Európskeho hospodárskeho priestoru bez toho, aby došlo k jej zániku a vzniku novej právnickej osoby, pričom ich osobný štatút aj právna forma sa po premiestnení sídla aj naďalej, pokiaľ to právny poriadok štátu, kde sa sídlo presúva umožňuje, spravujú českým právnym poriadkom.¹⁷

Vyjadrenia dotknutých slovenských orgánov verejnej moci

Vo veci premiestnenia sídla sme získali (nezáväznú) stanovisko Sekcie legislatívy, Odboru legislatívy občianskeho a obchodného práva Ministerstva spravodlivosti SR. Podľa obdržanej informácie z 12. 6. 2014: „*Pri cezhraničnej konverzii ide o takú zmenu právnej formy, kedy spoločnosť založená v jednom členskom štáte podľa práva tohto štátu sa rozhodne zmeniť svoju právnu formu*

9 Poznámka autora: napr. Mgr. Tomáš Strapec v článku: STRAPEC, T., 2012. Cezhraničné premiestnenie sídla obchodnej spoločnosti. In: Všehrd. [online], ISSN 1801-3678. Dostupné na: (<http://casopis.vsehrd.cz/2012/04/cezhranicne-premistenie-sidla-obchodnej-spolocnosti/>). PATAKYOVÁ, Mária, et al. 2010. *Obchodný zákonník. Komentár*. Praha: C. H. Beck. ISBN: 978-80-7400-314-1, s. 64.

10 PATAKYOVÁ, Mária, et al. 2010. *Obchodný zákonník. Komentár*. Praha: C. H. Beck. ISBN: 978-80-7400-314-1, s. 64 a 65.

11 PATAKYOVÁ, Mária, et al. 2010. *Obchodný zákonník. Komentár*. Praha: C. H. Beck. ISBN: 978-80-7400-314-1, s. 64 a 65.

12 PATAKYOVÁ, Mária, et al. 2010. *Obchodný zákonník. Komentár*. Praha: C. H. Beck. ISBN: 978-80-7400-314-1, s. 64 a 65.

13 Rozsudok Súdneho dvora EÚ z 5. 11. 2002 vo veci C-208/00 Überseering BV v. Nordic Construction Company Baumanagement GmbH (NCC) [2002] ECR I-9943, Rozsudok Súdneho dvora EÚ z 27. 9. 1988 vo veci C 81/87 – The Queen v HM Treasury and Commissioner of Inland Revenue, ex parte Daily Mail and General Trust PLC, Rozsudok Súdneho dvora EÚ z 9. 3. 1999 vo veci C-212/97 – Centros Ltd. Erhvervs-og Selskabsstyrelsen, Rozsudok Súdneho dvora EÚ z 30. 9. 2003 vo veci C-167/01 – Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Amsterdam and Inspire Art Ltd.

14 Zakázanou právnickou osobou v zmysle ustanovenia 145 NOZ je „právnická osoba, ktorej účelom je porušenie práva alebo dosiahnutie nejakého cieľa nezákonným spôsobom, hlavne pokiaľ je jej účelom popretie alebo obmedzenie osobných, politickým alebo iných práv osôb pre ich národnosť, pohlavie, rasu, pôvod, politické alebo iné zmýšľanie, náboženské vyznanie a sociálne postavenie, podnecovanie nenávisťi a neznášanlivosti podpora násillia alebo riadenie orgánu verejnej moci alebo výkonu verejnej správy bez zmocnenia zákonom“.

15 Zákon č. 89/2012 Sb. Občiansky zákoník.

16 Zákon č. 125/2008 Sb. o preměnách obchodných spoločností a družstev, § 3.

17 125/2008 Sb. o preměnách obchodných spoločností a družstev.

18 Nariadenie Rady (EHS) č. 2137/85 z 25. júla 1985 o Európskom zoskupení hospodárskych záujmov (EZHZ) v čl. 13 zakotvuje, že: „Sídlo zoskupenia môže byť premiestnené v rámci spoločenstva.“ Premiestnenie sídla európskej spoločnosti upravuje zákon č. 562/2004 Z. z. o európskej spoločnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov a premiestnenie sídla európskeho družstva je upravené v zákone č. 91/2007 Z. z. o európskom družstve.

na právnu formu upravenú právnym poriadkom tohto druhého členského štátu a premiestniť si doň aj svoje registrované sídlo... Takáto zmena právnej formy nesmie byť oproti zmene právnej formy v prípade bez cezhraničného prvku znevýhodnená, ale ani zvýhodnená. Možnosť uskutočnenia zmeny právnej formy nie je vylúčená ani tým, že v tejto oblasti neexistuje sekundárne úijné právo. V zmysle uvedeného tak môže zahraničná právnická osoba zmeniť svoju právnu formu na jednu z právnych foriem v zmysle zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník. Musia však byť splnené všetky podmienky stanovené v § 69b Obchodného zákonníka, ktorý upravuje zmenu právnej formy obchodnej spoločnosti. Máme za to, že v takomto prípade sa návrh na zápis zmeny právnej formy podáva doplnený o tie dokumenty, ktoré právny poriadok vyžaduje pre zápis danej právnej formy obchodnej spoločnosti, nakoľko aj v zmysle európskej judikatúry je zapisujúci členských štát oprávnený určovať podmienky existencie spoločnosti.“

Praktický postup pri cezhraničnom prenesení sídla obchodnej spoločnosti

Ako sme načrtli v úvode článku, v praxi sme sa stretli s prípadom premiestnenia sídla maďarskej spoločnosti na územie Slovenskej republiky a participovali na procese zápisu do slovenského obchodného registra.

Pri premiestnení sídla zahraničnej spoločnosti z Maďarskej republiky sme postupovali podľa vyššie uvedených záverov Súdneho dvora EÚ **s návrhom zapísania akoby novej spoločnosti s právnou formou obdobnou maďarskej zahraničnej spoločnosti** do obchodného registra. Podaniu návrhu na zápis do obchodného registra predchádzalo prijatie rozhodnutí v štáte inkorporácie (najmä rozhodnutia o premiestnení sídla maďarskej spoločnosti spoločníkom spoločnosti spolu so schválením slovenskej spoločenskej zmluvy, ktorá upravila podmienky, ktorými sa bude premiestnená spoločnosť na území Slovenskej republiky riadiť vzhľadom na opustenie právneho poriadku štátu inkorporácie) a na základe takto schváleného dokumentu nasledovalo získanie podnikateľského oprávnenia podľa slovenských právnych predpisov (osvedčenia z príslušného okresného úradu, odboru živnostenského podnikania). Schválená zakladateľská listina obsahujúca všetky náležitosti v zmysle slovenského právneho poriadku bola podkladom pre získanie oprávnenia na činnosť pre slovenskú spoločnosť s ručením obmedzeným a vydanie osvedčenia na podnikateľskú činnosť bolo uskutočnené v zákonnej lehote bez potreby predkladania ďalších dokumentov. Upozorňujeme, že zakladateľská listina musela obsahovať aj informáciu o cezhraničnom premiestnení sídla zahraničnej spoločnosti, pričom táto spoločnosť bola bližšie špecifikovaná, ako kvázi právny predchodca slovenskej spoločnosti.

Následne bol podaný návrh na zápis novej spoločnosti s ručením obmedzeným do obchodného registra na formulári č. 7 tvoriaceho prílohu Vyhlášky. Tento návrh, podaný na tlačive pre zápis novej spoločnosti s ručením obmedzeným, však nie je prispôbostený potrebám zápisu premiestnenia sídla zahraničnej spoločnosti, pretože neobsahuje možnosť vpísania žiadnej poznámky poukazujúcej na skutočnosť, že ide o premiestnenie sídla. K návrhu boli predložené prílohy vyžadované najmä v § 11 Vyhlášky. Paradoxne však bol návrh odmietnutý z dôvodu, že podľa názoru príslušného súdu „Právo Európskej únie umožňuje cezhraničné premiestnenie sídla len v prípade nadnárodných právnych foriem.¹⁸“ Ďalej bolo dôvodené, že „vychádzajúc z ust. § 26 ods. 1 Obchodného zákonníka právo SR priamo neumožňuje premiestnenie sídla mimo územie SR, ale len v prípade, ak by to umožňovala medzinárodná zmluva alebo ustanovilo právo Európskych spoločenstiev, čo však zatiaľ nie je naplnené, nakoľko 14. Smernica o práve obchodných spoločností, ktorá by obsahovala spôsob zápisov v takomto prípade nie je ešte prijatá a iba aplikácia článkov 49 a 54 Zmluvy o fungovaní EÚ sa javí ako nedostatočná, pretože neumožňuje vykonanie príslušného zápisu v obchodnom registri. Vychádzajúc z horeuvedeného nie sú splnené podmienky na vykonanie zápisu údajov do OR vzhľadom na neexistenciu zákonného predpisu ohľadne spôsobu a podmienok vykonania zápisu v dôsledku premiestnenia sídla z jedného členského štátu EÚ do jej iného štátu.“

Pri podaní návrhu sa tak objavili problémy prameniace z neexistencie harmonizovanej právnej úpravy na úrovni Európskej únie, ktoré mali byť v minulosti vyriešené prijatím Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2005/56/ES z 26. októbra 2005 o cezhraničných zlúčeníach

alebo splynutiach kapitálových spoločností Ú. v. L 310, 25. 11. 2005 (ďalej ako „14. smernica“). Na znení 14. smernice sa pracovalo už od prvej polovice deväťdesiatych rokov, ale „legislatívne práce na jej návrhu boli zastavené, a to najmä s ohľadom na rozrastajúcu sa judikatúru Súdneho dvora EÚ k slobode usadzovania sa, ale aj vzhľadom na existenciu alternatívnych modelov cezhraničného presunu sídla (cezhraničné fúzie).“¹⁹ V zmysle Uznesenia Európskeho parlamentu z 2. februára 2012 s odporúčaniami pre Komisiu o 14. smernici o práve obchodných spoločností o cezhraničnom premiestňovaní sídiel spoločností (2011/2046(INI)) sa 14. smernica mala vzťahovať na kapitálové spoločnosti a mala zabezpečiť vhodné riešenie otázky oddelenia sídla a administratívneho sídla spoločnosti.²⁰ 14. smernica mala umožniť, aby spoločnosti, ktoré presúvajú svoje sídlo do iného členského štátu nestratili svoju právnu subjektivitu, ale aby boli transformované na spoločnosti, ktoré sa riadia právom hostiteľského členského štátu bez nutnosti ukončenia prevádzky. Premiestnením sídla do iného členského štátu pritom nemalo dochádzať k obchádzaniu právnych, sociálnych ani fiškálnych pravidiel a podmienok členského štátu, z ktorého sa sídlo premiestňuje. Premiestnenie sa malo realizovať daňovo neutrálnym spôsobom v súlade s ustanoveniami smernice 90/43/EHS.²¹

To, že premiestnenie sídla z územia členského štátu na územie Slovenskej republiky pripúšťa právo Európskej únie je nespochybniteľné. Preto podané námietky proti odmietnutiu vykonania zápisu boli zo strany sudcu zamietnuté tentoraz z dôvodu neúplnosti návrhu a jeho príloh, čím došlo k posunu o krok vpred s očakávaním stanovenia presných podmienok požadovaných podľa slovenského vnútroštátneho práva. Okresný súd dôvodil, že „z návrhu nevyplýva, že sa jedná o zápis spoločnosti do obchodného registra po premiestnení sídla zahraničnej osoby.“ Uvedené požadoval súd zahrnúť aj do zakladateľskej listiny spoločnosti, čím mal byť deklarovaný vzťah k zahraničnej právnickej osobe, ktorá premiestňuje svoje sídlo. Znenie zakladateľskej listiny malo byť podľa súdu tiež uvedené v rozhodnutí jediného spoločníka zahraničnej spoločnosti, ktorým sa rozhodlo o premiestnení sídla (a tým o zmene právnej formy na slovenskú obchodnú spoločnosť). Požadované dokumenty boli ako prílohy k odvolaniu voči uzneseniu o zamietnutí námietok proti odmietnutiu vykonania zápisu doložené a v samotnom odvolaní bol doplnený návrh o presné označenie premiestňujúcej osoby, ako aj o skutočnosť, že ide o zápis do obchodného registra po premiestnení sídla. Následne krajský súd zrušil uznesenie okresného súdu a vrátil vec na ďalšie konanie. Navyše, krajský súd v odôvodnení svojho uznesenia uviedol, že „...ak návrh na zápis nie je úplný, oznámenie vyššieho súdneho úradníka má presne špecifikovať, aké vady má návrh, ako tieto vady je potrebné odstrániť a aké konkrétne listinné dôkazy má navrhovateľ predložiť registrovému súdu.“

Konanie sa tak vrátilo na okresný súd, ktorý znova vydal uznesenie o zamietnutí námietok, avšak tentoraz obsahovalo poučenie, že údaje premiestnenia sídla by mali byť uvedené **v iných ďalších skutočnostiach**, pretože „tlačivo, na ktorom sa návrh na zápis do obchodného registra podáva na súd neobsahuje kolónku, v ktorej by mohli byť tieto údaje uvedené.“ Slovenský súd takisto vyžadoval predloženie dokumentu potvrdzujúceho schválenie znenia zakladateľskej listiny spoločnosti, ktorá má byť po premiestnení sídla zapísaná v slovenskom obchodnom registri a obsahujúceho text tejto listiny.

Jedným zo vzniknutých problémov, ktorý sme zaznamenali, bol problém s formulárom, ktorým sa navrhujú zapísať údaje do slovenského obchodného registra, pretože formulár nie je úplný, lebo z neho nevyplýva, že ide o zápis spoločnosti do obchodného registra po premiestnení sídla zahraničnej osoby. Navyše, aj samotný slovenský súd vyžadoval, aby zo zápisu v obchodnom registri bolo zrejme, že ide o spoločnosť, ktorá premiestňuje sídlo, ako aj presné označenie premiestňujúcej osoby. Súd tiež uviedol, že tieto údaje by mali byť uvedené v iných ďalších právnych skutočnostiach, avšak viackrát pripustil, že návrh na zápis do obchodného registra neobsahuje kolónku, v ktorej by mohli byť tieto údaje uvedené. Aj túto požiadavku sa podarilo naplniť a nedostatky zhojiť pripojením **vlastného návrhu na zápis** vypracovaného podľa formulára č. 7, avšak doplneného o ďalšie právne skutočnosti. Autoremedúrou okresný súd zmenil vlastné rozhodnutie a povolil zápis v rozsahu nami vypracovaného návrhu pripojeného k odvolaniu.

Vychádzajúc z písomností vydaných maďarskými úradmi, rozhodnutie registrového súdu o zápise nástupníckej spoločnosti, na ktorom ako predchodca bude uvedená „maďarská“ spoločnosť s ručením obmedzeným, je potrebné predložiť v štáte pôvodu a môže dôjsť k výmazu maďarskej spoločnosti z maďarského obchodného registra a tiež k zaslaniu dokumentácie ob-

19 OVEČKOVÁ, Oľga et al. 2017. *Obchodný zákonník. Veľký komentár*. Zväzok I. Bratislava: Wolters Kluwer s. r. o., ISBN 978-80-8168-573-6, str. 239.

20 Uznesenie Európskeho parlamentu z 2. februára 2012 s odporúčaniami pre Komisiu o 14. smernici o práve obchodných spoločností o cezhraničnom premiestňovaní sídiel spoločností (2011/2046(INI)).

21 Uznesenie Európskeho parlamentu z 2. februára 2012 s odporúčaniami pre Komisiu o 14. smernici o práve obchodných spoločností o cezhraničnom premiestňovaní sídiel spoločností (2011/2046(INI)).

chodnému registru nástupníckej spoločnosti. Aj vzhľadom na takúto požiadavku maďarského súdu bolo potrebné od slovenského obchodného registra požadovať zápis uvedenej skutočnosti do slovenského registra.

Podľa našej vedomosti je v súčasnosti na území Slovenskej republiky v obchodnom registri dvoch súdov registrovaných už pár spoločností, ktoré premiestnili svoje registrované sídlo na územie SR.

Dôležité je tiež upozorniť, že postup, ktorý je vyššie opísaný, nevylučuje aj pripustenie inej alternatívnej riešenia nedostatkov právnej úpravy a nemusí byť ostatnými súdmi plne akceptovaný.

Záver

Absencia harmonizovanej právnej úpravy premiestnenia sídla v rámci Európskej únie, ako aj nedostatočnosť právnej úpravy premiestnenia sídla vo viacerých členských štátoch EÚ/EHP (vrátane Slovenskej republiky) so sebou prináša viaceré praktické problémy a predstavuje značnú prekážku uplatňovania slobody pohybu právnických osôb v rámci jednotného trhu.

Vzhľadom na dôvodný predpoklad, že v rámci rozvoja medzinárodného obchodu a tiež prehĺbovania integrácie členských štátov EÚ/EHP bude záujem o cezhraničné premiestňovanie sídiel v najbližších rokoch narastať, vzrastá potreba prijatia adekvátnej právnej úpravy, tak na úrovni Európskej únie, ako aj na národnej úrovni. Predlohou slovenskej právnej úpravy premiestnenia sídla by do určitej miery mohla byť súčasná česká právna úprava.

Pokiaľ nedôjde k prijatiu primeranej právnej úpravy, aj naďalej bude potrebné vychádzať predovšetkým z výkladu rozhodnutí ESD a nedôjde k odstráneniu právnej neistoty obchodných spoločností, ktoré premiestnenie sídla zamýšľajú. ■

Bibliografia

Nariadenie Rady (EHS) č. 2137/85 z 25. júla 1985 o Európskom zoskupení hospodárskych záujmov (EZH)

OVEČKOVÁ, Oľga et al. 2017. *Obchodný zákonník. Veľký komentár. Zväzok I.* Bratislava: Wolters Kluwer s. r. o., ISBN 978-80-8168-573-6

PATAKYOVÁ, Mária, 2010. *Obchodný zákonník. Komentár.* 3. vydanie. Praha: C. H. Beck, 1219 s. ISBN: 978-80-7400-314-1.

PAUKNEROVÁ, M., 2005. Koliznoprávna úprava obchodných spoločností. In: *Právni rozhledy*. č. 7, s. 249, ISSN 1210-6410

Rozsudok Súdneho dvora EÚ zo 16. decembra 2008 vo veci C-210/06 *Cartesio Oktató és Szolgáltató* bt. Zb. 2008 ECR I-9641

Rozsudok Súdneho dvora EÚ z 12. júla 2012 vo veci C-378/10 *VALE Építési Kft.* ECLI:EU:C2012:440

STRAPEC, T., 2012. Cezhraničné premiestnenie sídla obchodnej spoločnosti. In: *Všehrd*. [online], ISSN 1801-3678

Uznesenie Európskeho parlamentu z 2. februára 2012 s odporúčaniami pre Komisiu o 14. smernici o práve obchodných spoločností o cezhraničnom premiestňovaní sídiel spoločností (2011/2046(INI))

Vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 25/2004 Z. z., ktorou sa ustanovujú vzory tlačív na podávanie návrhov na zápis do obchodného registra a zoznam listín, ktoré je potrebné k návrhu na zápis priložiť

Zákon č. 89/2012 Sb. Občiansky zákoník

Zákon č. 125/2008 Sb. o premenách obchodných spoločností a družstiev

Zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov

Zmluva o fungovaní Európskej únie

RESUMÉ

Cezhraničné premiestnenie sídla obchodnej spoločnosti z hľadiska praxe

Ťažiskom článku je načrtnutie postupu a objasnenie niektorých praktických problémov premiestnenia sídla v podmienkach slovenského právneho poriadku v dôsledku nedostatočnosti právnej úpravy či už na národnej úrovni alebo na úrovni Európskej únie na konkrétnom príklade premiestnenia sídla obchodnej spoločnosti s právnou formou Korlátolt Felelősségű Társaság (obdoba slovenskej spoločnosti s ručením obmedzeným) z Maďarskej republiky na územie Slovenskej republiky.

SUMMARY

Cross-Border Transfer of Company's Registered Office in Terms of Practice

The article focuses on outlining the procedure of a company's registered office transfer in the context of Slovak legislation, and on clarifying some practical issues caused by insufficiencies of legal regulation both at the national and EU levels. The theory is illustrated by a practical example of a registered office transfer of a company in form of Korlátolt Felelősségű Társaság (equivalent to a Slovak limited liability company) from Hungary to the Slovak Republic.

ZUSAMMENFASSUNG

Grenzüberschreitende Verlegung des Sitzes einer Handelsgesellschaft vom Sichtpunkt der Praxis

Der Schwerpunkt dieses Artikels liegt in der Abfassung der Vorgangsweise und in der Auslegung von einigen praktischen Fragen bei der Verlegung des Firmensitzes unter den Bedingungen der slowakischen Rechtsordnung infolge der unvollkommenen Rechtsregelung ob auf der nationalen Ebene oder auf der Ebene der Europäischen Union, und zwar auf einem konkreten Beispiel der Verlegung des Sitzes einer Handelsgesellschaft mit der Rechtsform Korlátolt Felelősségű Társaság (analog der slowakischen Gesellschaft mit beschränkter Haftung) aus der Ungarischen Republik auf das Gebiet der Slowakischen Republik.

Z JUDIKATÚRY SÚDNEHO DVORA EURÓPSKEJ ÚNIE

Obchodný zástupca a vrátenie provízie pri čiastočnom nerealizovaní zmluvy medzi zastúpeným a treťou osobou

1. Článok 11 ods. 1 prvá zarážka smernice Rady 86/653/EHS z 18. decembra 1986 o koordinácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa samostatných obchodných zástupcov sa má vykladať v tom zmysle, že sa vzťahuje nielen na prípady úplnej nerealizácie zmluvy uzatvorenej medzi zastúpeným a treťou osobou, ale tiež na prípady čiastočnej nerealizácie tejto zmluvy, teda že sa nedosiahne predpokladaný objem obchodov alebo že táto zmluva nebude trvať predpokladaný čas.
2. Článok 11 ods. 2 a 3 smernice 86/653 sa má vykladať v tom zmysle, že ustanovenie zmluvy o obchodnom zastúpení, podľa ktorého je zástupca povinný vrátiť pomernú časť svojej provízie v prípade čiastočnej nerealizácie zmluvy uzavretej medzi zastúpeným a treťou osobou, nie je „odchýlením v neprospech obchodného zástupcu“ v zmysle článku 11 ods. 3 tejto smernice, pokiaľ časť provízie, ktorá sa musí vrátiť, je primeraná rozsahu nerealizovanej zmluvy a pod podmienkou, že nerealizácia tejto zmluvy nie je dôsledkom okolností, ktoré sú pričítateľné zastúpenému.
3. Článok 11 ods. 1 druhá zarážka smernice 86/653 sa má vykladať v tom zmysle, že pojem „okolnosti, ktoré sú pričítateľné zastúpenému“ sa nevzťahuje len na právne dôvody bezprostredne vedúce k ukončeniu zmluvy uzatvorenej medzi zastúpeným a treťou osobou, ale vzťahuje sa na všetky právne a skutkové okolnosti, ktoré sú pripísateľné zastúpenému, ktoré zapríčinili nerealizáciu zmluvy.¹

Rozsudok Súdneho dvora zo 17. mája 2017
vo veci C-48/16, ERGO Poistovňa – EU:C:2017:377

¹ Rozsudky Súdneho dvora sú záväzné v celom rozsahu. Právne vety, ktoré budú v rubrike uvádzať jednotlivé judikáty, preto nemajú iný účel, než zvýrazniť základné právne závery, ku ktorým Súdny dvor v konkrétnej veci dospel.

Tento rozsudok je reakciou na tridsiaty tretí návrh slovenských súdov na začatie konania o prejudiciálnej otázke. Okresný súd Dunajská Streda sa tentoraz pýtal na výklad smernice Rady 86/653/EHS z 18. decembra 1986 o koordinácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa samostatných obchodných zástupcov (ďalej len „smernica 86/653“) pre potreby rozhodnutia o žalobe spoločnosti ERGO Poistovňa, a. s. (ďalej len „ERGO“) podanej proti pani Barlíkovej o zaplatenie 11 421,42 eur z dôvodu vrátenia provízií, ktoré jej ERGO zálohovo zaplatila na základe zmluvy označenej ako „Zmluva o sprostredkovaní s viazaným finančným agentom.“ Pani Barlíková mala na základe tejto zmluvy, ktorá odkazovala na § 642 Obchodného zákonníka upravujúci zmluvu o sprostredkovaní, vykonávať „sprostredkovanie v sektore poistenia“ v prospech spoločnosti ERGO. Za uzavretie každej poistnej zmluvy dostávala províziu zodpovedajúcu percentuálnej časti poistnej sumy alebo ročného poistného. Právo na zálohové vyplatenie provízie jej vzniklo hneď po uzavretí zmluvy s klientom, pričom

nárok na províziu sa stal definitívny len vtedy, ak nedošlo k ukončeniu poistnej zmluvy do troch, resp. piatich rokov. Ďalej zo zmluvy o zastupovaní vyplývalo, že ak klient nezaplatí poistné za prvé mesiace trvania poistnej zmluvy, nárok na províziu zaniká a v prípade, ak klient prestane s platením poistného po uplynutí prvých troch mesiacov trvania poistnej zmluvy, provízia sa pomerne zníži.

Niektorí klienti, ktorí prostredníctvom pani Barlíkovej uzavreli so spoločnosťou ERGO poistné zmluvy, však následne prestali platiť poistné, v dôsledku čoho tieto zmluvy podľa § 801 Občianskeho zákonníka zo zákona zanikli a spoločnosť ERGO žiadala od pani Barlíkovej vrátenie vyplatených zálohových provízií. Pani Barlíková tvrdí, že zánik poistných zmlúv spôsobilá svojím správaním sa voči klientom spoločnosť ERGO.

Za týchto okolností predložil Okresný súd Dunajská Streda Súdnemu dvoru tri prejudiciálne otázky týkajúce sa výkladu článku 11 smernice 86/653, ktorý upravuje otázku zániku nároku na províziu. Je zrejmé, že smernica 86/653 nemôže mať v tomto prípade priamy účinok, ale získaný výklad poslúži pri aplikácii § 662 Obchodného zákonníka, ktorý je odrazom článku 11 smernice 86/653 v našom právnom poriadku.

Súdny dvor sa pred tým, ako zodpovedal prejudiciálne otázky, musel vysporiadať s otázkou svojej právomoci. Smernica 86/653 sa totiž v zmysle jej článku 1 ods. 2 týka len obchodných zástupcov dojednávajúcich nákup a predaj tovaru. Obchodní zástupcovia, ktorí predávajú služby (čo je aj prípad poistných služieb), tak nepatria do vecnej pôsobnosti smernice 86/653. V súvislosti s obchodnými zástupcami predávajúcimi služby by teda malo ísť o čisto vnútornú situáciu, v dôsledku čoho by Súdny dvor nemal mať právomoc odpovedať na položené prejudiciálne otázky. Lenže Súdny dvor už opakovane rozhodol, že pokiaľ vnútroštátna právna úprava prispôsobí riešenie situácií, ktoré sú čisto vnútornou záležitosťou, riešeniam upraveným právom Únie, existuje jasný záujem na tom, aby sa s cieľom predísť budúcim rozdielom vo výklade vykladali ustanovenia alebo pojmy prebraté z práva Únie jednotným spôsobom bez ohľadu na podmienky, za ktorých sa majú uplatniť.² A to je práve prípad § 652 a nasledujúcich Obchodného zákonníka, ktoré predstavujú transpozíciu smernice 86/653, pričom sa však slovenský zákonodarca rozhodol nerobiť rozdiel medzi obchodnými zástupcami predávajúcimi tovar a tými, ktorí predávajú služby, a podriadil ich pod rovnaký právny režim predpokladaný smernicou 86/653.³

Prvá prejudiciálna otázka smerovala k zisteniu, či sa má článok 11 ods. 1 prvá zarážka smernice 86/653, v zmysle ktorého nárok na províziu zanikne, iba ak nedôjde k realizácii zmluvy medzi treťou stranou a zastúpeným, vykladať tak, že sa vzťahuje iba na prípady úplnej nerealizácie zmluvy medzi zastúpeným a treťou osobou. Súdny dvor poukázal na rozdiel v slovenskej verzii uvedeného ustanovenia smernice v porovnaní s väčšinou iných jazykových verzií, ktoré obsahujú aj slovné spojenie „v rozsahu“, čo naznačuje, že k zániku nároku na províziu dôjde nielen v prípade úplnej nerealizácie zmluvy, ale aj v prípade jej čiastočnej nerealizácie. Vychádzajúc z konštantnej judikatúry Súdneho dvora je potrebné v prípade rozdielov medzi jednotlivými jazykovými verziami smernice zistiť jej správny obsah vzhľadom na jej systematicku a účel.⁴

Pokiaľ ide o systematicku smernice 86/653, Súdny dvor poukázal na článok 7 upravujúci vznik nároku na províziu a článok 10 upravujúci splatnosť provízie. Vyplýva z nich, že provízia je splatná postupne podľa realizácie zmlúv, pričom pokiaľ ide o dlhodobé zmluvy s postupným plnením, akými sú aj poistné zmluvy, provízia sa rozvrhne na časové úseky. Ak je však provízia splatná len pomerne podľa realizácie týchto transakcií, nárok na províziu zaniká, pokiaľ sa tieto transakcie nerealizovali. Článok 11 ods. 1 prvá zarážka smernice 86/653 sa má preto vykladať tak, že sa vzťahuje aj na prípady čiastočnej nerealizácie zmluvy uzavretej medzi zastúpeným a treťou osobou.

Čo sa týka cieľa smernice 86/653, Súdny dvor sa domnieva, že taký výklad článku 11 ods. 1 prvá zarážka smernice, v zmysle ktorého by sa uvedené ustanovenie týkalo výlučne prípadov úplnej nerealizácie zmluvy, by smeroval proti cieľu tejto smernice, ak by sa zástupcovia v prípade dlhodobých zmlúv garantovali celá provízia hneď na začiatku realizácie zmlúv bez toho, aby sa zohľadnila možnosť ich čiastočnej nerealizácie.

Odpoveď na prvú prejudiciálnu otázku predznamenala aj odpoveď na druhú otázku, ktorou sa vnútroštátny súd pýtal, či ustanovenie zmluvy o obchodnom zastúpení, podľa ktorého je zástupca povinný vrátiť pomernú časť svojej provízie v prípade čiastočnej nerealizácie zmluvy uzavretej medzi zastúpeným a treťou osobou, je „odchýlením v neprospech obchodného

2 Napríklad rozsudok Súdneho dvora z 3. decembra 2015 vo veci C-338/14, Quenon K., EU:C:2015:795, bod 17.

3 V tejto súvislosti treba ešte pripomenúť, že zmluva medzi ERGO a pani Barlíkovou síce bola označená ako zmluva o sprostredkovaní, ale Súdny dvor vychádzal z tvrdenie vnútroštátneho súdu, že napriek označeniu je potrebné túto zmluvu vzhľadom na jej obsah považovať za zmluvu o obchodnom zastúpení.

4 Napríklad rozsudok Súdneho dvora z 1. marca 2016 v spojených veciach C-443/14 a C-444/14, Alo a Osso, EU:C:2016:127, bod 27.

zástupcu“ v zmysle článku 11 ods. 3 smernice 86/653. Ako už bolo uvedené, článok 11 ods. 1 totiž stanovuje dôvody zániku nároku na províziu, ktoré v zmysle ods. 3 môžu byť zmenené zmluvou medzi obchodným zástupcom a zastúpeným, ale nesmie to byť v neprospech obchodného zástupcu. Vzhľadom na odpoveď na prvú prejudiciálnu otázku nie je možné považovať povinnosť vrátiť pomernú časť provízie v prípade čiastočnej nerealizácie zmluvy za odchýlenie sa v neprospech zástupcu. Súdny dvor však ešte upresnil, že povinnosť vrátiť províziu musí byť striktné primeraná rozsahu nerealizovanej zmluvy. Povinnosť vrátiť pomerne vyššiu časť provízie, než bol rozsah nerealizovanej zmluvy, by už znamenala odchýlenie v neprospech zástupcu, ktoré je článkom 11 ods. 3 smernice 86/653 zakázané.

Podstatou tretej prejudiciálnej otázky bolo zistenie, či sa má druhá podmienka zániku nároku na províziu upravená v článku 11 ods. 1 druhá zarážka smernice 86/653, v zmysle ktorej k nerealizácii zmlúv medzi zastúpeným a treťou osobou nesmie dôjsť v dôsledku viny zastúpeného, vzťahovať iba na právne dôvody vedúce k ukončeniu zmluvy (v prípade sporu riešeného vnútroštátnym súdom to je nezaplatenie poistného), alebo aj na všetky právne a skutkové okolnosti prítateľné zastúpenému (pani Barlíková poukazuje pred vnútroštátnym súdom na skutočnosť, že k nezaplateniu poistného pristúpili klienti v dôsledku nevhodného správania sa spoločnosti ERGO voči nim).

Súdny dvor pri svojej odpovedi znovu vychádzal z cieľa smernice 86/653, ktorým je chrániť obchodného zástupcu. Ak by sa pri skúmaní dôvodov, ktoré viedli k ukončeniu zmluvy, skúmali len právne dôvody bez ohľadu na skutkové a právnych okolností, ktoré vysvetľujú toto ukončenie, nebolo by to v súlade s uvedeným cieľom. Mohli by tak existovať situácie, v ktorých by sa zastúpený mohol vyhnúť zaplateniu provízie, pričom toto ukončenie zmluvy by bolo dôsledkom jeho vlastného správania. Preto je podľa Súdneho dvora úlohou vnútroštátneho súdu, aby zohľadnil všetky skutkové okolnosti v danej veci, a to nad rámec samotného neplnenia povinnosti zo strany poistníkov zaplatiť poistné vzťahujúce sa na uzavretú poistnú zmluvu, s cieľom zistiť, či nerealizácia týchto zmlúv nie je prítateľná spoločnosti ERGO.

Rozhodnutie spracovala: **doc. JUDr. Martina Jánošíková, Ph.D.**

*Ústav medzinárodného práva a európskeho práva
Právnickej fakulty UPJŠ v Košiciach*

Z JUDIKATÚRY EURÓPSKEHO SÚDU PRE ĽUDSKÉ PRÁVA

Preverovanie bankového účtu advokáta ako porušenie profesijného tajomstva a práva na súkromie

Vyžiadanie informácie prokuratúrou od banky o pohyboch na účtoch advokátskej kancelárie a advokáta vymedzený iba určitým časovým obdobím bez toho, aby takýto postup bol nariadený súdom a bez uplatnenia osobitných procesných záruk na ochranu advokátskeho tajomstva, ktorého dôsledkom bolo získanie informácií týkajúcich sa klientov advokáta, ich následné sprístupnenie a ďalšie uchovávanie bez dostatočných procesných záruk, je zásahom do práva advokáta na súkromie, ktorý nie je primeraný a nie je nevyhnutný v demokratickej spoločnosti, hoci bol vykonaný za účelom preverenia podozrenia pri vyšetrovaní organizovaného podvodu, v ktorom podozrivým bol klient advokáta.

Rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Sommer proti Nemecku zo dňa 27. apríla 2017 týkajúci sa sťažnosti č. 73607/13

Dotknuté ustanovenie:

- Článok 8 (právo na ochranu súkromného života) Európskeho dohovoru o ľudských právach¹

V prípade Sommer proti Nemecku (sťažnosť č. 73607/13) sa na Európsky súd pre ľudské práva obrátil obhajca z Kolína, Ulrich Sommer, ktorý tvrdil, že sprístupnením informácií z advokátskeho bankového účtu verejnému prokurátorovi bolo porušené sťažovateľovo právo na súkromie podľa článku 8 Európskeho dohovoru o ľudských právach.

Žiadosť o poskytnutie informácií o pohyboch na bankovom účte príslušné orgány podali v súvislosti s trestným vyšetrovaním organizovaného podvodu v zmysle článku 161 nemeckého trestného poriadku, pričom jedným z podozrivých bol klient sťažovateľa. Prokurátor kontaktoval banku v marci a apríli 2011, pričom vyžiadal informácie o všetkých prevodoch spojených s účtom sťažovateľa za uplynulé dva roky ako aj informácie o ďalších jeho súkromných účtoch. Prokurátor mal podozrenie, že peniaze prevedené z účtu partnerky klienta na účet pána Sommera ako odmena za právne služby pochádzali z trestnej činnosti. Banka dostala pokyn neinformovať pána Sommera o preverení účtu. Súčasťou vyšetrovacieho spisu sa tak stal aj zoznam 53 transakcií, ktorý slúžil ako dôkaz. Pán Sommer sa prvýkrát dozvedel o inšpekcii pri nahliadnutí do spisu v pozícii obhajcu klienta v januári 2012 a následne niekoľkokrát bezúspešne žiadal súdy o vrátenie údajov.

Pán Sommer mal za to, že nemecké orgány bez odôvodnenia zozbierali, uchovali a sprístupnili informácie o jeho bankovom účte a tým zverejnili informácie o jeho klientoch. Vnútroštátne

1 Článok 8 – Právo na ochranu súkromného života:

(1) Každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydlia a korešpondencie.

(2) Štátny orgán nemôže do výkonu tohto práva zasahovať s výnimkou prípadov, keď je to v súlade so zákonom a nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme národnej bezpečnosti, verejnej bezpečnosti, hospodárskeho blahobytu krajiny, predchádzania nepokojom alebo zločinosti, ochrany zdravia alebo morálky alebo na ochranu práv a slobôd iných.

súdy však vyšetrovanie považovali za zákonné a banka podľa nich poskytla údaje dobrovoľne. Podľa odvolacieho súdu záruky dôverného vzťahu advokáta a klienta, ktoré zabezpečuje inštitút profesijného tajomstva či zásady mlčanlivosti nemožno v podobnom prípade zhabania dokumentov aplikovať. Federálny ústavný súd vyhlásil sťažnosť pána Sommera za neprijateľnú v septembri 2013.

Odvolačujúc sa na článok 8 Dohovoru (právo na ochranu súkromného života) podal pán Sommer v novembri 2013 sťažnosť na Európsky súd pre ľudské práva.

Európsky súd pre ľudské práva jednohlasne rozhodol. Preverovanie bankového účtu advokáta bolo neprimeraným opatrením a nebolo nevyhnutné v demokratickej spoločnosti. Sťažovateľovo právo na súkromie a profesijné tajomstvo bolo porušené.

Hoci dôvod zásahu možno považovať za legitímny – prevencia zločinu, ochrana práv a slobôd iných, ochrana hospodárstva štátu, – podľa ESĽP príslušné authority zašli svojou žiadosťou o informácie príďaleko. Žiadosť nebola nijak limitovaná okrem časového hľadiska a zahŕňala všetky údaje týkajúce sa účtu a bankových prevodov. Banka tak poskytla ucelený obraz profesijných aktivít pána Sommera a informácie o jeho klientoch. Navyše, žiadosť o takéto rozsiahle informácie nebola kompenzovaná primeranými procedurálnymi zárukami. Samotné ustanovenie článku 161 nemeckého trestného poriadku neposkytuje žiadne osobitné záruky, keďže stanovuje veľmi nízky prah pre povolenie preverenia bankového účtu v prípade podozrenia z trestného činu (tzv. blanketné ustanovenie pre vyšetrovacie úkony/investigatívne opatrenia). Pokiaľ ide o špecifické procedurálne záruky spojené s výkonom obhajoby, článok 160a nemeckého trestného poriadku umožňuje prielom do zásady mlčanlivosti (dôvernosti komunikácie advokáta s klientom) v prípade, že niektoré skutočnosti nasvedčujú podozreniu z účasti na trestnej činnosti. Podľa názoru ESĽP bolo podozrenie voči pánovi Sommerovi veľmi vágne a neurčité. Preverenie informácií o účte navyše nebolo nariadené súdom a neboli aplikované žiadne procedurálne záruky na ochranu profesijného tajomstva. Hoci zo zákona existovala možnosť následného súdneho preskúmania vyšetrovacích úkonov, podmienkou efektivity tohto inštitútu je upovedomenie sťažovateľa o vykonanej previerke. Keďže pán Sommer sa o inšpekcii dozvedel náhodou – informáciu mu nepodala ani banka, ani príslušné orgány, takéto súdne preskúmanie zákonnosti opatrení by bolo len retrospektívne.

Odôvodnenie je redakčne krátené a upravované.

Právnu vetu a rozhodnutie spracovala: **Mgr. Michaela Chládeková, PhD.**
Odbor medzinárodných vzťahov SAK

Z júnových zasadnutí predsedníctva SAK

V mesiaci jún sa konali dve zasadnutia predsedníctva komory: **1. júna 2017** za mandátu predošlého predsedníctva SAK, **28. júna 2017** zasadalo predsedníctvo v novom zložení po zvolení na Konferencii advokátov 2017.

Predsedníctvo SAK sa zišlo na poslednom zasadnutí pred uplynutím štvorročného volebného obdobia v **Hoteli Partizán na Táľoch** pred letným seminárom advokátov. Rokovanie viedol vtedy ešte predseda komory JUDr. Hreždovič.

Na úvod členovia P SAK **vzali na vedomie** informácie o rokovaní s podpredsedníčkou vlády SR a ministerkou spravodlivosti Luciou Žitňanskou zameraných najmä na elektronizáciu justície a výkonu advokátskeho povolania, o rokovaní s podpredsedom vlády pre investície a informatizáciu Petrom Pellegrinim k téme dátových schránok a ich odlišenia s tým, že kroky komory smerujú k zabezpečeniu komplexných funkcií advokátskeho preukazu, o účasti predsedu SAK na oslavách 15. výročia Súdnej rady 11. mája 2017; súčasťou podujatia bola medzinárodná konferencia organizovaná Súdnu radou na tému *Cesta k nezávislému a legitímnemu postaveniu súdnej moci*, o účasti na rozporovom konaní k novele Obchodného zákonníka; komora prezentovala zásadné pripomienky smerujúce k odstráneniu rozporov.

V kontexte informácií o ďalšom vývoji v oblasti elektronizácie predsedníctvo **schválilo** návrh *Dohody o poskytovaní údajov zo zoznamu Slovenskej advokátskej komory medzi Národnou agentúrou pre sieťové a elektronické služby a SAK*, ktorej predmetom je poskytovanie údajov zo zoznamov advokátov. Komora poskytne zoznam advokátov NASES-u, ktorý zo zoznamu vytvorí elektronickú schránku; táto bude aktivovaná prvým prístupom. Informáciu aj s URI poskytne naspäť a komora ako referenčný zoznam informáciu poskytne tretím osobám. Predsedníctvo SAK následne **schválilo** obsah Zmluvy o poskytnutí hromadnej licencie k softvérovej aplikácii eDeskReader pre členov komory.

Pomerne veľká časť rokovania bola venovaná aktuálnym informáciám o legislatívnych aktivitách, na ktorých Slovenská advokátska komora participuje. Na rozporovom konaní k novele zákona o e-governmente s podpredsedom vlády pre investície a informatizáciu bolo dohodnuté, že elektronická schránka bude iba jedna, advokátska pošta bude označovaná jasne identifikovateľným spôsobom, na základe toho bude vytváraný osobitný podpriechinok v elektronickej schránke, do ktorého bude pošta určená pre advokáta smerovať.

Väčšina legislatívnych aktivít smerovala k novelám, ktoré boli predmetom pripomienkového konania, resp. ktoré boli

v parlamente. Došlo k schváleniu novely zákona o súdoch a zákona o sudcoch, v rámci ktorej bola komunikácia relatívne úspešná vo vzťahu k elektronickým schránkam. Po komunikácii so zástupcami komory sa účinnosť povinnosti advokátov komunikovať prostredníctvom elektronických formulárov ako fyzickej osoby posunula na 1. júl 2017, od 1. januára 2018 nadobudne účinnosť sankcia vo výške 20 eur, ktorá v položke 20a zákona o súdnych poplatkoch nahradila momentálnu poplatkovú povinnosť za vyhotovovanie písomných dokumentov, ktoré boli doručené elektronicky; toto ustanovenie nahradil poplatok za doručenie iného podania ako podania elektronického formulára. V rámci toho boli zároveň komunikované výhrady týkajúce sa prechodných ustanovení, v rámci čoho sa stanovilo, že zaručená konverzia vo všeobecnosti pre účely súdov nebude nutná, na súdey stačí doručiť naskenovanú kópiu a ak súd prejaví záujem, vyžiada si dokument v písomnej podobe. Pre komoru postačí do budúcnosti riadne nastavenie, ktoré prílohy majú prejsť zaručenou konverziou, bude to uvedené v osobitných predpisoch. Od 1. júla 2017 platí právna úprava, že v elektronickej svete postačujú kópie.

Na Centre právnej pomoci sa riešila štúdia uskutočniteľnosti za účelom sprehľadnenia správovej databázy údajov, advokátov a prípadov CPP. Štúdia predchádza budovaniu informačného systému. V rámci nej bol predložený návrh jednej z funkcionalít, aby advokáti každý úkon ohlasovali do informačného systému CPP; centrum by tak mohlo vykonávať dohľadovú právomoc nad činnosťou advokátov. Vzhľadom na to, že návrh sa týkal všetkých advokátov, ktorí takto môžu byť ustanovení, dostal sa evidentne do rozporu s povinnosťou mlčanlivosti aj so zákonom o advokácii, pretože takúto dohľadovú právomoc má iba Slovenská advokátska komora. Komora tento rozpor s platným právnym stavom, ktorý narúša povinnosť mlčanlivosti, komunikovala prostredníctvom JUDr. Chrenkovej, zástupkyne v Správnej rade CPP.

Všetky informácie súvisiace s legislatívnym procesom predsedníctvo **vzalo na vedomie**. Ďalej **schválilo** uznesenie o symboloch Slovenskej advokátskej komory a ich používaní (Vestník č. 48) a **súhlasilo** s poskytnutím mediálnej podpory medzinárodnej vedeckej konferencie XIII. Lubyho právnické dni, ktorá sa uskutoční 28. a 29. septembra 2017 v Smoleniciach.

Predsedníctvo komory **schválilo** stanoviská s úpravami na základe diskusie vo veci dopytov súvisiacich s výkonom advokácie a koncipientskej praxe, ktorými sa vopred zaoberala pracovná skupina pre veci advokátske a komisia pre zlučiteľnosť výkonu advokácie, resp. koncipientskej praxe s inými povolaniami.

V súvislosti s finišovaním príprav Konferencie advokátov 2017 predsedníctvo **vzalo na vedomie** informácie o zostavenej kandidátke do orgánov SAK, **odporučilo** konferencii personálne zloženie návrhovej komisie, mandátovej komisie a volebnej komisie, **schválilo** účasť skrutátorov na konferencii pre potreby aklamačného hlasovania a **vzalo na vedomie** informácie o prihlásených slovenských a zahraničných hosťoch.

Členovia P SAK v rámci rokovania o ekonomických otázkach **rozhodli** o predložených žiadostiach, **vzali na vedomie** zoznamy advokátov, ktorí do 31. mája 2017 nezaplatili príspevok na činnosť komory za rok 2017 a príspevok do sociálneho fondu za rok 2017. Ďalej **vzali na vedomie** informáciu o personálnej zmene v kancelárii SAK na poste riaditeľky ekonomického odboru od 1. júna 2017.

Predsedníctvo SAK **vzalo na vedomie** správu o mediálnych aktivitách komory v máji 2017, vyhodnotenie imidžovej kampane a štatistiku mediálnych výstupov z podujatí spojených s Dňom otvorených dverí.

Následne **vzalo na vedomie** informácie o súdnych konaniach v statusových veciach, v ktorých je účastníkom Slovenská advokátska komora, predložené písomné správy z pracovných ciest a správu zo spoločného rokovania orgánov SAK a ČAK.

Predsedníctvo komory **rozhodovalo** o žiadostiach súvisiacich s matrikou advokátskych koncipientov, matrikou advokátov a matrikou usadených euroadvokátov, zahraničných advokátov, spoločností s ručením obmedzeným, verejných obchodných spoločností a komanditných spoločností. Osobitne **rozhodovalo** o návrhu na pozastavenie výkonu advokácie, resp. koncipientskej praxe podľa § 8 ods. 2 písm. b) zákona o advokácii, o návrhu na pozastavenie výkonu advokácie podľa § 8 ods. 3 zákona o advokácii, ako aj o návrhu na vyčiarknutie zo zoznamu advokácie podľa § 7 ods. 1 písm. d) zákona o advokácii.

Prvé zasadnutie novozvoleného predsedníctva komory po konferencii advokátov sa konalo **28. júna 2017 v Bratislave** pod vedením nového predsedu SAK JUDr. Tomáša Boreca.

Členovia predsedníctva **vzali na vedomie** informácie o stretnutiach so zástupcami Národnej agentúry pre sieťové a elektronické služby a zástupcami externej firmy, ktorá pripravuje aplikácie pre uľahčenie elektronickej komunikácie, ako aj o stretnutí s doterajšou predsedníčkou Súdnej rady JUDr. Bajánkovou. **Vzali na vedomie** informáciu o stretnutí s podpredsedníčkou vlády SR a ministerkou spravodlivosti Luciou Žitňanskou. Diskusia sa týkala najmä Obchodného registra, témy elektronickeho pridelovania advokátov *ex officio* na jednotlivých súdoch, možnosti novelizácie advokátskej tarify, neoprávneného poskytovania právnych služieb, zamýšľanej exekučnej amnestie a problémov s ňou spojených, elektronickej schránok advokátov a ich odlišenia prostredníctvom suffixov a prípravy novely Trestného zákona a Trestného poriadku. Podpredseda SAK JUDr. Illeš **doplnil** informácie o pohrebe bývalého predsedu Českej advokátskej komory a ministra spravodlivosti ČR JUDr. Karla Čermáka a informoval o stretnutí na Prezídium policajného zboru SR s tým, že v rámci elektronickeho vyšetrovacieho súdneho spisu má policajný zbor záujem spolupracovať so Slovenskou advokátskou komorou a preberať zoznam advokátov v elektronickej podobe v rámci web servisu.

Predsedníctvo komory **vzalo na vedomie** overenú zápisnicu zo zasadnutia Volebnej komisie na Konferencii advoká-

Pýta(j)te sa predsedníctva

Kto môže pozbaviť mlčanlivosti advokáta, ktorý vkonával advokáciu prostredníctvom obchodnej spoločnosti, v prípade, že táto právnická osoba zanikla bez právneho nástupcu?

V prípade, ak neexistuje subjekt, ktorý by pozbavil advokáta povinnosti mlčanlivosti podľa § 23 ods. 2 zákona o advokácii, advokát nesmie vypovedať pred orgánom, ktorý ho o to žiada. Ide o tzv. zákaz výsluchu svedka, na ktorý musí príslušný orgán *ex lege* prihladať.

tov 2017 spolu s prílohami. **Konštatovalo**, že po tom, ako sa JUDr. Ján Gereg vzdal členstva v revíznej komisii, na miesto riadneho člena revíznej komisie nastúpil JUDr. Ambróz Motyka a na miesto náhradnej členky JUDr. Zuzana Ondrejková. **Vzalo na vedomie** informáciu o zvolení JUDr. Zuzany Čížovej za predsedníčku revíznej komisie, JUDr. Petra Štrpku, PhD. za predsedu disciplinárnej komisie a JUDr. Ľubomíra Hrežďoviča za predsedu odvolacej disciplinárnej komisie.

Predsedníctvo SAK **vzalo na vedomie** stanovisko kancelárie komory k priebehu konferencie advokátov, ako aj pripomienky a návrhy členov predsedníctva a predsedníčky revíznej komisie k technicko-organizačnému zabezpečeniu konferencie advokátov. **Schválilo** vydanie interných predpisov komory v aktuálnom znení po konferencii advokátov.

Novozvolení členovia predsedníctva SAK sa **oboznámili** s činnosťami a nastaveniami komory, najmä s harmonogramom podujatí v II. polroku 2017. **Schválili** vymedzenie kompetencií a zodpovednosti predsedu komory, podpredsedov komory a ostatných členov predsedníctva za jednotlivé oblasti činnosti. Do kompetencie **JUDr. Boreca** patria advokátske skúšky, dohľad nad elektronizáciou činností komory s tým, že v tejto oblasti bude spolupracovať s JUDr. Illešom a Mgr. Kutanom; legislatívna činnosť s tým, že v tejto oblasti bude spolupracovať s JUDr. Karasom, PhD.; mediálna oblasť s tým, že v tejto oblasti bude spolupracovať s JUDr. Illešom, JUDr. Laciakom, PhD. a Mgr. Kutanom a dohľad nad vnútornými vecami advokácie. Do kompetencie **JUDr. Illeša** patrí dohľad nad webovou stránkou komory s tým, že v tejto oblasti bude spolupracovať s Mgr. Kutanom a JUDr. Šiškom. Do kompetencie **JUDr. Laciaka, PhD.** patrí zahraničná agenda s tým, že v oblasti medzinárodných vzťahov bude spolupracovať s JUDr. Puchallom, PhD. a JUDr. Šiškom a dohľad nad vydávaním *Bulletinu slovenskej advokácie*. Do kompetencie **JUDr. Havelkovej** patrí kultúrno-spoločenská oblasť s tým, že v nej bude spolupracovať s JUDr. Hromcovou a JUDr. Haršánym. Do kompetencie **Mgr. Karkóa** patrí

ekonomický úsek. Do kompetencie **JUDr. Puchallu, PhD.** patrí dohľad nad problematikou trestných sťažaní advokátov s tým, že v tejto oblasti bude spolupracovať s JUDr. Laciakom, PhD., JUDr. Havlátom a doc. JUDr. Olejom, CSc. Do kompetencie **JUDr. Havláta** patrí vzdelávacia činnosť s tým, že v tejto oblasti bude spolupracovať s JUDr. Laciakom, PhD.; dohľad nad problematikou neoprávneného poskytovania právnych služieb s tým, že v tejto oblasti bude spolupracovať s JUDr. Havelkovou a dohľad nad vydávaním *Zbierky disciplinárnych rozhodnutí* s tým, že v tejto oblasti bude spolupracovať s JUDr. Čížovou, JUDr. Štrpkom, PhD. a JUDr. Hreždovičom. Do kompetencie **JUDr. Hromcovej** patrí riadenie činnosti regionálnych zástupcov s tým, že v tejto oblasti bude spolupracovať s JUDr. Havelkovou. Do kompetencie **JUDr. Šišku** patrí vedenie Rozhodcovského súdu Slovenskej advokátskej komory.

Predsedsníctvo SAK **zmenilo** *Uznesenie predsedníctva komory o pravidlách uplatňovania náhrady za stratu času* (Vestník č. 48), **vymenovalo** predsedov a členov jednotlivých poradných orgánov vzhľadom na to, že funkčné obdobie predchádzajúcich predsedov a členov pracovných skupín a komisií skončilo uplynutím funkčného obdobia predsedníctva komory. Na základe odporúčania predchádzajúceho predsedníctva **zriadilo** pracovnú skupinu pre elektronizáciu výkonu advokácie a **schválilo** jej naplň činnosti a príslušnú zmenu *Uznesenia predsedníctva komory o poradných orgánoch komory*. **Vymenovalo** nových členov skúšobnej komisie, **vzalo na vedomie** informáciu o zmluvách Slovenskej advokátskej komory uzatvorených s partnermi, o ekonomickej činnosti komory v prvom polroku 2017 a **vymenovalo** riaditeľov organizačného odboru, odboru matriky, odboru výchovy a vzdelávania a odboru medzinárodných vzťahov kancelárie SAK.

V rámci informácií o ďalšom vývoji v oblasti elektronizácie členovia P SAK **vzali na vedomie** informácie tajomníka komory JUDr. Popovca. Na základe zmluvy s NASES-om boli odoslané všetky informácie, ktoré má komora k dispozícii zo zoznamu advokátov, aby komora identifikovala kancelárie a advokátov, ktorí už majú zriadenú a aktivovanú elektronickú schránku; pre tých, ktorí ju ešte zriadenú nemajú, za účelom jej zriadenia NASES-om. Aktivácia elektronickej schránky pri obchodných spoločnostiach nastane zo zákona, resp. aktivitou advokáta – fyzickej osoby. Uskutočňuje sa komunikácia o zriadení *leased line*, čo je pripojenie Slovenskej advokátskej komory do Govnetu, prostredníctvom ktorej bude pristupovať cez garantované pripojenie na technické účty elektronických schránok. Komora dá pripojenie k dispozícii dodávateľovi aplikácie *eDeskReader*, zároveň je v rámci extranetu pripravená (zatiaľ do podpisu zmluvy nepublikovaná) elektronická žiadosť tak, aby komora mohla realizovať zriadenie technických účtov na základe individuálnej žiadosti advokáta, a následne ich distribúciu nasledovne: 1. NASES potvrdí vhodnosť certifikátu, 2. SAK dodá NASES-u údaje advokátov v štruktúre postačujúcej pre stotožnenie/vytvorenie sDeskových schránok, 3. NASES priradí k údajom advokátov URI existujúcich schránok, alebo ak neexistujú,

vytvorí nové a vráti doplnený zoznam SAK, 4. komora dodá zoznam advokátov s doplneným URI externému partnerovi, 5. SAK vygeneruje každému advokátovi technický certifikát, 6. SAK dodá (cez intranet) jednotlivým advokátom certifikáty a vyzberá od nich elektronicky podpísané splnomocnenia (splnomocniteľ=advokát, splnomocnenec=SAK), 7. SAK dodá NASES-u vyplnený zoznam advokátov (osobné údaje + URI + údaje o certifikáte + ID splnomocnenia), verejné kľúče certifikátov advokátov, podpísané splnomocnenia, 8. NASES nastaví prístup k eDeskovým schránkam advokátov s uvedeným URI pomocou technických certifikátov s príslušnými verejnými kľúčmi, 9. externý partner v spolupráci s komorou bude distribuovať licenčné kľúče pre členov SAK.

S vytvorením technického účtu súvisí, že autentifikačný certifikát, ktorý vyhotoví a vygeneruje komora z matriky, si bude môcť advokát stiahnuť, tento bude autentifikovaný serverom *slovensko.sk*, na základe autentifikácie a hesla, ktoré advokát dostane osobitne, sa bude môcť pripájať zo svojej elektronickej schránky.

JUDr. Popovec **informoval** o rozhodnutí Úradu podpredsedu vlády pre informatizáciu a investície, že zriaďovanie nových elektronických schránok bude prispôsobené špeciálne pre advokátov doplnením číselného radu, ktorý bude unikátne označovať postavenie advokáta. Týka iba nových elektronických schránok zriaďovaných v budúcnosti.

Nie sú doriešené špecifiká týkajúce sa obchodných spoločností, ktoré nemajú sufíxy. Zoznam z NASES-u bude komore daný k dispozícii s URI adresami, komora ho následne pošle ministerstvu spravodlivosti, kde sa informácia spracuje pre potreby súdneho manažmentu.

JUDr. Popovec ďalej **upozornil** na to, že niektorí advokáti nemajú ani alternatívny autentifikátor, t. j. vytvára sa pre nich možnosť, aby si mohli reálne čítať elektronickej schránku. Od 1. januára 2018 bude účinná sankcia za iné ako elektronickej podanie, v súčasnosti je možné podania realizovať aj písomne.

JUDr. Illeš **doplnil**, že tento softvér nie je pre advokátov povinný. Komora však eviduje dopyt po funkcionalite, aby mal advokát prístup k elektronickej schránke aj mimo advokátskej kancelárie. Bude potrebné vysporiadať sa s tým, že časť správ zostane v schránke, časť na počítači, môže vzniknúť mix doručených správ aj vzhľadom na ich počet. Druhý moment funkcionality softvéru je ten, že každý advokát má prístup aj z iných statusov, resp. iných právnych postavení v elektronickej schránke. Aplikácia *eDeskReader* je viazaná na IČO advokáta, v prípade záujmu advokáta využívať ju aj na čítanie elektronickej schránky pod iným IČO-m pôjde o komerčný produkt, ktorý sa dá objednať. Pristupovanie do elektronickej schránky cez technický účet a *eDeskReader* bude voľbou advokáta, ale naďalej môže pristupovať prostredníctvom stránky *slovensko.sk*.

Členovia P SAK **odporučili**, aby každý advokát pristupoval do svojej elektronickej schránky sám vo vlastnom mene a v prípade, ak bude využívať autorizované softvérové prostriedky tretích osôb, musí zabezpečiť zachovanie povinnosti mlčanlivosti.

Predsedníctvo sa **oboznámilo** so zápisnicou zo zasadnutia strategickej skupiny k projektu Obchodný register a životné situácie podnikateľov spolu s podkladmi od členov strategickej pracovnej skupiny k projektu. **Poverilo** zástupcov SAK prezentovať na rokovaní na ministerstve spravodlivosti stanovisko, že nezávislá pozícia advokáta a komory vylučuje ich súčasné postavenie ako registrátorov v systéme obchodného registra pri zachovaní transformácie dokumentov z písomnej do elektronickej podoby zaručenou konverziou. Z rokovania na ministerstve spravodlivosti **vyplývalo**, že advokáti nemôžu plniť funkciu registrátorov. Filozofia je jasná, štát si musí zachovať určitú mieru ingerencie a kontroly nad obchodným registrom a registrátormi, akýkoľvek vstup do pozície advokáta by predstavoval porušenie princípov advokácie. Komora jasne deklarovala, že má záujem na vylúčení osôb poskytujúcich právne služby bez oprávnenia.

Predsedníctvo SAK **súhlasilo** s vytvorením registra trestných sťažaní advokátov. **Vyhlásilo** literárnu súťaž pre advokátskych koncipientov o najlepšiu esej/fejtón na tému *Koncipienti: nádej a budúcnosť advokácie?!* s termínom doručenia prác do 15. októbra 2017.

Do programu rokovania P SAK vždy patrí aj **schválenie** stanovísk s úpravami na základe diskusie vo veci dopytov súvisiacich s výkonom advokácie a koncipientskej praxe, ktorými sa vopred zaoberala pracovná skupina pre veci advokátske a komisia pre zlučiteľnosť výkonu advokácie, resp. koncipientskej praxe s inými povolaniami.

V rámci informácií o mediálnom pláne komunikácie predsedníctvo SAK **rozhodlo** o vytvorení miesta hovorkyne Slovenskej advokátskej komory a **vymenovalo** do tejto funkcie JUDr. Alexandru Donevovú.

Predsedníctvo ďalej **vzalo na vedomie** informácie o súdnych konaniach v statusových veciach, v ktorých je účastníkom Slovenská advokátska komora.

V kontexte informácií odboru medzinárodných vzťahov členovia P SAK **rozhodli** o zmenách v slovenskej delegácii v CCBE, **poverili** JUDr. Laciaka, PhD. zabezpečiť realizáciu odporúčaní pracovnej skupiny pre zahraničné vzťahy v praxi v súvislosti s dokumentom *Slovenská advokátska komora a zahraničné vzťahy*, ktorý vzalo na vedomie predchádzajúce predsedníctvo na májovom zasadnutí s odporúčením pre nové predsedníctvo pokračovať v smerovaní komory podľa predloženého materiálu. Materiál bude uverejnený v newsletteri. **Vzali na vedomie** predložené písomné správy z pracovných ciest, informácie o príprave Nemecko-česko-slovenského advokátskeho fóra a Stretnutia priateľených a susedských komôr v Bratislave, **akceptovali** návrhy zahraničných partnerov z Francúzska a Poľska na spoluprácu.

Členovia predsedníctva SAK **rozhodovali** o žiadostiach súvisiacich s matrikou advokátskych koncipientov, matrikou advokátov a matrikou usadených euroadvokátov, zahraničných advokátov, spoločností s ručením obmedzeným, verejných obchodných spoločností a komanditných spoločností. Osobitne **rozhodovali** o návrhu na pozastavenie výkonu advokácie, resp. koncipientskej praxe podľa § 8 ods. 1 písm. c) zákona o advokácii. -km-

POZVÁNKA

XIII. Lubyho právnické dni

Nadácia Štefana Lubyho

a

Právnická fakulta Trnavskej univerzity v Trnave

Vás pozývajú na

Medzinárodnú vedeckú konferenciu

XIII. Lubyho právnické dni

Sociálna funkcia práva a narastajúca

majetková nerovnosť

Smolenice, Kongresové centrum SAV

28. – 29. september 2017

Vystúpia významní predstavitelia právnej vedy a praxe:

28. septembra 2017

prof. doc. JUDr. Marek Šmid, PhD.

rektor Trnavskej univerzity v Trnave, Trnava

doc. JUDr. Mgr. Andrea Olšovská, PhD.

dekanka Právnickej fakulty Trnavskej univerzity v Trnave, Trnava

doc. JUDr. Mgr. Martina Gajdošová, PhD.

predsedníčka Správnej rady Nadácie Štefana Lubyho,

Právnická fakulta Trnavskej univerzity v Trnave, Trnava

JUDr. Ján Lazar, DrSc.

Právnická fakulta Trnavskej univerzity v Trnave, Trnava

Dhr. prof. dr. Martijn W. Hesselink

Právnická fakulta, Amsterdamská univerzita, Holandsko

prof. dr. sc. Tatjana Josipović

Právnická fakulta Univerzity v Záhrebe, Chorvátsko

prof. Dušan Nikolič, PhD.

Právnická fakulta, Univerzita v Novom Sade, Srbsko

prof. Evgeny A. Sukhanov, LL.M.

Lomonosovova moskovská štátna univerzita, Moskva, Rusko

prof. Dr. Christiane Wendehorst, LL.M.

Právnická fakulta, Viedenská univerzita, Rakúsko

doc. PhDr. Mária Šmídová, PhD.

Teologická fakulta, Trnavská univerzita v Trnave, Trnava

prof. JUDr. Pavel Holländer, DrSc.

Právnická fakulta, Univerzita Pavla Jozefa Šafárika, Košice

29. septembra 2017

prof. JUDr. Aleš Gerloch, CSc.

Právnická fakulta, Karlova univerzita, Praha, Česká republika

JUDr. Eduard Bárány, DrSc.

Ústav štátu a práva Slovenskej akadémie vied, Bratislava

prof. JUDr. Jan Hurdík, DrSc.

Právnická fakulta, Masarykova univerzita, Brno, Česká republika

prof. JUDr. Josef Bejček, CSc.

Právnická fakulta, Masarykova univerzita, Brno, Česká republika

Doc. Dr. Christian Alunaru

Právnická fakulta, Univerzita Vasilea Goldisa, Arad, Rumunsko

prof. Dr. hab. Piotr Fiedorczyk

Právnická fakulta, Univerzita v Białystoku, Poľsko

prof. Dr. Gábor Hamza

Univerzita Loránda Eötvösa v Budapešti, Maďarsko

doc. JUDr. Monika Jurčová, PhD.

Právnická fakulta, Trnavská univerzita v Trnave, Trnava

JUDr. Jan Tryzna, PhD.

Právnická fakulta, Karlova univerzita, Praha, Česká republika

doc. JUDr. Mgr. Martina Gajdošová, PhD.

Právnická fakulta, Trnavská univerzita v Trnave, Trnava

Rokovacími jazykmi sú slovenčina, čeština a angličtina so simultánnym tlmočením. Organizačné pokyny a ďalšie informácie o konferencii sú zverejnené na konferenčnom portáli www.pravnickekonferencie.sk prípadne na web stránke fakulty <http://iuridica.sk>

Z DISCIPLINÁRNYCH ROZHODNUTÍ SAK

Nezabezpečenie preberania zásielok advokátom v mieste svojho sídla

Advokát, ktorý nezabezpečí v mieste svojho sídla možnosť doručovania zásielok a v dôsledku opakovaného neprevzatia zásielky v odbernej lehote sa na výzvu predsedu revíznej komisie SAK nevyjadrí k obsahu sťažnosti sťažovateľa ani neposkytne požadovanú spisovú dokumentáciu, dopúšťa sa disciplinárneho previnenia podľa § 56 ods. 1 zákona o advokácii, pretože takýmto konaním porušuje povinnosti mu uložené v § 28 ods. 4 a § 39 zákona o advokácii.

Rozhodnutie III. disciplinárneho senátu SAK z 24. mája 2016,
sp. zn. DS III.-93/14:1544/2014

Dotknuté ustanovenia:

- § 28 ods. 4 a § 39 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v platnom znení

Rozhodnutím III. disciplinárneho senátu SAK z 24. mája 2016, sp. zn. DS III.-93/14:1544/2014 bol disciplinárne obvinený advokát

uznaný za vinného

z disciplinárneho previnenia podľa § 56 ods. 1 zákona o advokácii, pretože zavinene závažným spôsobom porušil povinnosti advokáta podľa § 28 ods. 4 a § 39 zákona o advokácii,

tým, že

- 1.) nezabezpečil v mieste svojho sídla možnosť doručovania zásielok v súlade so všeobecne záväznými predpismi o doručovaní, tým, že neprevzal zásielku Slovenskej advokátskej komory zo dňa 3. 7. 2014 a ani opakovane doručovanú zásielku zo dňa 22. 7. 2014,
- 2.) na požiadanie Slovenskej advokátskej komory – výzvy predsedu revíznej komisie Slovenskej advokátskej komory zo dňa 3. 7. 2014 a zo dňa 22. 7. 2014 sa nevyjadril o obsahu sťažnosti sťažovateľa A. B. v sťažnostnej veci a neposkytol potrebné vysvetlenie a požadovanú spisovú dokumentáciu.

Podľa § 56 ods. 6 zákona o advokácii disciplinárny senát **upustil** od uloženia disciplinárneho opatrenia.

Podľa § 57 ods. 5 zákona o advokácii bola disciplinárne obvinenému advokátovi uložená povinnosť zaplatiť na účet SAK paušálne náklady disciplinárneho konania vo výške 405 eur v lehote do 15 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Z odôvodnenia:

Predseda revíznej komisie SAK podal proti disciplinárne obvinenému advokátovi návrh na začatie disciplinárneho konania pre skutky uvedené vo výrokovvej časti tohto rozhodnutia.

Sťažnosť podal sťažovateľ A. B., podľa ktorého disciplinárne obvinený odmietol sťažovateľa informovať o súdnom konaní, na súdne pojednávanie sa nedostavil a tiež nepreberal poštu, hoci sťažovateľ uhradil disciplinárne obvinenému sumu 2 500 eur podľa ich dohody.

Disciplinárne obvinený o sťažovateľovi uviedol, že je vedený ako bezdomovec a na výzvy o vrátenie spisov uviedol, že sa mu ozve, keď bude v B., lebo sa nachádza mimo SR. Podľa sťažovateľa na základe informácií získaných z informačného centra okresného súdu disciplinárne obvinený bez sťažovateľovej vôle splnomocnil iné osoby dňa 30. 1. 2013. Sťažovateľ taktiež uviedol, že disciplinárne obvinený mu neodovzdal doklad o prebratí finančnej odmeny v máji 2010.

Na základe prijatej sťažnosti sťažovateľa bola disciplinárne obvinenému zasielaná zo strany predsedu revíznej komisie SAK výzva na vyjadrenie sa dňa 3. 7. 2014 a dňa 22. 7. 2014, ktoré boli disciplinárne obvinenému zasielané na adresu kancelárie ako aj na domácu adresu. K týmto výzvam sa disciplinárne obvinený nevyjadril, pretože na žiadnej z adries výzvu

neprevzal a všetky zásielky adresované disciplinárne obvinenému sa vrátili ako neprevzaté v odbernej lehote.

Disciplinárny senát vykonal v predmetnej veci dňa 27. 4. 2015 prvé pojednávanie, na ktoré sa disciplinárne obvinený nedostavil, pričom u disciplinárne obvineného nebolo vykázané doručenie predvolania, a tak bolo pojednávanie odročené za účelom jeho opätovného predvolania.

Dňa 17. 6. 2015 sa disciplinárny senát na neverejnom zasadnutí oboznámil s rozhodnutím predsedníctva SAK zo dňa 10. 4. 2015, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 29. 5. 2015, na základe ktorého bol disciplinárne obvinený podľa § 7 ods. 1 písm. f) zákona o advokácii vyčiarknutý zo zoznamu advokátov, v dôsledku čoho disciplinárny senát konanie v súlade s § 15 ods. 3 Disciplinárneho poriadku SAK prerušil.

Po opätovnom zápise disciplinárne obvineného, s poukazom na § 15 ods. 3 Disciplinárneho poriadku SAK, disciplinárny senát pokračoval v prerušenom disciplinárnom konaní na pojednávaní dňa 24. 5. 2016, na ktorom sa osobne zúčastnil aj disciplinárne obvinený.

Disciplinárny senát vykonal vo veci dokazovanie výsluchom disciplinárne obvineného, ktorý vo svojej výpovedi uviedol, že v čase doručovania zásielok SAK mal zriadenú službu Slovenskej pošty výhrada odnášky a nevie vysvetliť, ako došlo k pochybeniu v dôsledku čoho zásielku neprevzal, pričom poprel, že by z jeho strany išlo o úmysel. K otázke reklamácie pochybenia pošty disciplinárne obvinený uviedol, že konfrontoval vedúcu pobočky pošty, nemal však o tom žiaden záznam. Na záver disciplinárne obvinený nemal výhrady k listinným dôkazom a uviedol, že súhlasí s návrhom zástupcu revíznej komisie SAK, ktorý ho v záverečnom návrhu navrhol uznať za vinného.

Po takto vykonanom dokazovaní a prejednaní veci dopspel disciplinárny senát k nasledovným skutkovým a právnym záverom:

Disciplinárny senát mal za preukázané, že disciplinárne obvinený porušil povinnosti stanovené advokátom v zákone o advokácii, keď nezabezpečil preberanie pošty vo svojej kancelárii a nevyjadril sa k obsahu sťažnosti, čím v konečnom dôsledku svojím konaním sťažil možnosť prešetrenia opodstatnenosti samotnej sťažnosti, ktorú komore adresoval sťažovateľ.

Disciplinárny senát tak uzavrel, že disciplinárne obvinený sa na základe popísaného skutkového stavu dopustil disciplinárneho previnenia podľa § 56 ods. 1 zákona o advokácii, pretože porušil povinnosti advokáta uložené v § 39 zákona o advokácii, podľa ktorého advokát je povinný zabezpečiť v mieste svojho sídla možnosť doručovania zásielok v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi, ďalej porušil povinnosť uloženú v § 28 ods. 4 zákona o advokácii, podľa ktorého je advokát povinný na požiadanie komory bezodkladne sa vyjadriť o obsahu sťažnosti alebo iného obdobného podania v rámci konania, ktoré proti nemu v súlade s týmto zákonom a predpismi komory vedie komora na podnet iného a poskytnúť jej potrebné vysvetlenie a požadovanú spisovú dokumentáciu. Z týchto dôvodov disciplinárny senát rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku o vine tohto rozhodnutia.

Pokiaľ ide o disciplinárne opatrenie, disciplinárny senát mal s ohľadom na charakter porušenej právnej povinnosti, ako aj ďalšie okolnosti veci na základe § 56 ods. 6 zákona o advokácii za to, že prerokovanie disciplinárneho previnenia považuje za postačujúce vzhľadom na menej závažný charakter porušenej povinnosti.

Rozhodnutie je redakčne krátené, upravované a doplnené o odkazy na citované ustanovenia pod textom)

Právnu vetu a rozhodnutie spracovala
Mgr. Tatiana Frištková, advokátka

Publikačná súťaž Bulletinu slovenskej advokácie

Redakčná rada Bulletinu slovenskej advokácie
vyhlásila aj na rok 2017

XIV. ročník publikačnej súťaže Bulletinu slovenskej advokácie pre študentov právnických fakúlt, advokátskych koncipientov a mladých advokátov do 35 rokov

Konkrétnu tému si účastníci súťaže zvolia sami. Podmienkou je aktuálnosť témy z teórie alebo praxe slovenského, európskeho alebo medzinárodného práva. Súťažný príspevok nesmie mať popisný charakter. Príspevky v rozsahu maximálne 34 000 znakov (vrátane medzier) treba poslať e-mailom na adresu ondrisova@sak.sk alebo darina.stracinova@sak.sk.
Termín uzávierky je 30. november 2017.

Porota zložená z členov redakčnej rady Bulletinu slovenskej advokácie príspevky vyhodnotí do konca decembra 2017. Pre autorov sú pripravené finančné ceny, porota má právo cenu neudeliť, resp. zvýšiť odmenu.

www.aija.org

C O N F E R E N C E

INTERNATIONAL ASSOCIATION OF YOUNG LAWYERS

12-14 October 2017

Bratislava

Slovakia

**Double seminar:
T.R.A.D.E. & Labour Law Annual Conference**

C O N F E R E N C E

12-14 October 2017 **Bratislava**

Double seminar: T.R.A.D.E. & Labour Law Annual Conference

The T.R.A.D.E. Commission will hold a seminar based on current hot topics in cross-border and international operations, such as the distribution through on-line platforms or the latest news on commercial and unfair practices.

The Labour Law Commission is preparing a programme focused on current hot topics in international and cross border labour and employment law.

The event will be supported by the Slovak Bar Association and this will be a great opportunity to meet young lawyers from Slovakia and the region beyond.

AIJA Commissions

T.R.A.D.E. (Trade, Retail, Agency, Distribution, E-commerce), Labour Law

With the support of:

Slovak Bar Association

Aké boli šachové podujatia v apríli 2017? Skvelé!

Takto neskromne vidia šachové podujatia – **3. medzištátny šachový zápas advokátov** medzi tímami Slovenskej advokátskej komory a Českej advokátskej komory a X. ročník tradičného turnaja **Advokát Chess Open Bratislava 2017** – pri pohľade späť organizátori v presvedčení, že rovnaký názor zdieľajú aj tí, ktorí sa na nich aktívne zúčastnili. Šachové dianie tvorí neoddeliteľnú súčasť Dňa advokácie pri príležitosti prijatia prvého zákona o slobodnom výkone advokácie v roku 1990.

Vo štvrtok, 20. apríla 2017 sa konala už druhá odvetá medzi súperiacimi družstvami oboch komôr (**foto 1**). Predseda organizačného výboru Anton Blaha v úvodnom slove uviedol: „*Dúfam, že na šachovniciach necháte všetky svoje schopnosti, nezáleží na tom, kto vyhrá, hlavná vec, aby to bolo slovenské družstvo.*“

V predchádzajúcich dvoch zápasoch boli Slováci naozaj lepší, ale český tím si tentokrát brúsil zuby na putovný pohár

od momentu stanovenia termínu priateľského zápolenia. Česi prišli v silnej zostave – kapitán **Michal Vávra**, **Kristýna Novosadová**, IM **Tomáš Kulhánek**, **Pavel Lev**, **Jan Příborský** a **Petr Vaněk**, za slovenský tím s veľkým nasadením nastúpili ako kapitán IM **Peter Petrán**, **Lenka Očkaiková**, IM **Igor Gažík**, **Mario Castiglione**, **Marek Tauber** a **Ivan Syrový** (**foto 2**). Atmosféra bola veľmi sústredená (**foto 3**). Do štvrtého kola boli váhy šťasteny tesne naklonené na slovenskú stranu, s konečnou bilanciou po súčte bodov v pomere 13,5 : 11,5 však zvíťazilo české družstvo. Radosť bola veľká, pohár putoval do Brna a český tím ho slovenským kolegom len tak ľahko nevydá. O priateľskej atmosfére medzištátneho zápasu nepochybne svedčí aj symbolické podanie rúk kapitánov po skončení zápolení na česko-slovenských šachovniciach (**foto 4**).

Duch šachu ovládol veľkú zasadačku budovy Slovenskej advokátskej komory na Kolárskej ulici v Bratislave aj v piatok

2

3

4

a sobotu. Tradičný turnaj *Advokát Chess Open Bratislava* sa 21. a 22. apríla 2017 niesol v znamení rímskej číslice X – od prvého turnaja v roku 2008 uplynulo už 10 rokov (foto 5).

Každý rok sa môžu prihlásiť zástupcovia všetkých právnických povolání, čakatelia na výkon právnických profesií, podnikoví právnici, právnici z akademickej obce a študenti právnických fakúlt s právom účasti pre registrovaných aj neregistrovaných šachistov. Záujem o tohtoročný turnaj prejavilo 50 prihlásených účastníkov, z nich bolo 20 advokátov, dvaja advokátski koncipienti, 24 sudcov, prokurátorov, zástupcov iných právnických profesií a hostí a štýria študenti právnických fakúlt. Medzi účastníkmi bolo 6 hráčov z Českej republiky a traja hráči z Chorvátska, ktorí prišli na turnaj po prvý raz. Medzi prihlásenými evidoval organizačný výbor jedného medzinárodného veľmajstra, 5 medzinárodných majstrov, jednu medzinárodnú veľmajsterku a dvoch majstrov FIDE.

Účastníci za mimoriadnu považovali účasť ministerky spravodlivosti SR Lucie Žitňanskej, ktorá medzi nich prišla v prvom rade ako dcéra JUDr. Júliusa Kozmu, ktorého meno nesie šachový turnaj *Advokát Chess Open Bratislava* v podtitule od roku 2010. Pri rekapitulácii desiatich ročníkov turnaja bolo zistené, že JUDr. Kozma odovzdával ceny v rámci druhého ročníka v apríli 2009, žiaľ, v novembri 2009 odišiel do šachového neba a JUDr. Blaha už nemal možnosť urobiť s ním profilový rozhovor, na ktorom boli dohodnuté. Nikto nepočítal s jeho rýchlym odchodom. Meno JUDr. Kozmu je často skloňované nielen na zasadnutiach organizačného výboru, ale aj medzi širokou šachovou verejnosťou. Česť jeho ľudskej aj hráčskej pamiatke.

Lucia Žitňanská uviedla, že podobné situácie ju dojímajú aj po rokoch. Turnaj sa konal krátko po veľkonočných sviatkoch, ktoré okrem iného venovala prechádzkam po miestach v Bratislave, kam chodievala s otcom v čase detstva. Jedným z takýchto miest bol aj Šachový klub Slovan, spravidla v nedeľu dopoludnia. Pani ministerka vyslovila poďakovanie za to, že šachový turnaj nesie meno jej otca, všetkým poprial úspešnú hru.

Na jej slová nadviazal za hostiteľskú Slovenskú advokátsku komoru **Lubomír Hreždovič**. Zdôraznil, že šach je fenomén, ktorý nestráca svoje miesto vo svete. Práve naopak, rekordný počet záujemcov o účasť svedčí o narastajúcom záujme. Medzi ľuďmi sú rodení hráči. Hra pre nich predstavuje oddych, náplň daždiveho dovolenkoveho večera či spoločenskú udalosť s priateľmi a rodinou. Šach však žije aj vo všedný deň – nie je nezvyčajné vidieť dvojicu pri káve, ako sústredene hrá. V poslednej dobe mestá ponúkajú tzv. „živý šach“ – namiesto šachových figúr na čierno-bielych štvorcoch stoja muži a ženy, pričom dvaja hráči rozhodujú o ich osudoch. Oživenie šachových figúrok je častým motívom aj vo fantastickú literatúre. Naznačuje to, že šach nie je obyčajná spoločenská hra. Šachista je ako bábkár, pod jeho rukami ožívajú kone a pešiaci. Musí sa rozhodnúť, koho obetuje a komu prisúdi rozhodujúcu úlohu. Vzдал hold vytrvalosti a zanietenu organizátorov a zdvihol pomyselný klobúk skalným účastníkom. Zaprial hráčom, aby víťazili s pokorou, prehrávali dôstojne a aby si turnaj užili. Zároveň vyslovil nádej, že jubilejný ročník je ďalším začiatkom a že nasledujúce podujatia privedú na pôdu advokátskej komory nových šachistov, ktorí budú stmelovať právnickú obec na Slovensku aj cez hranice.

Turnaj by nikdy neexistoval bez osoby **Antona Blahu** – práve od neho pochádza myšlienka pripomínať si prijatie prvého zákona o slobodnom výkone advokácie okrem iného šachovými podujatiami. Všetci ho vnímajú hráčsky aj ľudsky, jeho meno je zlatým písmom zapísané v šachovej histórii komory. JUDr. Blaha v príhovore uviedol, že s JUDr. Kozmom sa osobne poznal, často spolu hovorili o šachu, a tak bola voľba jeho mena do podtitulu turnaja iba prirodzeným vyústením spojenia šachu a práva. JUDr. Kozma je šachovým vzorom. Zdôraznil priateľskosť, ktorá sa vinie celým turnajom, poďakoval všetkým, ktorí boli akýmkoľvek spôsobom účastní na príprave jednotlivých ročníkov.

Hostia spolu odovzdali ceny hráčom, ktorí za 10 rokov organizácie turnajov nevynechali ani jeden ročník. Šachový klub Slovan si vedie presnú štatistiku, preto bolo jednoduché vybrať z portfólia štyri mená – IM **Peter Petrán**, FM **Dušan**

Mikuláš, **Mario Castiglione** a **Ivan Pecník** (foto 6 – zľava: Ľubomír Hreždovič, Lucia Žitňanská, Marek Števček, Mária Chrenková, Anton Blaha, Ivan Pecník, Peter Petrán a Dušan Mikuláš).

V roku 2008 začínal turnaj v skromných podmienkach a so skromným rozpočtom. Postupom rokov pribúdali sponzori, vďaka ktorým sa podarilo turnaj nielen dostať na súčasnú vysokú úroveň, ale túto úroveň aj udržiavať, ak nie z roka na rok zlepšovať. Turnaj sa uskutočňuje za podpory Slovenskej advokátskej komory, ako aj vďaka finančným príspevkom individuálnych sponzorov, ktorými boli v prvých rokoch **Anton Blaha** a **Mária Chrenková**, neskôr **Radomír Bžan**, **Slavomír Rabatín**, **Martin Jerguš**, **Miroslav Abelovský** a **Dušan Kubovčák**. Medzi sponzormi nemožno opomenúť výtvarníka – dizajnéra **Daniela Požára**, spoločnosť **Wolters Kluwer**, ako aj mediálneho partnera denník **ŠPORT**.

Už od roku 2008 tvorí stálu súčasť turnaja odborná prednáška. Po druhý raz prijal pozvanie **Marek Števček**, prorektor Univerzity Komenského pre legislatívu, ktorý si za nosnú tému prednášky zvolil právo, logiku a šach v kontexte významu logického myslenia a intuície pre právnikov (foto 7 – vľavo).

Po skončení prednášky bolo možné považovať turnaj za oficiálne otvorený. Riaditeľ turnaja z ŠK Slovan **Ing. Štunc** oboznámil prítomných so základnými pravidlami a hra sa začala. Dva pekné šachové dni sa do pomyslenej kroniky zapísali ako športové zápolenie v duchu fair play.

8

9

Za predsedníctvo Slovenskej advokátskej komory ceny odovzdala jeho členka **JUDr. Andrea Havelková (foto 8)**. Zablahoželala víťazom, vzdala hold porazeným a na záver citovala Dona Miguela Ruiza s posolstvom, že víťaz je v každom z nás.

Najprv bola spomedzi hlavných cien odovzdaná 6. cena, ktorá potešila nováčika turnaja **Jozefa Straku**. Piatu cenu si odniesol chorvátsky priateľ IM **Zdenko Jušič**. So 4. cenou odišla WGM **Zuzana Cibičková**, medzi šachistami známa skôr pod dievčenským menom Borošová. Tretie miesto obsadil **Mario Castiglione**, druhé miesto si športovou hrou vysúťažil IM **Tamáš Petényi** a víťazom jubilejného X. ročníka sa stal GM **Igor Štohl**.

S titulom najlepší šachista – advokát aktívne vykonávajúci advokáciu odišiel **Mario Castiglione**. WGM **Zuzana Cibičková** si odniesla cenu pre najlepšiu šachistku – advokátku. **Miroslav Ondrej** sa stal najlepším neregistrovaným hráčom. Každým rokom prichádzajú aj hrajúci študenti práva v rámci bakalárskeho alebo magisterského štúdia, čo organizačný

výbor vníma veľmi pozitívne. Titul najlepšieho študenta si zaslúžil IM **Tamáš Petényi (foto 9** – zľava: GM Igor Štohl, IM Tamáš Petényi, WGM Zuzana Cibičková, Mario Castiglione, Miroslav Ondrej, Jozef Straka, IM Zdenko Jušič).

Šachovnice sú uložené späť v škatuliach, niektorým favoritom sa tento raz darilo menej, iní potvrdili dobrú formu, niektorí účastníci si prišli jednoducho zahrať. Šach na Slovenskej advokátskej komore je však v prvom rade o posilňovaní priateľstva. Jeden z chorváckych hráčov IM Zdenko Jušič po návrate z Bratislavy napísal: *Pre mňa a mojich priateľov bolo veľkým potešením, a zároveň veľkou výzvou zahrať si na tradičnom turnaji v krásnom meste Bratislava, plnom milých a príjemných ľudí. Na Slovensku sa nám dostalo vreleho prijatia... ako keby sme my, Chorváti, poznali všetkých týchto ľudí už roky... ale stretli sme sa iba po prvý raz. Ešte stále mám pred očami majestátny biely hrad, ktorý sme videli pri príchode do Bratislavy. Pripomína nám všetkým veľkosť priateľstva.* Podanie ruky pred každou partiou nie je iba symbolickým športovým gestom na potvrdenie férovej hry, ale každému stretnutiu medzi hráčmi dáva pozitívny signál kolegiality (**foto 10**).

Prof. Števec na konci prednášky zarecitoval báseň Miroslava Válka *Šachy*, ktorá je poetickou bodkou za tromi čarovnými šachovými dňami:

*Ak sadnete si z dlhej chvíle k šachom,
pre šťastie lebo pre sklamanie hrať,
nezabúdajte, že je problém, na kom
závisí vaše šťastie či pád.
Neukazujte svojmu súperovi päty
a dámu strážte, ak ju máte rád.
Nepúšťajte ju samu na výlety
- nevieme nikdy, čo sa môže stať.
Nakoniec sa to zvrtnie na zákone,
že silu umu zdolá sila zrád.
V partii často vyhrávajú kone;
jedine kráľ však môže dostať mat.*

–km– Foto M. Tóthová, J. Dernerová

10

Z DISCIPLINÁRNYCH ROZHODNUTÍ ČAK

Jednostranné započítanie pohľadávky advokáta na odmenu za právne služby voči pohľadávke klienta

Je disciplinárnym previnením advokáta, ak započíta peňažnú čiastku, ktorú zinksoval pre klienta, bez dohody s klientom na svoju pohľadávku voči klientovi titulom odmeny za právne služby.

*Rozhodnutie disciplinárneho senátu disciplinárnej komisie ČAK
zo 6. novembra 2015, sp. zn. K 14/2015¹*

Dotknuté ustanovenia:

- § 16 ods. 1, 2, § 17 zákona č. 85/1996 Sb., o advokácii
- čl. 4 ods. 1, čl. 6 ods. 1, 5 a čl. 9 ods. 2 uznesenia predstavenstva Českej advokátskej komory č. 1/1997 Vestníka zo dňa 31. 10. 1996, ktorým sa stanovujú pravidlá profesionálnej etiky a pravidlá súťaže advokátov Českej republiky (etický kódex) v platnom znení (ďalej len „Pravidlá profesionálnej etiky“)
- **obdobné ustanovenia slovenských právnych predpisov:** § 18 ods. 2, 3 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii v platnom znení, § 5 ods. 1, § 11 ods. 3 Advokátskeho poriadku SAK z 15. júna 2013

Disciplinárny senát uznal disciplinárne obvineného advokáta za vinného z disciplinárneho previnenia, ktorého sa dopustil

tým, že

potom, čo ako právny zástupca žalobcu – spoločnosti A., a. s., v spore proti žalovanému – spoločnosti B., s. r. o., v konaní vedenom na súde o zaplatenie 87 455 504,84 Kč s prísl., prijal dňa 22. 2. 2013 od tohto súdu na svoj účet celkom sumu 850 000 Kč, predstavujúcu vrátenú časť súdneho poplatku vo výške 800 000 Kč, zaplateného spoločnosťou A., a. s., a kauciu za konanie o nariadenie predbežného opatrenia vo výške 50 000 Kč, zloženú touto spoločnosťou; prijatú čiastku 850 000 Kč určenú spoločnosti A., a. s., tomuto svojmu klientovi nevyplatil, pričom túto sumu bez súhlasu spoločnosti A., a. s., jednostranne započítal proti svojej pohľadávke voči svojmu klientovi titu-

lom neuhradenej faktúry vystavenej spoločnosti A., a. s. zo dňa 31. 8. 2010, ktorou vyúčtoval svoju odmenu za právne služby poskytnuté tejto spoločnosti,

teda

- nechránil a nepresadzoval práva a oprávnené záujmy klienta a neriadil sa jeho pokynmi,
- pri výkone advokácie nekonal svedomito,
- pri výkone advokácie nepostupoval tak, aby neznižoval dôstojnosť advokátskeho stavu, keď za tým účelom nedodržiaval pravidlá profesionálnej etiky ukladajúce mu
  - povinnosť všeobecne poctivým, čestným a slušným správaním prispievať k dôstojnosti a vážnosti advokátskeho stavu,
  - povinnosť dať prednosť oprávneným záujmom klienta pred vlastnými záujmami,
  - povinnosť jednostranne nezapočítať pohľadávku vyplývajúcu z odmeny advokáta za zastupovanie účastníka konania pred súdom alebo iným orgánom proti pohľadávke klienta v prípade, že nejde o pohľadávku klienta na výplatu prisúdenej náhrady trov konania,
  - povinnosť peniaze, ktoré prevzal na stanovený účel, opatrovať so starostlivosťou riadneho hospodára a nepoužiť ich inak než na stanovený účel,

čím porušil

§ 16 ods. 1, 2 a § 17 zákona o advokácii v spojení s čl. 4 ods. 1, čl. 6 ods. 1, 5 a čl. 9 ods. 2 Pravidiel profesionálnej etiky.

Podľa § 32 ods. 3 písm. c) zákona o advokácii disciplinárne obvinenému za to bolo uložené disciplinárne opatrenie – **pokuta** vo výške 125 000 Kč.

Z odôvodnenia:

Predseda Kontrolnej rady ČAK ako disciplinárny žalobca podal proti disciplinárne obvinenému žalobu pre skutok uvedený vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Z obsahu disciplinárneho spisu č. K 14/2015 disciplinárny senát zistil nasledujúce skutočnosti:

Zo sťažnosti disciplinárny senát zistil, že disciplinárne obvinený uzavrel so sťažovateľom 29. 6. 2010 zmluvu o poskytovaní právnych služieb. Podľa tejto zmluvy uplatnil disciplinárne obvinený nárok na zmluvnú odmenu advokáta. Po späť vzatí žaloby dňa 15. 1. 2013 bola súdom poukázaná na účet disciplinárne obvineného suma 850 000 Kč. Disciplinárne obvinený prípisom z 25. 2. 2013 jednostranne započítal vyúčtovanú odmenu oproti prijatej sume 850 000 Kč. Započítanie čiastky 850 000 Kč opätovne disciplinárne obvinený vykonal výzvou na zaplatenie, spísanou jeho právnym zástupcom dňa 3. 6. 2014.

Disciplinárne obvinený sa k disciplinárnej žalobe vyjadril svojím prípisom z 27. 2. 2015, z ktorého disciplinárny senát zistil, že disciplinárne obvinený považuje sťažnosť za neoprávnenú a šikanóznou, pretože jej účelom je snaha klienta vyhnúť sa zaplateniu dlžnej čiastky za poskytnuté právne služby. Sťažovateľovi vyúčtoval odmenu dňa 31. 8. 2010 a sťažova-

teľ ju napriek jeho opakovaným výzvam nezaplatil. Z toho dôvodu sa rozhodol vrátený súdny poplatok 800 000 Kč a vrátenú kauciu za predbežné opatrenie 50 000 Kč jednostranne započítať. Podľa jeho názoru je vrátený súdny poplatok a kaucia obdobou plnenia náhrady trov konania, a preto považoval svoj postup za oprávnený a v plnom súlade s etickým kódexom advokáta. K pripísaniu prostriedkov došlo dňa 22. 3. 2013 a bezprostredne nasledujúci pracovný deň informoval o započítaní klienta. Začiatkom roka 2014 pri osobnom rokovaní znovu klienta upozornil na dlžnú sumu a požiadal o jej zaplatenie. S ohľadom na blížiaci sa termín premlčania vyzval prostredníctvom svojho právneho zástupcu dňa 3. 6. 2014 sťažovateľa na zaplatenie a začiatkom augusta 2014 po márnom uplynutí lehoty podal žalobu na zaplatenie. Až po podaní tejto žaloby sa klient rozhodol postupovať formou disciplinárnej sťažnosti, hoci dva roky mu zápočet nevedil. Podľa sťažovateľa bolo dôvodom podanie sťažnosti podanie palmárnej žaloby.

Disciplinárne obvinený sa k disciplinárnej žalobe na pojednávaní disciplinárneho senátu vyjadril tak, že svoje konanie ľutuje. S klientom nemal problémy, ku koncu prípadu mal pocit, že klient nebude chcieť hradiť. Klient ho stále ubezpečoval, že bude zaplatené. Mal dohodnutú odmenu podľa výsledku vo veci. Peniaze potreboval na prevádzku kancelárie. Rok sa klient s disciplinárne obvineným ne bavil. Vyzval ho na dopltenie odmeny. Odmenu účtoval priebežne, na zálohových platbách bolo disciplinárne obvinenému uhradené 1,5 milióna Kč. Mal ďalej ešte dohodnutú odmenu 500 000 Kč za vydanie právoplatného predbežného opatrenia. Túto odmenu vyúčtoval, klient ho však prehovoril, aby mu túto odmenu odpustil, čo urobil. Jeho postup nebol správny, urobil chybu a nemal započítanie vykonať.

Disciplinárne obvinený sa domnieval, že sa dopustil disciplinárneho previnenia. Na otázku disciplinárneho žalobcu uviedol disciplinárne obvinený, že nárok na odmenu mu vznikol podpísaním dohody o urovnaní medzi klientom a protistranou, a zaplatením tej čiastky. Prvé peniaze došli na účet klienta v auguste 2010 (21 mil. Kč), ďalšie peniaze (20 mil. Kč) koncom roka 2012 alebo začiatkom roku 2013. O tom, že peniaze prišli na účet klienta, vedel disciplinárne obvinený preto, že s právnym zástupcom protistrany vybavoval prevody v banke. V roku 2014 podal žalobu na zaplatenie. Klient disciplinárne obvineného oslovil s ponukou na uzavretie dohody o urovnaní medzi disciplinárne obvineným a klientom s tým, že bude zaplatený jeden milión Kč. Túto ponuku disciplinárne obvinený odmietol. U klienta v súčasnej dobe došlo k zmene zloženia štatutárneho orgánu.

Ďalej boli vykonané listinné dôkazy doplnené disciplinárne obvineným, a to priznanie k dani z príjmov FO za roky 2012, 2013, 2014. Ďalej disciplinárny senát vykonal dôkaz výpisom z matriky ČAK, a to zhodnými výpisy z 11. 9. 2014 a 5. 11. 2015, z ktorých zistil, že disciplinárne obvinený je advokátom zapísaným v zozname advokátov ČAK od 17. 10. 2002, s výkonom všeobecnej advokátskej praxi. Nebolo proti nemu doteraz vedené disciplinárne konanie.

Pripravujeme konferenciu o histórii advokácie

Konferencie o histórii advokácie sú parketou ČAK, kde ich s nesmiernym zánietením a nadšením každý rok pripravuje **JUDr. et PhDr. Stanislav Balík, Ph.D.** Zástupcovia SAK sa na konferenciách pravidelne zúčastňujú a k ich priebehu prispievajú prednáškami z histórie slovenskej advokácie.

Vzhľadom na to, že slovenským prednášateľom sa vždy dostáva vreľého prijatia, Slovenská advokátska komora pozvala tento raz zástupcov českej advokácie, ktorí v histórii advokácie nachádzajú vzácny zdroj motivácie aj do dnešných dní, na Slovensko.

Konferencia o histórii advokácie sa uskutoční v piatok **3. novembra 2017 v Banskej Bystrici** a bude otvorená pre širokú slovenskú advokátsku obec.

Podrobnejšie informácie o programe a prihlásovaní na konferenciu budú uverejnené v komunikačných prostriedkoch SAK.

Disciplinárny senát pri rozhodovaní v tejto veci vychádzal najmä z vyjadrení disciplinárne obvineného k disciplinárnej žalobe, z jeho vyjadrení v rámci pojednávania disciplinárneho senátu a z vykonaných listinných dôkazov, najmä sťažností sťažovateľov a daňových priznaní disciplinárne obvineného za roky 2012 až 2014.

Disciplinárne obvinený vo svojich písomných vyjadreniach konanie popieral. Toto svoje vyjadrenie na pojednávaní disciplinárneho senátu zmenil tak, že svoj postup označil za nesprávny, chybný a že nemal započítanie vykonať. Uvedol, že sa dopustil disciplinárneho previnenia. Disciplinárne obvinený sa tak priznal ku konaniu uvedenému v disciplinárnej žalobe. S ohľadom na priznanie disciplinárne obvineného a listinné dôkazy, najmä sťažnosť sťažovateľa, nemal disciplinárny senát pochybnosti, že disciplinárne obvinený porušil zákonné povinnosti podľa zákona o advokácii.

Disciplinárny senát vyhodnotil konanie disciplinárne obvineného ako disciplinárne previnenie, ktoré napĺňa znaky § 32 ods. 2 zákona o advokácii, pretože v danom prípade išlo o závažné porušenie zákonnej povinnosti, čím disciplinárne obvinený nielenže porušoval ustanovenia zákona o advokácii, ale taktiež porušoval Pravidlá profesionálnej etiky. Pri úvahách o ukladaní disciplinárneho opatrenia vychádzal disciplinárny senát z vyššie uvedených východísk pri rozhodovaní o vine či nevine disciplinárne obvineného

zo skutku opísaného v disciplinárnej žalobe. Naopak v prospech disciplinárne obvineného vyhodnotil disciplinárny senát doterajšiu disciplinárnu bezúhonnosť disciplinárne obvineného a jeho priznanie sa k spáchaniu skutku. Disciplinárny senát vzhľadom na tieto svoje úvahy potom dospel k záveru, že voči disciplinárne obvinenému nemožno použiť iné disciplinárne opatrenie ako pokutu, keď napomenutie ako aj verejné napomenutie sa javili disciplinárnemu senátu ako disciplinárne opatrenia nedostatočné vzhľadom k intenzite zavineného porušenia povinností stanovených advokátovi ako zákonom o advokácii, tak stavovským predpisom. Pri určovaní výšky pokuty potom senát vychádzal z daňových priznaní advokáta za roky 2012 až 2014 predložených disciplinárne obvineným. Výška pokuty tak, ako bola disciplinárnym senátom uložená, potom celkom korešponduje s intenzitou porušenia povinností disciplinárne obvineným.

Rozhodnutie je redakčne krátené, upravované a doplnené o odkazy na citované ustanovenia pod textom

Poznámka

1 preložené a spracované podľa Syka, J.: **Z kárné praxe.**
In: Bulletin advokácie, č. 4/2017, s. 66 – 67

Právnu vetu a rozhodnutie preložila a spracovala
Mgr. Tatiana Frištková, advokátka

Bulletin advokacie prináša...

Vyberáme z čísla 6/2017 českého Bulletinu advokacie

JUDr. Michal Žižlavský, člen predstavenstva ČAK, vo svojom **úvodníku** s názvom *Príbehy tisíc a jedného veriteľa* predstavuje monotematické číslo českého Bulletinu, ktorý obsahuje novinky z oblasti konkurzu a reštrukturalizácie, mapuje súčasné problémy praxe aj v súvislosti s novým európskym nariadením a smernicou o preventívnych rámcoch pre riešenie platobnej neschopnosti.

V rámci **Aktualít** vedenie ČAK informuje o spoločnom rokovaní Slovenskej a Českej advokátskej komory, pripravovanej novele českého zákona o advokácii, ktorá prešla tretím čítaním v Poslaneckej snemovni alebo informácii o rozhodnutí Najvyššieho súdu v kauze Davida Ratha k zákonnosti príkazu na odpočúvanie. Rubrika tiež venuje priestor informácii o nadchádzajúcom konaní, v poradí už 7. Snému ČAK, ktorý sa bude konať v Prahe, Kongresovom centre Clarion Congress Hotel Prague 22. septembra 2017.

V Rubrike **Z odbornej literatúry** je obsiahnutá recenzia publikácie *Insolvenční právo* (Tomáš Richter).

Časť **Z advokacie** obsahuje príspevok doc. JUDr. Tomáša Gřivna, Ph.D. *k právu na zachovanie dôvernej komunikácie medzi advokátom a jeho klientom* a rozhodnutie kárneho senátu kárnej komisie ČAK z 8. 4. 2016, sp. zn. K 113/201, podľa ktorého je *kárnym previnením, ak advokát potom, čo v pracovnoprávnej veci poskytol právnu službu zamestnancovi, prevezme v tej istej veci právne zastúpenie zamestnávateľa*.

Príspevky z odbornej teórie a praxe sú venované nasledovným problémom:

JUDr. Michal Žižlavský

O mechanike insolvenčných telies v roku 2017

Autor sa v príspevku zaoberá skúmaním vzájomného pôsobenia a interakcie medzi veriteľmi a dlžníkmi v konkurznom konaní. Odhaľuje primárny problém, ktorý podľa jeho názoru brzdí ozdravovanie insolventných podnikov a načrtáva nové trendy v legislatíve. Záverom vyjadruje nádej, že aj vďaka úprave procesu reorganizácie a silným právnym nástrojom, ktoré umožňujú postih vinníkov zmeškaných návrhov na vyhlásenie konkurzu (či sú to manažéri alebo vlastníci podnikov) bude znižovať počet zmeškaných návrhov a dôjde k zvýšeniu miery uspokojenia pohľadávok veriteľov.

JUDr. Tomáš Sokol

Medzi konkurzným a trestným konaním

Článok autora pojednáva o trestnom konaní, ktorého výsledkom bolo odsúdenie M. Č. (pokútnika v oblasti poskytovania právnych služieb) za trestný čin vydierania a ohovárania z dôvodu, že táto osoba podala na súd návrh na žalobu (ná-

vrh na vyhlásenie konkurzu na majetok odporcu), ktorá obsahovala vedome nepravdivé tvrdenia a fiktívne pohľadávky, ktorými si M. Č. uplatňoval finančnú kompenzáciu za majetkovú a nemajetkovú škodu. Autor záverom konštatuje, že omylu pri podaní návrhu na vyhlásenie konkurzu sa nemusia báť tí, ktorí návrh nepodali vedome bezdôvodne, alebo ako súčasť taktiky, ktorá má dlžníka prinútiť k plneniu. Dodáva, že omyl môže byť civilným deliktom alebo nie trestným činom.

Mgr. Adam Sigmund

Kto, kedy a prečo musí odhaliť skutočného majiteľa korporácie

S účinnosťou od 1. 7. 2017 ukladá novelizovaný § 177 českého insolvenčného zákona subjektom konkurzného konania (veriteľom, ktorí získali pohľadávku postúpením po podaní návrhu na vyhlásenie konkurzu alebo v posledných šiestich mesiacoch predtým) povinnosť doložiť v prílohe prihlášky pohľadávky čestné vyhlásenie o svojom skutočnom majiteľovi s odôvodnením. Skutočným majiteľom je v zmysle zvláštného predpisu o niektorých opatreniach proti legalizácii výnosov z trestnej činnosti a financovania terorizmu (zákon č. 253/2008 Sb.) fyzická osoba, ktoré má fakticky alebo právne možnosť vykonávať priamo alebo nepriamo rozhodujúci vplyv na korporáciu. Autor sa v príspevku ďalej venuje otázke či je vôbec možné v praxi takéhoto skutočného majiteľa zistiť a aké informačné zdroje bude mať k dispozícii korporácia v českom právnom prostredí na jeho zistenie.

Ing. Jaroslav Schönfeld, Ph.D.

Ekonomický pohľad na definíciu úpadku korporácie

Autor vo svojom príspevku analyzuje ekonomický obsah pojmu *úpadok*, popisuje základné ekonomické prístupy pri hodnotení stavu platobnej neschopnosti. Autor poukazuje na to, že je potrebné motivovať podniky v kríze na aktívne riešenie ich problémov, zvýšiť počet úpadkov riešených reštrukturalizáciou, zvýšiť mieru uspokojenia najmä nezaisťovaných veriteľov, zvýšiť rýchlosť, jednoduchosť a flexibilitu konkurzného konania či posilniť pozíciu veriteľov.

Mgr. Petr Veselý

Možno vymeniť konkurzného správcu? Ako a prečo?

Názov príspevku autora napovedá, že článok podrobne analyzuje osobu správcu konkurznej podstaty, akým spôsobom je pre konkrétne konanie ustanovený, či je možné, aby účastníci konania mohli ovplyvniť jeho voľbu, prípadne dosiahnuť jeho výmenu, v ktorých prípadoch je to potrebné a naopak, v ktorých prípadoch je to kontraproduktívne.

JUDr. Vladimíra Glatzová

Náhrada škody pre neskoré podanie návrhu na vyhlásenie konkurzu

Článok autorky sa zameriava na právo tzv. starých a nových veriteľov na náhradu škody spôsobenú neskorým podaním návrhu na vyhlásenie konkurzu, teda práva veriteľov, ktorí získali svoje pohľadávky pred a po podaní návrhu na vyhlásenie konkurzu. Podľa názoru autorky úprava českého insolvenčného zákona dáva veriteľom významný nástroj pre uspokojenie ich pohľadávky, ktorým je ustanovenie zakotvu-

júce povinnosť podať včas návrh na vyhlásenie konkurzu, ktorý zostáva často nevyužitý. Dôkazné bremeno nesie žalovaný štatutárny orgán, ktorý, ak sa chce žalobe úspešne ubrániť, musí preukázať všetky rozhodné skutočnosti pre uplatnenie škody.

JUDr. Jaromír Císař

„Zákonný“ konkurzný správca

Primárnou úlohou správcu konkurznej podstaty je konať tak, aby bolo dosiahnuté čo najvyššie a pomerné uspokojenie veriteľov. Dôležitým predpokladom nezávislosti správcu je existencia transparentného mechanizmu jeho ustanovenia. S účinnosťou od 1. 1. 2014 tzv. nominačný systém v ČR na-

hradil systém rotačný, v praxi aj v judikatúre nazývaný tiež „kolečko“. Jedinou výnimkou z tohto pravidla zostala zákonná možnosť predsedu konkurzného súdu ustanoviť inú osobu v prípadoch, ak je to potrebné so zreteľom na doterajší stav konania, vzhľadom na osobu dlžníka a jeho majetkové pomery, alebo odbornú spôsobilosť správcu. Záverom autor uzavrel, že rozsah práv a povinností správcu konkurznej podstaty, rovnako ako skúsenosti z praxe, jasne dokazujú, že v rámci konkurzného konania predstavuje správca zásadný procesný subjekt *sui generis*.

JUDr. Dominika Skuráková
kancelária SAK

POZVÁNKA

Slovenská advokátska komora v spolupráci s ostatnými partnerskými komorami organizuje pre advokátov a advokátskych koncipientov

Nemecko-česko-slovenské advokátske fórum

27. a 28. októbra 2017
Bratislava, Hotel Tatra

Hlavná téma:

Advokát detektívom – nároky na advokáta pri cezhraničnom uplatňovaní práv klienta Korporátna agenda a cezhraničné pohľadávky

Advokát v dnešnej dobe musí v rámci poskytovania služieb klientovi vyhľadávať vo verejne dostupných registroch informácie o finančnej kondícii dlžníka, o obchodných vzťahoch, vlastníckej štruktúre i konečnom užívateľovi výhod. Plnenie týchto úloh advokátov však často naráža na nedostatok informácií, nespoľahlivosť údajov, rozličnú právnu úpravu, ale aj na obchodné tajomstvo či niektoré etické princípy výkonu povolania. Táto téma sa dotýka i úpravy konkurzov, povinností v rámci boja proti legalizácii príjmov z trestnej činnosti či právnych služieb advokátov pre partnerov verejného sektora.

O podujatí

Slovenská advokátska komora je od roku 2011 členom Nemecko-česko-slovenského advokátskeho fóra, ktoré vytvára platformu na výmenu vzájomných poznatkov a praktických skúseností z jednotlivých právnych odvetví s dôrazom na rozmer cezhraničnej spolupráce s kolegami z Česka a Nemecka. Okrem Slovenskej advokátskej komory sú partnermi podujatia advokátske komory Bamberg, Sasko a Česká advokátska komora, ktoré organizujú konferenciu na rotačnom princípe. Príspevky prezentujú prednášatelia delegovaní zo všetkých partnerských komôr s možnosťou následnej širšej diskusie. Súčasťou podujatia pre prihlásených účastníkov je spoločné neformálne stretnutie a večera v deň pred konferenciou, ktoré poskytuje priestor na budovanie siete kontaktov nemecky hovoriacich advokátov. Podujatie sa po prvý raz uskutočnilo na Slovensku v roku 2013 v Trnave. V dňoch 27.- 28. októbra 2017 je opäť organizátorom 13. ročníka podujatia Slovenská advokátska komora, pričom miestom konania bude prvýkrát Bratislava.

Na konferencii je zabezpečené simultánne tlmočenie.

Podrobnejšie informácie o programe a o organizačných náležitostiach budú zverejnené v komunikačných prostriedkoch SAK po ich sfinalizovaní a personálnom obsadení prednášok. V prípade doplňujúcich otázok sa obráťte, prosím, na odbor medzinárodných vzťahov SAK (Mgr. Michaela Chládeková, PhD., chladekova@sak.sk)

Ohliadnutie za jubilejným XXV. ročníkom Karlovarských právnických dní

V dňoch **8. – 10. júna 2017** sa konali v poradí už XXV. Karlovarské právnické dni. Podujatie kolidovalo s Konferenciou advokátov 2017, preto predsedníctvo komory poverilo účasťou prof. JUDr. Oľgu Ovečkovú, DrSc., členku redakčnej rady *Bulletinu slovenskej advokácie*, zároveň vedúcu vedeckú pracovníčku Ústavu štátu a práva Slovenskej akadémie vied.

Konferencie bývajú prestížnou udalosťou. Zúčastňujú sa na nich poprední odborníci z oblasti právnej vedy, ako aj právnej praxe. Prvý deň bol program venovaný problematike občianskeho práva hmotného a procesného, ako aj problematike práva a internetu. Druhý deň sa pozornosť sústredila na trestné právo a európske právo. Počas tretieho dňa sa diskusia zamerala na problematiku insolvenčného práva, autorského práva a na aktuálne otázky korporátneho práva.

Na záver druhého konferenčného dňa sa konala slávnostná recepcia. V úvode boli odovzdané ceny Slovenskej advokátskej komory trom osobnostiam, ktoré sa zaslúžili nielen o vznik, ale aj o dvadsaťpäťročnú úspešnú organizáciu a existenciu Karlovarských právnických dní. Cena bola udelená *in memoriam* **Eduardovi Graf von Westphalen**, osobne cenu z rúk doc. JUDr. Vozára, CSc. a prof. JUDr. Ovečkovej, DrSc. prevzali **prof. Dr. Friedrich von Westphalen** (foto 1) a **JUDr. Vladimír Zoufalý** (foto 2). Súčasťou ceny bola aj publikácia

História advokácie na Slovensku. Vzhľadom na to, že Slovenská advokátska komora je dlhoročným partnerom podujatia, ocenenie osobností, ktoré sa najviac zaslúžili o jeho dlhodobé udržanie, sa stretlo s pozitívnym ohlasom.

Spoločenský večer je tradične spojený s odovzdávaním cien *Spoločnosti Karlovarské právnické dni*: autorskej ceny za najhodnotnejšiu právnickú publikáciu, ceny za najlepší právnický časopis (hodnotia sa spoločne české aj slovenské právnické časopisy) a pocty judikátu.

Autorskú cenu konferencie *Karlovarské právnické dni* za najhodnotnejšiu pôvodnú právnickú publikáciu môže získať dielo vydané v uplynulom roku v Českej alebo Slovenskej republike, ktoré je tvorivým prínosom pre právnu teóriu a prax. Autorská cena za najhodnotnejšiu právnickú publikáciu je udeľovaná od roku 1998 na základe návrhov 299 významných osobností z oblasti práva ČR a SR. Cenu za najhodnotnejšiu právnickú publikáciu získalo dielo vydavateľstva C. H. Beck *Civilný sporový poriadok: Komentár* autorského kolektívu pod vedením prof. JUDr. Mareka Števíčka, PhD. (recenzia vyšla v *Bulletine slovenskej advokácie* č. 3/2017). Slovenský autorský kolektív získal prestížnu autorskú cenu za najhodnotnejšiu právnickú publikáciu v ČR a SR ako celkový víťaz prvýkrát.

Prestížnu cenu za najlepší právnický spoločne český aj slovenský časopis získal na základe hlasovania – rovnako ako v predchádzajúcich rokoch – časopis *Ars Notaria* vydávaný Notárskou komorou SR. V rámci Slovenskej republiky sa *Bulletin slovenskej advokácie* umiestnil na druhom mieste a *Právny obzor* na treťom mieste. V rámci Českej republiky sa český *Bulletin advokacie* umiestnil na druhom mieste za časopisom *Eprávo*.

Spoločnosť *Karlovarské právnické dni* pri príležitosti jubilejného ročníka ocenila uznaním za osobný príspevok k tvorbe práva a právneho vedomia aj s prihliadnutím na ich aktív-

nu podporu odborných diskusií v rámci doterajších konferencií viacerých stálych aktívnych účastníkov, zo Slovenska prof. JUDr. Oľgu Ovečkovú, DrSc., prof. JUDr. Máriu Patakyovú, PhD., JUDr. Martina Kriváka a JUDr. Rudolfa Čirča.

Slovenská advokátska komora udelením ocenení získala všeobecné uznanie v slovenskej a českej právnickej verejnosti za podporu tohto významného a prestížneho podujatia.

prof. JUDr. Oľga Ovečková, DrSc.
JUDr. Jana Mitterpachová, PhD.

Zo spoločného rokovania orgánov SAK a ČAK

Rok 2017 je rokom volebným v oboch partnerských komorách. Voľby do orgánov Slovenskej advokátskej komory sa konali v júni 2017, voľby do orgánov Českej advokátskej komory sú plánované na september 2017, preto bolo stretnutie **11. mája 2017 v Bratislave** posledným v tomto volebnom období.

Spoločné rokovanie otvoril vtedajší predseda SAK **JUDr. Ľubomír Hrežďovič**, ktorý vyjadril potešenie z opätovného stretnutia a vzájomných nadštandardných vzťahov Slovenskej advokátskej komory a Českej advokátskej komory. Predseda Českej advokátskej komory **JUDr. Martin Vychopeň** poďakoval za prijatie a organizáciu podujatia.

Prvou diskutovanou témou bol *dopad novej európskej legislatívy ohľadom ochrany osobných údajov na advokáciu*. Tému uviedol **JUDr. Johan Justoň**, vedúci odboru vonkajšej a vnútornej legislatívy ČAK a **JUDr. Eva Indruchová, LL.M., PhD.**, vedúca odboru medzinárodných vzťahov ČAK. JUDr. Justoň poukázal na skutočnosť, že napriek mnohým pozitívam v oblasti ochrany osobných údajov všeobecné nariadenie o ochrane osobných údajov účinné od mája 2018 prináša aj úskalia. Je nutné prehodnotiť vnútorné nastavenie advokátskych komôr a advokátskych kancelárií, zistiť, či je v súlade s novou európskou legislatívou. Podobne v tomto procese treba zaručiť zachovanie zásady mlčanlivosti. Zatiaľ čo médiá sa zameriavajú na drakonické sankcie, ktoré nariadenie umožňuje uložiť, nariadenie obsahuje množstvo ďalších povinností, s ktorými bude treba zosúladiť prax. Rada advokátskych komôr Európy (CCBE) prijala Usmernenia CCBE k novým opatreniam na dosiahnutie súladu s Všeobecným nariadením o ochrane osobných údajov (CCBE *Guidance on the main new compliance measures for lawyers regarding the General Data Protection Regulation (GDPR)*), ktoré je advokátom k dispozícii na stránke www.ccbe.eu. Pre advokátov nové povinnosti však predstavujú aj novú obchodnú príležitosť. Zároveň v sporovej agende sa nariadenie na advokátov nevzťahuje.

JUDr. Juraj Veverka, vtedajší podpredseda SAK, predstavil českým kolegom *Požičný dokument Slovenskej advokátskej komory*, ktorý bol vypracovaný s cieľom načrtnúť budúce kontúry smerovania Slovenskej advokátskej komory a advokácie ako takej s ohľadom na globálne vývojové trendy s cieľom iniciovať hlbšiu diskusiu advokátov.

Ďalšou témou boli *novodobé on-line platformy poskytovania právnych služieb*. Stanovisko ČAK k tomuto vývojovému trendu predstavil **Mgr. Robert Němec, LL.M.**, podpredseda ČAK, ktorý podotkol, že komerčné fungovanie platforiem je problematické a z etického hľadiska spočíva v narušení zásady mlčanlivosti a dôvernosti a vo využívaní tretej osoby na nábor klientov. ČAK zvažuje implementáciu vlastného portálu, ktorý by bol prevádzkovaný komorou, aby bol v súlade s etickými pravidlami advokátskeho stavu.

JUDr. Ľubomír Hreždovič sa podelil o skúsenosti so zapojením sa do *činnosti právnych kliník na právnických fakultách*. SAK má dlhodobo záujem participovať na vzdelávacom procese budúcich advokátov, a preto uvítala ponuku Univerzity Komenského v Bratislave zapojiť sa do praktickej časti výučby v podobe právnej kliniky. Právna klinika má podobu študentskej právnej poradne, kde advokáti pôsobia ako supervízori a komunikácia s klientom sa uskutočňuje elektronicky. Kapacita je 20 študentov prvého ročníka magisterského štúdia a 30 študentov druhého ročníka magisterského štúdia.

Zo strany ČAK sa ďalšej témy ujal **JUDr. Jiří Všetěčka**, člen predstavenstva ČAK. Upriamil pozornosť na *prielom do advokátskej mlčanlivosti v daňovej oblasti*. Novelou daňového poriadku v ČR bola totiž advokátom uložená povinnosť poskytnúť na vyžiadanie údaje klienta a o klientovi (aj informáciu o spôsobe zhromažďovania údajov). V novej úprave

neexistujú zákonné pravidlá získavania informácií ani systém garancií týchto pravidiel, hrozí svojvôľa štátnej moci.

JUDr. Tomáš Illeš, vtedajší člen predsedníctva SAK, uviedol tému *registra partnerov verejného sektora („protischránkový zákon“)* a *postavenia advokáta*. Priblížil postavenie advokáta ako oprávnenej osoby, ako aj systém pokút a ručenia za uložené pokuty. Zároveň predstavil zápis do registra ako novú právnu službu advokáta.

JUDr. Martin Vychopeň, predseda ČAK a **Mgr. Robert Němec, LL.M.** uviedli informáciu o *stave prerokovania novely českého zákona o advokácii v legislatívnom procese*. Obsahuje niekoľko zásadných zmien: nový Skúšobný poriadok, pri ktorom sa ČAK inšpirovala uznesením a postupom SAK; boj s pokútnictvom v podobe správneho konania a postihu zo strany Ministerstva spravodlivosti ČR, ktoré sa stane príslušným správnym orgánom; nová úprava poskytovania bezplatnej právnej pomoci; nutnosť riešiť centrálnie, nie z regiónov, na základe zoznamu advokátov zapísaných na účely bezplatnej právnej pomoci; obmedzenie možnosti zamestnávať koncipientov; nový disciplinárny postih – odňatie knihy podpisov a zákaz vykonávania úschov.

JUDr. Karol Šiška, člen predsedníctva SAK, následne priblížil *proces obnovenia činnosti Rozhodcovského súdu SAK*, ktorý dlhodobo hibernoval. Stav rozhodcovských súdov a rozhodcovského konania na Slovensku upadal, rovnako ako dôvera v tento systém riešenia sporov. Cieľom bolo preto pripraviť nový a moderný štatút. Rozhodcovský súd predstavuje kvalitné, objektívne a nestranné rozhodovanie ako alternatívu k súdu. Do pôsobnosti rozhodcovského súdu nespádajú spotrebiteľské veci. Pravidlá boli nastavené tak, aby pripomínali občianske konanie.

JUDr. Jiří Všetěčka na záver informoval o *ročných skúsenostiach Českej advokátskej komory v oblasti mediácie spotrebiteľských sporov*. Smernica EÚ o alternatívnom riešení spotrebiteľských sporov a smernica EÚ o nekalých obchodných praktikách boli transponované do zákona na ochranu spotrebiteľa. Pokiaľ ide o advokáciu, došlo k zavedeniu dvoch povinností: informačnej povinnosti advokáta voči klientovi o cene služby a informačnej povinnosti o možnosti mimosúdneho riešenia sporov. S účinnosťou od februára 2016 priniesla novela zákona o ochrane spotrebiteľa novú možnosť riešenia sporu advokáta s klientom – spotrebiteľom. Úlohou sprostredkovateľa bola poverená Česká advokátska komora. Mimosúdne riešenie spotrebiteľských sporov nie je spoplatnené, náklady si uhrádzajú strany samy. Skúsenosti nie sú rozsiahle, dosiaľ bolo riešených 17 spotrebiteľských sťažností, z čoho sedem bolo vyhodnotených ako neprijateľné. Sedem bolo vyriešených zmierom, tri týkajúce sa náhrady škody sa nepodarilo vyriešiť zmierom. Sťažnosti však neboli dôvodné, pochybenie advokáta nebolo zjavné.

Spoločné rokovanie orgánov komôr je tradíciou a obaja predsedovia, ktorým tento rok skončil, resp. skončí mandát predsedu, ju zachovali v presvedčení, že vzájomné prospešné stretnutia budú pokračovať aj po zvolení nových orgánov.

Mgr. Michaela Chládeková, PhD.

Z aktuálneho diania na európskej a medzinárodnej úrovni

CCBE

CCBE – **Rada advokátskych komôr Európy** (*Conseil des Barreaux Européens*) je organizácia združujúca advokátske komory z 32 krajín a ďalších 13 pridružených a pozorovateľských krajín. Zastupuje tak záujmy vyše jedného milióna európskych advokátov. Pravidelne vystupuje v mene svojich členov na úrovni Európskej únie, vypracováva stanoviská, štúdie, zapája sa do projektov a chráni základné piliere advokácie. Slovenská advokátska komora je jej plnohodnotným členom.

30. júna 2017 sa konalo zasadnutie Stáleho výboru CCBE v Bruseli. V mene Slovenskej advokátskej komory sa zúčastnili člen delegácie a Výboru CCBE pre trestné právo JUDr. Ondrej Laciak, PhD. a informačná pracovníčka delegácie Mgr. Michaela Chládeková, PhD. Obsahom zasadnutia boli okrem iného nasledovné témy:

Balík opatrení pre sektor služieb

CCBE podrobne monitoruje vývoj aktivít inštitúcií EÚ v otázke nového rámca pre sektor služieb (vrátane právnych služieb). Súbor legislatívnych návrhov, ktoré Komisia zverejnila 10. januára 2017 a je známy ako *services package* a upravuje okrem iného posúdenie primeranosti vnútroštátnych predpisov o odborných službách, usmernenie k reforme regulácie povolání na vnútroštátnej úrovni a problematiku oznamovania návrhov vnútroštátnych právnych predpisov o službách. CCBE upozorňuje, že ide o značný zásah do regulácie odborných služieb na vnútroštátnej úrovni. Európska komisia si objednala štúdiu o vzťahu liberalizácie a kvality služieb právnych radcov a advokátov v Poľsku. CCBE v rámci lobingu poukazuje na opačné skúsenosti krajín, napr. vo Fínsku, kde bolo znovu zavedené povinné zastupovanie advokátmi na súdoch na žiadosť občanov, podľa ktorých kvalita zastupovania inými osobami bola veľmi nízka.

Predsedníctvo SAK dáva do pozornosti všetkým advokátom, že v knižnici komory sú k dispozícii posledné výtlačky **representatívnej veľkoformátovej publikácie v tvrdej väzbe**, ktorá na vyše 300 stranách formou rozhovorov s kolegami advokátmi mapuje dianie v advokácii v časovom horizonte od začiatku 70. rokov minulého storočia až po dnešok.

Zvýhodnená cena pre advokátov 10 eur

Kontakt: PhDr. Ondrišová, tel.: 0903 600 805, ondrisova@sak.sk

Advokácia v spomienkach advokátov

Európsky dohovor o povolani advokáta

CCBE pripravila stanovisko k pripravovanému európskemu dohovoru o povolani advokáta, ktoré je v prvotnej fáze prípravy na pôde Rady Európy. Do konca roka spravodajkyňa, belgická advokáta Sabien Lahaye, má prezentovať základné princípy, na ktorých bude dohovor postavený. Ak pôjde proces príprav podľa plánu, dohovor by mal byť otvorený na podpis v roku 2019.

Prezentácia Európskej vzdelávacej platformy

Na Stálom výbore sa zúčastnila zástupkyňa Európskej únie, ktorá predstavila ako bude fungovať Európska vzdelávacia platforma. Ide o projekt oživený v minulom roku, ktorý sa Európska komisia rozhodla čo najskôr spustiť. Otvorili sa však početné otázky týkajúce sa evidencie poskytovateľov odborného vzdelávania. Komisia totiž navrhla, aby vstupnou bránou boli advokátske komory. Takýto prístup však predstavuje pre komory značnú záťaž, otvára problémy na poli súťažného práva a otázky súvisiace s akreditáciou a kritériami pre povolenie byť na zozname platformy. Momentálne sa zainteresované strany dohodli na tom, že vstupným kritériom bude len registrácia vo vnútroštátnom registri na tento účel bola spracovaná kompilácia registrov na vnútroštátnej úrovni v jednotlivých štátoch.

Projekt Európski advokáti na ostrove Lesbos

Delegácie rozhodli o budúcnosti projektu poskytovania právnej pomoci utečencom na ostrove Lesbos advokátmi, ktorý bol pôvodne plánovaný a financovaný na trvanie jedného roka. Projekt je však veľmi úspešný a jeho pokračovanie podporuje grécka komora, vedenie CCBE i mimovládne organizácie, z ktorých OXFAM poskytol financie na ďalšie dva roky trvania projektu. Rozhodlo sa preto o založení charitatívneho združenia podľa nemeckého práva, prostredníctvom ktorého sa CCBE bude naďalej podieľať na realizácii projektu.

Konferencia o vzdelávaní advokátov v Bruseli

CCBE finalizuje prípravy programu prvej konferencii o odbornom vzdelávaní advokátov, ktorá sa bude konať 14. decembra 2017 v Bruseli. Prednášky budú prebiehať v anglickom jazyku.

Výbor CCBE pre budúcnosť advokácie

Výbor sa naďalej venuje problematike nových technológií a právnym inováciám. Na zasadnutí sa zúčastnila predstaviteľka Parížskej advokátskej komory, ktorá predstavila tzv. Inkubátor (<http://incubateur-barreaudeparis.com/>). Ide o projekt venujúci sa právnym inováciám, do ktorého sú zapojení rôzni aktéri (študenti, podnikatelia, startupy) rozdelení do siedmich tímov s rôznym zameraním.

Európsky deň advokátov

Témou Európskeho dňa advokátov, ktorý sa tento rok slávi 25. októbra, zároveň Európsky deň spravodlivosti, je technológia a budúcnosť advokácie. Naprieč Európou sa tak budú diať podujatia, ktorých leitmotívom bude myšlienka, že povolanie advokáta sa vyvíja a digitálna transformácia pri za-

chovaní tradičných pilierov advokácie má potenciál obohatiť vzťah medzi občanmi a advokátmi.

■ Rada Európy

Spolupráca ČAK a SAK ako leitmotív výročnej konferencie siete HELP

Výročná konferencia HELP (*Human Rights Education for Legal Professionals*) sa konala 19. – 20. júna 2017 na pôde Rady Európy v Štrasburgu. Program HELP je zameraný na podporu vzdelávania právnikov, vytváranie kurzov na e-vzdelávacej platforme v čo najväčšom počte cudzích jazykov. Konferencia je príležitosťou na osobné stretnutia zástupcov všetkých organizácií zapojených do programu a na získanie aktuálnych informácií o ponuke kurzov a financovaní. Konečným cieľom programu je posilniť implementáciu Európskeho dohovoru cez edukáciu právnikov do takej miery, že nápad vecí na Európsky súd pre ľudské práva sa zníži na udržateľnú mieru. Na tento účel sa neustále vytvárajú nové vzdelávacie kurzy, poskytnuté bezplatne prostredníctvom e-platformy HELP pre advokátov, sudcov a prokurátorov vo viacerých jazykoch. Témou odborných prednášok na konferencii tento rok bola justícia rešpektujúca ľudské práva, práva detí a práva účastníkov konania. Z pohľadu vzdelávania sa konferenciou niesla téma cezhraničných kurzov, resp. spolupráce susedských advokátskych komôr pri poskytovaní kurzov advokátom. V tomto smere bola niekoľkokrát vyzdvihnutá spolupráca Českej advokátskej komory a Slovenskej advokátskej komory pri organizovaní trojmesačného on-line kurzu Ochrana osobných údajov a práva na súkromie, ktoré SAK a ČAK spustili na začiatku roka 2017 pod záštitou českého tútora JUDr. Jiřího Nováka pre 15 slovenských a 15 českých advokátov. Kurz môžete po jednoduchej registrácii na platforme absolvovať vo vlastnej réžii v českom jazyku na stránke <http://help.elearning.ext.coe.int>.

■ ECBA

ECBA – *Európska komora obhajcov* (*European Criminal Bar Association*) je nezávislá organizácia združujúca obhajcov z krajín Rady Európy. Jej hlavným cieľom je presadzovať dodržiavanie základných práv podozrivých, obvinených a odsúdených osôb. ECBA slúži na udržiavanie kontaktov, vyhľadávanie kolegov v zahraničí, sprístupnenie relevantných dokumentov a sprostredkovanie odbornej rady členom. Slovenská advokátska komora nie je kolektívnym členom ECBA.

ECBA slávi 20 rokov od založenia

Myšlienka založiť Európsku komoru obhajcov ako združenie praktizujúcich obhajcov sa zrodila v Štrasburgu v roku 1997 ako výsledok stretnutia predstaviteľov komôr Nemecka a Anglicka so zástupcami Rady Európy. Následne viaceré komory a individuálni obhajcovia prejavili záujem stať pri vzniku organizácie. Prvá konferencia sa konala v máji 1997 v Štrasburgu na tému práva obvinených na spravodlivý súdny proces a zaznamenala veľký úspech, čím sa založila tradícia výročných konferencií a organizácia začala rásť.

Jesenná konferencia ECBA na tému *Vyšetrovanie a stíhanie*

Dňa 6. - 7. októbra 2017 sa uskutoční tradičná jesenná konferencia ECBA v Palma de Mallorca. Nosnou témou je *Vyšetrovanie a stíhanie - súčasné výzvy v Európe a budúce výzvy v Európskej únii: minimálne štandardy v rámci súdneho konania*. Zároveň ide o jubilejnú konferenciu pri príležitosti 20. výročia založenia ECBA. Prednášky a diskusia sa budú týkať napríklad európskeho vyšetrovacieho príkazu, vyšetrovania daňových podvodov, boja proti praniu špinavých peňazí či nového plánu uplatňovania ďalších procesných záruk v rámci EÚ. V prípade záujmu o registráciu prosím navštívte stránku www.ecba.org. Slovenska patrí ku krajinám so zníženým registračným poplatkom (150 eur).

BREXIT: Vyhlásenie Výboru ECBA pre ľudské práva k ľudskoprávnej legislatíve Veľkej Británie

Po vyjadrení premiérky Mayovej, v rámci ktorého povedala, že je odhodlaná „pretrhať“ ľudskoprávne predpisy Veľkej Británie, ak „budú stáť v ceste implementovaniu protiteroristických opatrení“, ECBA prijala vyhlásenie, ktoré si môžete prečítať na stránke ECBA pod názvom *Going beyond Brexit - "Ripping up" Human Rights Laws to Combat Terrorism*. ECBA upozorňuje, že takýto prístup predstavuje riziko pre celú spoločnosť. Právny štát a základné práva musia byť chránené za každých okolností.

Internetová stránka ECBA atraktívnejšia a prehľadnejšia
Odporúčame do Vašej pozornosti novú verziu internetovej stránky ECBA, ktorú nájdete na www.ecba.org.

■ AIJA

AIJA – *Medzinárodná asociácia mladých advokátov* (Association internationale des jeunes avocats) je celosvetová asociácia mladých právnikov vo veku do 45 rokov. Venuje sa organizovaniu seminárov a výročných stretnutí zameraných na výmenu know-how, ponúka prednášky nielen na právnické témy – svoje nezastupiteľné miesto majú otázky osobného rozvoja, soft skills a manažmentu advokátskej kancelárie. Slovenská advokátska komora je kolektívnym členom AIJA.

Nenechajte si ujsť seminár AIJA v Bratislave v októbri

Na 12. – 14. októbra 2017 sa v Bratislave koná výročný seminár dvoch komisií AIJA a témy prednášok sa budú týkať obchodného a pracovného práva.

Program konferencie bude zameraný na aktuálne témy z oblasti cezhraničných a medzinárodných transakcií, ako napr. distribúcie prostredníctvom on-line platforiem a aktuálnosti vo veci nekalých obchodných praktík. Osobitná pozornosť bude venovaná distribúcii farmaceutických výrobkov a práve vďaka spoločnej organizácii tejto konferencie s AIJA komisiou pracovného práva i problematike týkajúcej sa prevodu zamestnancov podľa európskeho nariadenia TUPE pri ukončovaní distribučných zmlúv, či prekvalifikovaní franchisingových dohôd a zmlúv o zastúpení na zmluvy pracovného charakteru. V nadväznosti na výrazné úspechy

AIJA komisie pracovného práva na seminároch v Bostone (2012) a Chicagu (2016) budú predmetom tejto konferencie aktuálne témy týkajúce sa medzinárodných a cezhraničných aspektov v pracovnom práve. Tejto výročnej konferencie sa zúčastnia skúsení odborníci z oblasti pracovného a imigračného práva tak z Európy ako aj z celého sveta. Popri pracovnoprávnej problematike týkajúcej sa vyplácania bonusov, odstúpného a odchodného, európskeho nariadenia TUPE a cezhraničných aspektov, bude táto konferencia zameraná i na problematiku svetovej mobility a imigrácie v období po Brexite, zvolení Trumpa a následnej politickej nevráživosti voči „otvoreniu hraníc“ a voľnému trhu. Pozornosť bude venovaná aj tomu, ako právo a právna prax zareagovali na starnutie pracovnej sily a s tým súvisiace témy zdravotnej starostlivosti.

Slovenská advokátska komora sponzorským príspevkom zaručila účastníkom zo Slovenska najnižšiu výšku registračného poplatku (bez ohľadu na dátum registrácie či členstvo v AIJA). Ide o výbornú príležitosť zažiť tzv. „AIJA spirit“ tejto organizácie mladých advokátov, získať sieť kontaktov a prehľad na medzinárodnej úrovni v otázkach práva či vedenia advokátskej kancelárie.

Mgr. Michaela Chládeková, PhD.

Odbor medzinárodných vzťahov SAK

Nekorunovaný kráľ Justičného paláca

Slovenská advokátska komora vydala o svojom členovi, nezabudnuteľnej postave slovenskej advokácie **JUDr. Jánovi Eugenovi Kováčovi** publikáciu, ktorá nadväzuje na doterajšiu edičnú činnosť zameranú na významné osobnosti advokátskeho života a práce na Slovensku v dávnejšej minulosti.

Kniha je k dispozícii v knižnici SAK.

Cena: 5 eur

Kontakt pre objednávanie:

PhDr. Ondrišová

tel.: 0903 600 805

e-mail: ondrisova@sak.sk

DO VAŠEJ KNIŽNICE

Môj domáci právnik. Ako postupovať v ťažkých životných situáciách

SYROVÝ, I.: **Môj domáci právnik. Ako postupovať v ťažkých životných situáciách.** Ikar, Bratislava, 2017, 119 s.

Je odvekou úlohou právnikov vykladať právo laikom. Tejto úlohy sa spomedzi rôznych právnických profesií zrejme najviac zhostili advokáti. Už v dávnej minulosti prostredníctvom kníh, či popularizačných článkov vysvetľovali iným nielen jednotlivé v danej chvíli aktuálne problémy, ale vydávali i komplexné práce zaoberajúce sa vysvetlením inštitútov naprieč celým právnym poriadkom. Pre tieto knihy sa vžil názov „domáci právnik“. Ich význam narastá so stúpajúcou zložitou právnym poriadkom a tomu zodpovedajúcim množstvom šíriacich sa dezinformácií o obsahu práva. Vzhľadom na súčasné časté zmeny právnych noriem je ich výklad pre laikov stále aktuálny.

Aj kniha advokáta Ivana Syrového, ktorú pod názvom *Môj domáci právnik – ako postupovať v ťažkých životných situáciách*, vydalo v tomto roku vydavateľstvo Ikar, napĺňa tieto ciele. V kontexte iných prác tohto druhu však vyniká nielen svojou aktuálnosťou, ale i prehľadnosťou spracovania a mimoriadne vhodným výberom tém autorom. Pre laika je sprievodcom v bludisku práva, poskytuje mu radu v situáciách, do ktorých sa v bežnom živote skutočne často dostáva. Témy autor spracoval zrozumiteľným a prístupným spôsobom, dôsledne sa však vyhol prílišnému zjednodušeniu, ktoré by mohlo byť skresľujúce.

Advokát Ivan Syrový pôsobí v advokácii viac než desať rokov, je publikačne aktívny najmä na stránkach *Justičnej revue*, ale i *Bulletinu slovenskej advokácie*, ale je známy aj z aktivít spojených s popularizáciou práva verejnosti.

Svoju knihu rozdelil do siedmich priliehavo nazvaných kapitol – *Rozvádzam sa; Budú dedič alebo im prevediem majetok za života; Kupujem a predávam nehnuteľnosť; Chcem sa poistiť; Požičiavam a požičiavam si peniaze; Pracujem a dávam výpoveď; Mám konflikt so susedom* – doplnených jednoduchými vzormi niektorých právnych úkonov priamo v texte kapitol (závet, výpoveď a okamžité skončenie z pracovného pomeru) a v závere vzormi troch zmlúv so stručným komentárom (kúpna zmluva na auto, zmluva o pôžičke, darovacia zmluva).

Jednotlivé kapitoly obsahujú okrem zrozumiteľného výkladu témy aj sumár najčastejších nesprávnych predstáv o danej oblasti právnej úpravy, viacero príkladov, zvýrazne-

né užitočné rady. Jadro textu je písané vo forme otázok a odpovedí, každá kapitola sa končí stručným zhrnutím. Kniha je graficky príjemne spracovaná, má nielen sympatickú obálku, ale i v jednotlivých kapitolách zvýraznené nosné tézy, otázky a rady, čo umožňuje čitateľovi ľahkú orientáciu. Kniha medzi užitočnými radami odporúča napríklad pri úhrade kúpnej ceny pri prevodoch nehnuteľností využiť notársku úschovu alebo vinkuláciu v banke, v prípade darovania nehnuteľnosti za života darcu zvážiť možnosť s darovacou zmlouvou zriadiť vecné bremeno zodpovedajúce právu doživotného bývania, či pri uzatváraní poisťovnej zmluvy osobitnú pozornosť venovať ustanoveniam o vylukách z poistenia. Prakticky vysvetľuje nielen to, čo je RPM, ale aj rozdiely medzi havarijným a povinným zmluvným poistením vozidla. Publikácia priliehavo identifikuje i mýty o práve a vysvetľuje skutočnosť.

Hoci kniha vysvetľuje a radí v konkrétnych situáciách, zreteľne z nej vyplýva tá najzákladnejšia rada laikovi konfrontovanému s právom, podľa ktorej najlepšou pomocou je vždy poradiť sa s odborníkom, či už advokátom alebo notárom. To je zrejme to najdôležitejšie, čo by si mal každý laický čitateľ uvedomiť, rovnako ako to, že i na odborníka sa treba obrátiť včas.

Mýty v práve majú vo verejnosti dlhšie trvanie, než samotné právne normy. V praxi sa s nimi denne stretávame, keď naši klienti konfrontovaní zrazu s odborným právnym posúdením ich vecí sú s prekvapením nútení vzdať sa vlastnej predstavy o práve a svojho „riešenia“ veci. Vyvracať osvetou mýty v práve a prinášať správny pohľad na právnu úpravu je pomocou laickému čitateľovi, ale je i na prospech advokátovi, ku ktorému tak klient môže prísť pripravený. Aj preto táto kniha patrí nie len do knižníc laickej verejnosti, ale možno i do čakárň našich kancelárií.

Poznanie práva „vopred“ je však pre verejnosť najmä významnou prevenciou, pretože, ako píše kolega Ivan Syrový v úvode knihy, právo často druhú šancu nedáva – najmä tým, ktorí nie sú primerane ostražití. A tak vďaka autorovi, hoci každý nemôže mať doma svojho vlastného advokáta, môže mať aspoň svojho vlastného domáceho právnik, aby svoju šancu v konfrontácii s právom nepremárnil.

JUDr. Peter Kerecman, PhD.

DO VAŠEJ KNIŽNICE

Sme čakárenská generácia

Anton Blaha: **Sme čakárenská generácia.**

Bratislava, Vydavateľstvo Spolku slovenských spisovateľov 2016

Emeritný advokát **Anton Blaha** sa počas celej svojej bohatej profesionálnej kariéry venoval kultúrno-publicistickej činnosti. Jeho eseje, spomienky, glosy, rozhovory, portréty sa vyznačujú vysokým koeficientom aktuálnosti a nadčasovej uvážlivosti. Zaujal nimi nielen principiálny postoj ku kultúrnym a umeleckým prejavom súčasnosti, osobnostiam nášho verejného života a hodnotám tvoriacim životné milieum Slovákov, ale neskrývane dal najavo aj svoju zakorenenosť v realitách rodných Kysúc, ktorých modernú tvár pomáhal budovať. S nezvyčajným zmyslom pre morálne a všeľudské hodnoty spracoval niektoré súdne prípady z vlastnej advokátskej praxe. Za predchádzajúce dielo *Manderla a Modrý Maurícius* získal Cenu Egona Ervína Kischa 2015. Je iniciátorom a spoluautorom cenného encyklopedického diela *Osobnosti Kysúc*.

Sme čakárenská generácia je jeho šiesta kniha. Zozbieral do nej plody svojej publicistickej aktivity v rokoch 2013 – 15, ktorými svojsky reaguje na aktuálne témy v slovenskej spoločnosti zaujímavé i verejnosť: eseje, glosy, úvahy, polemiky, reportáže, portréty. Blahov pohľad na mnohé veci je kritický a problémový, no jeho videnie zložitosti našej doby je založené na faktoch, ktoré si nielen ctí, ale ktoré dodávajú jeho nenásilnej argumentácii aj dôveryhodnosť. Vo svojej širokospektrálnej záujmovej sfére sa vonkoncom netvári ako arbitier, ale v pozícii sčítaného, rozhladeného moderného intelektuála s blízkym vzťahom k prírode sa usiluje skôr klásť zmysluplné otázky, ako vnucovať hotové recepty. Táto vlastnosť je príznačná pre jeho štýl a napokon i pre celú knihu. Pravdaže, jeho pohľad – ako naznačuje i titul knihy – je generačný a generačné sú i jeho hodnotové afinity. Blaha svojimi vyznaniami, svojimi umiernenými apelmi a svojou tmenou oduševnenosťou za duchovné cennosti a spravodlivosť akoby naozaj hovoril za svoju generáciu, ktorá prichádzala do života s budovateľskou pesničkou na perách, ktorú však hektické časy naučili skôr pokore a trpezlivej ľudskosti, hoci jej nevedeli amputovať hrdosť a dôstojnosť, zaujatie pre Slovensko, ani optimistické vnímanie sveta. Na stránkach knihy sa preto s očividným pôžitkom Blaha stretáva so svojimi generačnými druhmi či spolubojovníkmi z vojnovnej či povojnovnej generácie, ktorým sa napriek celoživotnému elánu a osudo-

vej láske k pravde možno nepodarilo dosiahnuť svoje životné méty, no napriek tomu ostali aj popri svojom večnom „čakárenstve“ vzormi čínorodosti a tvorcami svojho životného priestoru. Osobnosti ako spisovatelia Ladislav Ťažký, Ján Čomaj, Milan Vároš, Boris Filan, výtvarníci Milan Paštéka, Karol Guleja, Jozef Jankovič, Pavol Muška, zberatelia Ivan Melicherčík a Ján Lofaj, speváčka Eva Blahová či vodohospodári Július Binder a Igor Mucha alebo zakladatelia Kysuckej galérie a budovatelia iných kysuckých zázrakov sa stali predmetom Blahovho publicistickeho záujmu nielen pre svoje pozoruhodné diela, ale aj pre svoj ľudský profil vytrvalých tvorcov.

Nervom Blahovej publicistiky je jeho sociálne cítenie, ktoré sa v rozličných variáciách prelína vari v postojoch k všetkému, čoho sa dotkne autorovo pero. Cez jeho optiku nazerá na právnické, umelecké, morálne, spoločenské, globálne problémy i na najaktuálnejšie zauzlenia svetového vývoja. Ono je motívom jeho znepokojenia nad prehlbujúcou sa priepasťou medzi chudobou a bohatstvom, ale aj rozmáhajúcou sa manipuláciou s ľudským elementom a rastúcou mocou tajných služieb zasahujúcou do súkromia nás ľudí (*Prečo nenávidím Snowdena?*). Neváha zvýšiť hlas nad potmehúdsky barbarským búraním sôch v mestách (*Môžu zburané sochy ožiť?*), ospravedlniť sa Hedvige Malinovej za zmedializované príkorie, ktoré podstúpila vďaka nerešpektovaniu základných právnych pravidiel, postaví sa jednoznačne na stranu sudcov v mediálne zneužitom prípade Cervanová, zastáť sa dôchodcov za ich negatívny obraz v očiach mladých (*Prečo dôchodcovia ráno spievajú?*).

Blahov vzťah k Slovensku je zrejmý z materiálov *Je vodné dielo užitočné pre ľudí aj prírodu?* (rozhovor s I. Muchom), *Muž, ktorý premohol dunajského draka* (o J. Binderovi) alebo *Po čom, po akej zemi to chodíme?* (o udivujúcich vykopávkach v Bojnjej). Autor pri všetkej triezevej vecnosti nedokáže potlačiť svoj úžas nad dielom slovenských rúk pri stavbe ekologicko-národohospodárskeho vodného diela na Dunaji, obdiv k ľuďom, ktorí to za cenu nesmiernych ľudských obetí a napriek nežičlivým podmienkam dokázali, ale aj k dejinnej postati slovenskej krajiny, ktorá vďaka ľahostajnosti jej obhospodarovateľov riskuje stratu nedoceniteľného kultúrneho bohatstva potvrdzujúceho jeho bohatú históriu.

Stretnutiam so svetovou históriou sa Blaha venuje v rozhovore s P. Dinkom, kde sa rozoberajú právne aspekty Norimberského procesu, a v esejach *Vojvodcovia Napoleon, Kutuzov a spisovateľ Tolstoj* a *Spisovateľ Viktor Nekrasov, mesto Stalingrad a maršal Žukov* vyslovuje nielen obdiv vzdoru ruského národa v neobyčajne krutých pomeroch proti svetovládnym dobyvateľom i umeniu ruských vojvodcov, ale ukazuje aj majstrovstvo Tolstého a Nekrasova pri literárnom spodobení týchto udalostí pre budúce generácie, ktorého odkaz spočíva v presvedčení, že „každá agresia bude raz potrestaná“ (s. 184).

V eseji *Trianon, čo platí?* Blaha podnetne rezumuje závery a dôsledky Trianonskej mierovej zmluvy z roku 1920. Prirodzene, okrem historiografie a faktografie ho zaujímajú aj práv-

ne aspekty tohto aktu, ktorého dôsledkom bol vznik Československa. Jeho závery sú jednoznačné: „*Tvrdenia Maďarov o strate území, ktoré im boli odňaté, sú iluzórne. Územia, ktoré nikdy nepatrili Maďarom, ale Slovákom, Chorvátom, Ukrajincom, Srbom, Slovincom.*“ (s. 191)

A napokon je do knihy zaradená spomienka na študentskú „pyžamovú revolúciu“ z roku 1956, ktorej protagonistom bol i autor, a ktorá vyústila do prvého otvoreného stretu študentov s dogmatickým režimom.

Najnovšia kniha Antona Blahu je príťažlivá nielen svojím aktuálnym obsahom, ale aj svojou hlavnou líniou, ktorú najlepšie vystihujú autorove slová: „*Spravodlivosti a rozumu naozaj nikdy nie je dost.*“ (s. 39)

Alexander Halvoník

Storočnica časopisu Právny obzor

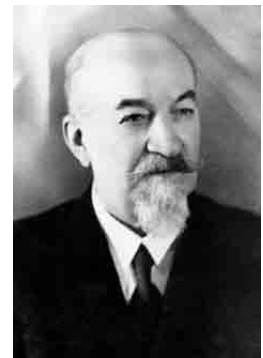
Pred sto rokmi v júli 1917 vyšlo v Budapešti prvé číslo časopisu *Právny obzor* v slovenskom jazyku. Ide o najstarší odborný časopis na Slovensku, ktorý od svojho vzniku kontinuálne vychádza až dodnes. Pripomeňme si aspoň stručne jeho začiatky aj na stránkach bulletinu už aj preto, že jeho vznik je bezprostredne spojený práve s advokátskym stavom.

Časopis založil **Emil Stodola** (22. 3. 1862 – 28. 6. 1945) významný slovenský právnik, advokát a prvý predseda Zväzu advokátov na Slovensku.¹ Treba pripomenúť, že začať vydávať časopis v roku 1917 v Budapešti v slovenskom jazyku bol počin zasluhujúci obdiv a uznanie. Emil Stodola sa dlhodobo zaoberal myšlienkou teoretickej práce v oblasti práva a s tým spojenou myšlienkou založiť právnický časopis písaný v slovenčine. V tom čase sa stále naliehavejšou stávala potreba písania odborných právnických článkov v slovenskom jazyku a vytvorenia a zdokonalenia slovenského právneho názvoslovia.

Hlavné zameranie a úlohy časopisu sformuloval Emil Stodola v intenciách týchto potrieb už v úvode prvého čísla. Na prvom mieste to bolo **vytvorenie a praktické uplatnenie slovenského právneho názvoslovia**, čo bola tom čase úloha nanajvyš aktuálna a potrebná. Ďalšou úlohou ktorú *Právny obzor* dostal do vienka pri svojom zrode bolo **šírenie znalosti o platnom práve, ale aj presadzovanie rečovných práv**, najmä uplatnenie slovenčiny v súdnictve a vo verejnej správe. Napokon *Právny obzor* bol už svojím zakladateľom predurčený, aby **podporoval a rozvíjal právnu vedu**. Teda od počiatku išlo aj o teoretický časopis a prezentáciu výsledkov právnej vedy. Časopis sa stal priestorom na diskusiu pre celú oblasť právnych vied. Bez zveličovania možno povedať, že korene začiatkov sústavnej vedeckej práce v oblasti práva sú

spojené so vznikom a ďalšou existenciou časopisu *Právny obzor*.

Po dvoch ročníkoch *Právneho obzoru* (1917– 1918; 1919) jeho zakladateľ, vydavateľ a redaktor v jednej osobe Emil Stodola nemohol v ďalšom vydávaní *Právneho obzoru* z finančných dôvodov pokračovať. Časopis však našťastie nezankol, našiel svojho pokračovateľa. Stala sa ním **Právnická**

jednota na Slovensku (ďalej len „Právnická jednota“), ktorá vznikla 12. mája 1920 ako stavovská organizácia právnikov. Hneď po svojom založení sa rozhodla vydávať svoj vlastný odborný časopis. V tom čase už bolo zrejmé, že Emil Stodola nebude pokračovať vo vydávaní časopisu *Právny obzor*. Preto na znak vďačnosti voči Stodolovi za založenie prvého právnického časopisu vydávaného v slovenskom jazyku a s jeho súhlasom rozhodla sa prebrať časopis *Právny obzor* a pokračovať aj v číslovaní jednotlivých ročníkov.

Vydávanie *Právneho obzoru* ani pre Právnickú jednotu nebolo s počiatku jednoduché. Zápasila z nedostatkom príspevkov od slovenských právnikov, ale aj s nemalými finančnými problémami. Napriek tomu *Právny obzor* pod egidou Právnickej jednoty a s vynaložením veľkého úsilia hlavného redaktora Vladimíra Fajnora a zodpovedného redaktora Cyrila Baňinku zaznamenal nebývalý rozvoj. Od roku 1926 začal pravidelne vychádzať ako dvojtýždenník. Už v prvej polovici tridsiatich rokov bol *Právny obzor* uznávaný a rešpektovaný časopis s ustálenou štruktúrou, ktorý poskytoval svojim čitateľom široký diapazon poznania, vrátane vedeckých a odborných článkov od renomovaných autorov.

V medzivojnovom období bol *Právny obzor* významným publikačným orgánom pre diskusiu o kodifikácii najmä súkromného práva. Svedčí o tom aj príloha *Vestník ministerstva pre zjednotenie zákonov a organizácie správy*, ktorá od roku 1922 tvorila súčasť časopisu. Podstatná časť diskusií o otázkach kodifikácie sa na Slovensku odohrávala na stránkach *Právneho obzoru*.

Veľký význam malo publikovanie rozhodnutí Najvyššieho súdu RČS vo veciach trestných, vo veciach občianskych, ako aj rozhodnutia Najvyššieho správneho súdu. Sporadicky boli publikované aj zásadné rozhodnutia Rozhodcovského súdu Bratislavskej burzy. Redakcia *Právneho obzoru*, za podpory vedenia Právnickej jednoty, začala rozvíjať aj medzinárodnú vedeckú spoluprácu.

Výstižné sú slová Štefana Lubyho, ktoré napísal pri tridsiatom výročí časopisu *Právny obzor* a ktoré charakterizujú medzivojnové obdobie jeho existencie: „*Stal sa fórumom, na ktorom sa prediskutovaly aktuálne problémy právnej politiky (bol časopisom, ktorý azda najviac pozornosti venoval unifikácii čl. práva), bol orgánom slovenských, československých aj slovanských právnických zjazdov, získal si priazeň všetkej právnickej verejnosti a dosiahol až poltretatisíca predplatiteľov. Avšak nie to je tak dôležité ... ale to, čo značí vo vývine slovenskej právnej kultúry.*“²

Právnická jednota bola vydavateľom *Právneho obzoru* tridsať rokov (1920 – 1950) až do svojho zániku. Práve ona má zásluhu nielen na zachovaní jeho existencie ale najmä na tom, že založila pozitívne tradície *Právneho obzoru*. A hoci časopis počas svojej storočnej histórie zažil mnoho dejinných zvrátov a peripetií, ktoré zanechali stopy na jeho obsahu mal pevný progresívny odborný základ ku ktorému sa mohol, či už verejne alebo len vnútorne vracáť a naň nadväzovať. Preto je dôležité toto obdobie pripomenúť aj pri storočnici časopisu.

V roku 1955 *Právny obzor* prešiel pod záštitu Slovenskej akadémie vied a o jeho vydávanie sa staral najskôr Kabinet právnych vied a neskôr Ústav štátu a práva SAV. V gescii tejto inštitúcie je *Právny obzor* viac ako polovicu svojej existencie. Storočný odborný časopis je nepochybne významný fenomén našej kultúry. Je svedectvom storočnej histórie právneho myslenia nielen na našom území, ale aj svedectvom vývoja európskej právnej kultúry. Sto ročníkov časopisu *Právny obzor* je dnes cenným historickým dokumentom.

Preto ani Ústav štátu a práva SAV nemohol toto významné výročie časopisu *Právny obzor* ponechať bez povšimnutia. Pripravil monografiu,³ ktorá pripomenie najmä právnickej verejnosti počiatky vzniku, ako aj významné medzníky histórie časopisu. Zároveň sa snaží zachytiť aj najdôležitejšie momenty reflexie vývinu práva v storočnej histórii *Právneho obzoru*.

Poznámky

- 1 Bližšie: KEREČMAN, P., MANIK, R.: **História advokácie na Slovensku**. Bratislava : Eurokódex, 2011, s. 194 a nasl.; VOZÁR, J.: **Významní slovenskí právnici z Liptova**. Bratislava : VEDA, 2016, s. 11–49.
- 2 LUBY, Š. **Tridsiaty ročník Právneho obzoru**. In *Právny obzor*, 1947, č. 1, s. 1 a nasl.
- 3 Monografia k storočnici časopisu *Právny obzor* vyjde vo vydavateľstve VEDA v druhej polovici roka 2017.

prof. JUDr. Oľga Ovečková, DrSc.

Vyhlásenie literárnej súťaže pre advokátskych koncipientov

Predsedníctvo Slovenskej advokátskej komory

a

Redakčná rada Bulletinu slovenskej advokácie

vyhlasujú

literárnu súťaž pre advokátskych koncipientov o najlepšiu esej alebo fejtón na tému

Koncipienti: nádej a budúcnosť advokácie?!

Podmienky súťaže:

1. Na súťaži sa môže zúčastniť každý advokátsky koncipient zapísaný v zozname koncipientov Slovenskej advokátskej komory ku dňu uzávierky súťaže.
2. **Uzávierka súťaže je 15. október 2017.**
3. Cena pre víťaza 500 eur bude odovzdaná na seminári advokátskych koncipientov.
4. Príspevky v rozsahu maximálne 9 000 znakov vrátane medzier zasielajte na adresu ondrisova@sak.sk spolu s označením SÚŤAŽ PRE ADVOKÁTSKYCH KONCIPIENTOV a uvedením údajov o autorovi, mena školiteľa a dátum zápisu autora do zoznamu advokátskych koncipientov.
5. Víťazná práca bude uverejnená v *Bulletine slovenskej advokácie*.
6. Anonymizované príspevky posúdi, súťaž vyhodnotí a víťaza určí trojčlenná komisia zložená z členov Redakčnej rady Bulletinu slovenskej advokácie a predsedníctva SAK do 30. októbra 2017.

bulletin slovenskej advokácie

Recenzovaný právnický časopis SAK

Vydáva Slovenská advokátska komora
Kolárska 4, 813 42 Bratislava
IČO: 30 795 141

Vychádza desať ráz do roka
(8 riadnych čísel a dve dvojčísla)
Náklad 5 800 ks

Redakčná rada:

JUDr. Jozef Brázdil (predseda)
JUDr. Peter Kerecman, PhD. (podpredseda)
doc. JUDr. Milan Ďurica, PhD.
JUDr. Zuzana Ďurišová
doc. JUDr. Svetlana Ficová, CSc.
doc. JUDr. Martina Jánošíková, PhD.
JUDr. Marek Kordík, PhD., LL.M.
JUDr. Ondrej Laciak, PhD.
prof. JUDr. Ján Mazák, PhD.
JUDr. Soňa Mesiarkinová
JUDr. Jana Mitterpachová, PhD.
JUDr. Ondrej Mularčík
prof. JUDr. Oľga Ovečková, DrSc.
JUDr. František Sedlačko, PhD., LL.M.
JUDr. Alexander Škrinár, CSc.
prof. JUDr. Marek Števoček, PhD.
JUDr. Andrea Tomlainová, PhD., LL.M.
prof. JUDr. Peter Vojčík, CSc.

Výkonná redaktorka:

PhDr. Nadá Ondrišová, tel.: 02/204 227 28
ondrisova@sak.sk

Administrácia:

Darina Stračinová, tel.: 02/204 227 26
darina.stracinova@sak.sk

Vizuálna koncepcia:

Ing. Ladislav Blecha
Predtlačová príprava:
Helondia, s. r. o., Bratislava
Tlač:
Printhall, s. r. o., Bratislava

Objednávky bulletinu a inzercie:

Darina Stračinová, tel.: 02/204 227 26
darina.stracinova@sak.sk

reg. č. MK SR: 4161/10

ISSN 1335-1079

Uzávierka odbornej časti: 26. 7. 2017

Uzávierka redakčnej časti: 4. 8. 2017

Toto číslo vyšlo 31. 8. 2017

advokát
Slovenská
komora

Pokyny pre autorov odborných článkov

1. Do redakcie treba poslať rukopis v elektronickej podobe (Microsoft Word), **ktorý doteraz nebol publikovaný. Odborný článok nesmie byť popisný a svojim obsahom musí byť prínosom k riešeniu aktuálnych problémov právnej praxe.**
2. Treba uviesť meno a priezvisko autora (autorov), vedecké a akademické hodnosti, povolanie, adresu pracoviska a trvalého bydliska, rodné číslo, kontakty (telefónne číslo, e-mailovú adresu).
3. Titulok príspevku má byť krátky, vecný, výstižný. Pred vlastný text treba pripojiť krátky úvod (**perex**) objasňujúci výber témy. Dlhý text je vhodné členiť medzitulkami.
4. V texte treba dôsledne dbať na presnú identifikáciu osôb a inštitúcií. U osôb nasleduje po akademických tituloch meno a priezvisko, v prípade potreby i vedecká hodnosť. Ak nie je známy slovenský prepis zahraničných hodností alebo ich uvedenie nie je podstatné vzhľadom na informačnú a protokolárnu potrebu, tak ich možno vynechať. Názvy zahraničných a medzinárodných inštitúcií sa uvádzajú v plnom pôvodnom názve (prípadne so skratkou v zátvorke). Ak existuje zaužívaný slovenský prepis, treba ho dôsledne používať, inak je potrebný čo najpresnejší preklad do slovenčiny.
5. Poznámky v texte treba označovať číslom bez zátvorčky a bez bodky. Pri citovaní bibliografických údajov treba dodržať nasledovnú schému:
Priezvisko1, M. – Priezvisko2, M.: **Názov diela. Prípadný podtitul.** Miesto vydania : Vydavateľ, ROK, s. XY.
6. Autor pripojí krátku **anotáciu v rozsahu do 600 znakov vrátane medzier**, v ktorej zhrnie problematiku článku, svoje stanoviská a vývody. Redakcia zabezpečí preklad anotácie do angličtiny a nemčiny.
7. Autor tiež napíše **stručnú informáciu o svojom aktuálnom odbornom pôsobení** a prípadne o iných skutočnostiach, ktoré považuje za dôležité v súvislosti s obsahom článku. Pripojí tiež **fotografiu, 290 × 343 pixelov** (to zodpovedá rozmeru 25 × 29 mm pri rozlíšení 300 dpi), ktorá bude spolu s informáciou uverejnená na prvej strane príspevku v graficky odčlenenej ploške.
8. **Maximálny odporúčaný rozsah odborného článku je 34 000 znakov vrátane medzier**, čo zodpovedá cca 6 stranám v bulletine. **Maximálny odporúčaný rozsah recenzie, poznámky, správy z podujatia, úvahy na aktuálnu tému a pod. je 4 500 znakov vrátane medzier. K recenzii je potrebné dodať sken obálky knihy, pričom od jej vydania by mal uplynúť maximálne 1 rok.**
9. O zaradení príspevku do konkrétneho čísla a výške autorského honoráru rozhoduje redakčná rada Bulletinu slovenskej advokácie. Vyslovuje sa k obsahu a forme spracovania príspevku, prípadne konzultujte s autorom možné úpravy a doplnky. Môže požiadať autora o skrátenie príspevku alebo rozdeliť dlhý článok do viacerých čísiel. Vyhradzuje si tiež právo uverejniť svoj kolektívny názor k publikovanému príspevku.
10. Redakcia bulletinu si vyhradzuje právo upraviť názov príspevku, medzitulky, vykonať v rukopise potrebné štylistické, jazykové a technické úpravy.
11. Tesne pred publikovaním dostane autor svoj príspevok na odsúhlasenie redakčných zásahov a na prípadné doplnenie a aktualizáciu. Autorizovaný príspevok sa uverejní bez ďalších redakčných zásahov.
12. Príspevky sa uverejňujú na základe písomného súhlasu autorov na osobitnom redakčnom formulári. Nevyžiadané rukopisy redakcia nevracia.

